THE MALAYALANADU WEEKLY, QUILON, MAY 14, 1927

Phones: 2825, 3362

മലയാളനാട് വാരിക

PUTHAN BOOK STALL,
NEAR GANDHI PARK,
EAST FORT, TRIVANDRUM-1

പത്രാധിപർ:
എസ്സ്. കെ.

താളുകൾ മറിക്കുമ്പോൾ

ലേഖനം

അമ്മാവൻെറ കണി
—എം. കെ. വത്സൻ 6

സാച്ച്മോ സ്വപ്നത്തിൽ
—എം. കെ. രാധാകൃഷ്ണൻ 20

കവിത

കൽക്കത്തയിലെ വേനൽക്കാലം
—മാധവിക്കുട്ടി 4

ചക്രവർത്തിനി
—വയലാർ രാമവർമ്മ 9

അഭിലാഷം
—തെക്കുംകൂർ സോമവർമ്മ 53

കഥ

പായൽ
—ചിറയിൻകീഴ് സലാം 24

കഷായം —സുകുമാർ 37

എവിടെയോ പോകുന്ന പാത
—പി. സുബ്ബയ്യാപിള്ള 50

നോവൽ

അഭ്രം —മലയാറ്റൂർ രാമകൃഷ്ണൻ 10

ആരണ്യപർവ്വം
—കെ എൽ. മോഹനവർമ്മ 32

പംക്തികൾ

വായനക്കാരുടെ കത്തുകൾ 2

കാക്കനാടൻെറ പേജ്
—കാക്കനാടൻ 14

പയ്യൻെറ കത്തുകൾ
—വി കെ. എൻ. 16

സാഹിത്യവാരഫലം
—എം. കൃഷ്ണൻനായർ 30

വിദ്യാർത്ഥി-യുവജനനേതാക്കളെ പ്പററി —എ. കെ. സുകുമാരൻ 43

ഗ്രന്ഥനിരൂപണം
—വി. എസ്. ശർമ്മ 45

എൻെറ സങ്കല്പങ്ങളിലെ ഭർത്താവ്
—ഗ്രേസി 56

സിനിമ —കെ. ജി. ക്കാടൻ 58

പോക്കർ ആൻറു പോക്കർ
—ബി. എം. ഗഫൂർ 64

മുഖച്ചിത്രം:
ഫോട്ടോ: ശിവൻ

പുസ്തകം മൂന്ന്   ലക്കം അൻപത്തൊന്ന്   1147 ഇടവം 1

പാൽപ്പായസം തന്നെ

ഫെബ്രുവരി 27-ലെ മലയാളനാട്ട് വാരികയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്ന സുകുമാറിന്റെ കഷായം "പാൽപ്പായസങ്ങളുടെ നാട്ടിൽ പാവങ്ങളാകുന്നതുപോലെ" ശ്രീമതി ശാന്ത മുഴിയാറിനു് അനുഭവപ്പെട്ടു എന്നെഴുതിക്കണ്ടു (മലയാളനാട്ട് ഏപ്രിൽ 16) ശ്രീമതി ശാന്ത അഭിപ്രായപ്പെടുന്നതുപോലെ 'അറപ്പും വെറുപ്പും ഉണ്ടാക്കത്തക്കവിധം' എന്റെ "കഷായ"ത്തിൽ സുകുമാർ എന്താണു് പുതുതായി ചേർത്തതു് എന്നു് ആനന്ദവികടൻ 'കേരളമലർ' വായിച്ച എനിക്കു മനസ്സിലായില്ല. വികടൻ "ഇറക്കിയ" "കേരളമലരിലെ" മലയാളികളുടെ ചില 'ദയനീയ കഥക'ളും 'വസ്തുതക'ളും വികടന്റെ ഭാഷയിൽ തന്നെ സുകുമാർ പകർത്തിയിട്ടേയുള്ളൂ. തമിഴ്ഭാഷയേയോ സഹോദരവാരികയായ വികടനേയോ അ-

ദ്ദേഹം പരിഹസിച്ചിട്ടില്ല. നേരെമറിച്ചു് ആനന്ദവികടൻ മലയാളഭാഷയെ പരിഹസിച്ചിട്ടില്ലേ എന്നാണെനിക്കു സംശയം. പെട്ടെന്നു് ദേഷ്യപ്പെട്ടു്, പത്രധർമ്മം നശിച്ചുപോയെന്നും, എഴുത്തുകാരെ നിലയ്ക്കുനിറുത്തണമെന്നുമൊക്കെ പറയുന്ന ശ്രീമതി ശാന്ത മുഴിയാർ അല്പം ശാന്തയായിരുന്നു് ആലോചിച്ചു നോക്കേണ്ട സംഗതിയാണിതു്.

—നവാസ്സ്, കൊല്ലങ്കോട്.

കവി കാഥിക സമ്മേളനം

ഈ വരുന്ന മെയ് 30, 31 തീയതികളിൽ തത്തമംഗലം ജി. യു. പി. എസ്സിൽ വെച്ചു് പാലക്കാട് ജില്ലാ കവി-കാഥിക സമ്മേളനം നടത്തുവാൻ ചിറ്റൂർ-തത്തമംഗലം മുനിസിപ്പൽ ചെയർമാൻ ശ്രീ. ടി. വി. എസ്സ് [illegible] അദ്ധ്യക്ഷനായുള്ള 21 അംഗങ്ങളടങ്ങുന്ന സ്വാഗതസംഘം രൂപീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. കേരളത്തിലെ അമ്പതോളം പ്രമുഖ സാഹിത്യകാരന്മാരെ പങ്കെടുപ്പിക്കുവാനും, വിപുലമായ പരിപാടികളോടെ സമ്മേളനം നടത്തുവാനും സ്വാഗതസംഘം തീരുമാനിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

സമ്മേളനത്തിൽ പങ്കെടുക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർ പ്രതിനിധിഫീസ്സ് (5ക) മെയ് മാസം 25-ാം തീയതിക്കുള്ളിൽ കെ. വിശ്വം, സെക്രട്ടറി, കവി-കാഥിക സമ്മേളനം, തത്തമംഗലം. പി. ഒ., പാലക്കാട്ട് ജില്ല എന്ന വിലാസത്തിൽ അയക്കേണ്ടതാണു്.

—0—

അടുത്ത ലക്കത്തിൽ ചിലതു്

ലേഖനങ്ങൾ

ഓനിസാക്കിയുടെ കഥകൾ
—ഡോ. കുഞ്ഞികൃഷ്ണൻ

സെക്സ് കോർണറിലെ കാമദാ[illegible]
—വി. സി.

കഥകൾ

എനിക്കു മുമ്പേ പോയവർ
—പി. ആർ. നാഥൻ

ഒരിക്കൽ വിപ്ലവകാരിയായിരുന്നു
—കരുണാകരൻ

കവിതകൾ

കൽക്കത്തയിലെ വേനൽക്കാലം
—മാധവിക്കുട്ടി

പകലുറക്കം — കരൂർ ശശി

കൂടാതെ നോവലുകളും മറ്റു സ്ഥിരം പംക്തികളും

അറിയിപ്പ്

ശ്രീ. കേശവദേവിന്റെ "എനിക്കും ജീവിക്കണം" എന്ന നോവൽ ഈ ലക്കത്തിൽ ചേർക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. അടുത്ത ലക്കം മുതൽ തുടരുന്നതാണു്.

—പത്രാധിപർ

Travelling Abroad?

For Passport, Visa, Health Formalities, 'P' Form, Student Concession, Emigrant Fare, Pay-Later-Plan, Reservations, all Government Formalities; in fact for any assistance connected with your travel requirements,

please contact us at: Madras: Indian Overseas Bank Bldg., Mount Road, Tel. 86193 ☐ Madurai: c/o Indian Airlines, Pandyan House, West Perumal Maistry St., Tel. 22795, Res. 26668 ☐ Coimbatore: c/o Indian Airlines, India House, Trichy Road, Tel 22208, Res. 22064 ☐ Cochin: Air-India House, Ernakulam South, Tel. 31295, Res. 3450 ☐ Hyderabad: c/o Indian Airlines, Basheer Bagh Road, Tel. 32951, Res. 36292 ☐ Bangalore: 64, Mahatma Gandhi Road, Tel. 50615 & 51344, Res. 3262

or Indian Airlines, our General Sales Agents *(except at Madras)*

or your Travel Agent.

AIR-INDIA

AI 9859

ഈ വേനൽക്കാലഗീതങ്ങൾ ആത്മാന്വേഷണശ്രമങ്ങളുടെ പതച്ചകളാണ്, ആത്മാവിഷ്കാരത്തിന്റെ പ്രദർശനങ്ങളല്ല. ഇവയിൽ കടങ്കഥകളുടെ കൗതുകങ്ങളില്ല, വികാരങ്ങളുടെ ഉത്തേജനങ്ങളേയുള്ളു. ബിംബങ്ങളുടെ വിഴപ്പുകെട്ടുകളിൽ അസ്തിത്വത്തിന്റെ വേദനയോടുകൂടാത്തുള്ള ഒരു വിനോദമായി ഈ കവിതകൾ സ്വീകരിക്കുന്നില്ല, സാമൂഹ്യവിരോധികളായ ആധുനികർക്കുമാത്രമറിയുന്ന രഹസ്യമത്രെ അത്. ജീവിതത്തിന്റെ കടങ്കഥയ്ക്കൊരു നീതീകരണം തേടി തകർന്നുപോകുന്ന ബുദ്ധിയുടെ ഭ്രമണഗീതികൾ പകർത്തുന്ന സ്വയംപ്രേമികൾ സ്വന്തം വികാരങ്ങളെ ഋജുവായി അവതരിപ്പിക്കുന്നു, അവയുടെ സങ്കീർണ്ണത ദുരൂഹതയായി മാറുന്നു. ഇതൊരു കഴിവില്ലായ്മയാണെങ്കിൽ അതു സംഹാരാവേശത്തിന്റെ ക്രൂരതയായി കണ്ടെത്തേണ്ടതില്ല. അതിനു സംഹാരാനന്തരനിഷ്ക്രിയതയുടെ പാരവശ്യമാണ്. യുക്തിരാഹിത്യങ്ങൾക്കൊരു അർത്ഥം തേടി യുക്തി തകർന്നുപോയ ഒരു നിരർത്ഥജീവിതത്തിൽ, അഹംഭാവങ്ങൾക്കുപോലും കീഴടങ്ങാനാവാതെ അസ്വാസ്ഥ്യത്തിന്റെ ആവർത്തനങ്ങളിൽ നവരസങ്ങൾ നഷ്ടപ്പെട്ട ഒരു മനസ്സിന്റെ അന്തർവ്രണങ്ങളിൽനിന്നു തെറിക്കുന്ന ലാവാപ്രവാഹങ്ങളാണ് ഈ ഗായത്രികൾ.

ഈ കവിതകൾ ബുദ്ധിജീവിതത്തിന്റെ വൈസർജ്ജ്യങ്ങളല്ല. ഭൗമികങ്ങളിൽ അതൃപ്തിതോന്നുംവിധം ഈ ജീവിതവുമായി ചേർന്നുപോയ വിജ്ഞാനികൾക്കറിയുന്ന പ്രതിഭാസമല്ലേ അതു. മോചനമില്ലാതെ തളിർത്തും കരിഞ്ഞും, എന്തിനെന്നറിയാതെ തകർന്നും തഴച്ചും ജീവിക്കേണ്ടിവരുന്ന ഒരു മനസ്സിന്റെ പ്രക്ഷുബ്ധവും ഉഗ്രവുമായ ഈ ജല്പനങ്ങൾ വികലവും പരസ്പരവിരുദ്ധവും കൂടിയാണ്. വികാരങ്ങൾ ഏകാഗ്രമായി തിരിച്ചുനോക്കുവാൻ പുണ്യജീവികൾക്കേ കഴിയൂ, അന്തർമണ്ഡലത്തിലെ അഹന്തയിൽ തിളച്ചുപൊങ്ങുന്ന ഈ തിരമാലകൾ മറ്റൊരു ദുർഗ്ഗ്രഹത്തിന്റെ ആകർഷണവലയങ്ങളിലല്ല വർത്തിക്കുന്നതു്, ശാ

പമോചനത്തിന്നായി കാത്തുകിടന്ന ശാപവും മോചനവാക്യവും മറന്നുപോയ ശിലായുഗജീവിയുടെ വിക്ഷോഭങ്ങൾ, സൃഷ്ടിപോലെ, സംഹാരംപോലെ സ്വയംഭൂവായ് വർത്തിക്കുന്നതാണ് അത്ഭുതമാണ്.

ഈ കവിതകളിൽ ആവർത്തിച്ചു കാണുന്ന ആസക്തി, ഒരുപക്ഷേ, വിഷയാസക്തിതന്നെയാവാം. "അവശിഷ്ടങ്ങ"ളിൽ മറ്റൊരു പൗരാണികകവിയായ സച്ചിദാനന്ദന്റെ സൂര്യൻ ആകാശത്തിന്റെ അനന്തതയിൽ കിതച്ചുനിൽക്കുന്നതു ഗോളഗഹരിയിലാണ്. ഈ ഭൗമികവാസത്തിന്റെ എന്തിനെന്നറിയാത്ത തൂലാമാലകളിൽ, എന്തെങ്കിലുമൊരു വസ്തുവിനെ സൃഷ്ടിക്കുന്ന ജന്മവേഗം. സൃഷ്ടിയിലൂടെ ഭൂമിയിൽ കാൽപ്പാടുകൾ വീഴ്ത്താനുള്ള മനുഷ്യന്റെ അവക്രമായ തൃഷ്ണയെ ശൂന്യത്തിന്റെയും അമർഷത്തിന്റെയും തീവ്രതീക്ഷ്ണമായ കണ്ഠങ്ങളിൽനിന്ന് അപരിമേയമായ അഗാധഗർത്തങ്ങളിലേക്ക് എടുത്തുചാട്ടുവാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന ഉന്മാദമൂർച്ഛയോ തപസ്സുകൊണ്ടു നേടിയ ദിവ്യയുഗങ്ങളോ ആ

വിവ: കെ. പി. നിർമ്മൽകുമാർ

മാധവിക്കുട്ടി

കൽക്കത്തയിലെ വേനൽക്കാലം

ണ്ടൊരു ഈററില്ലം തീർത്ത് അതിൽ പ്രാകൃതമായൊരു ആത്മാഹുതി,

അഥവാ, ആസക്തികൊണ്ടുദ്ദേശിക്കുന്നത് ആത്മാന്വേഷണവ്യഗ്രതയുടെ സംഹാരതൃഷ്ണയുമാവാം. സംഹാരത്തിനും സൃഷ്ടിക്കും, വാക്കുകൾതമ്മിലല്ലാതെ അർത്ഥവ്യത്യാസമില്ലെന്നറിയുക, പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ നിത്യതനൽകുന്ന സംഹാരശക്തി, ഈ നിരർത്ഥമായ പ്രപഞ്ചത്തിനൊരർത്ഥം സൃഷ്ടിക്കുന്ന അർത്ഥാഭാസം, അതത്രെ കമലാദാസിന്റെ ഈ രക്തപുഷ്പാഞ്ജലിയിൽ നിഗൂഹനം ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന രമേശ്രുപഭാവങ്ങളുടെ അദൃശ്യപ്രവാഹങ്ങൾ.

1. കാട്ടുതീ

എന്റെ ഭ്രമണപഥത്തിൽവരുന്ന–
ഓരോജീവിയേയും കാട്ടുതീയിന്റെ–
തീവ്രതയോടെ,
അന്ധമായആവേശത്തോടെ, എന്റെ–
ജ്വാലകളിൽ സംഹരിക്കാൻ,
എനിക്കങ്ങനെ ഓരോ ആഗ്നേയദഹന–
ത്തിലൂടെയും കൂട്ടുതൽ–
കൂട്ടുതൽ ഉന്മത്തയാവാൻ,
ഒരു തൃഷ്ണാപ്രതിരോധങ്ങൾ–
തകർത്തു പിറന്നിരിക്കുന്നു.
തൊട്ടിലിൽ വിശ്രമിക്കുന്ന
ഈ കൈക്കുഞ്ഞും
മരങ്ങൾക്കിടയിൽ കൈകോർത്തു–
ല്ലസിക്കുന്ന കാമുകീകാമുകരും
കയ്യിൽപത്രവുമായി ബെഞ്ചിലിരുന്നു–
വെയിൽകായുന്ന വൃദ്ധനും എന്നിൽ
ജ്വലിച്ചുതീരുന്നു.
ആ നീരത്രയും പിന്നെ എന്റെ–
ഞരമ്പുകളിലൂടെ ഒഴുകുന്നു.
ജ്വാലകൾ കെട്ടടങ്ങുമ്പോൾ
തൊട്ടിലിൽ
മരങ്ങൾക്കിടയിൽ
ബെഞ്ചിൽ
കെട്ടടങ്ങിയഗ്നിയുടെ ചാരമേ ത്രാ
ജ്വലിച്ചുതീർന്ന മണവും ശബ്ദവും–
എന്നിൽ നിറയുകയായി.
തൊട്ടിലിൽ ഉറങ്ങിയകുഞ്ഞിന്റെ ഉറ–
ക്കവും ഉണർച്ചയും ഉല്ലാസവും
കൈകോർത്തു നടന്ന കാമുകരുടെ–
പ്രേമമന്ത്രണങ്ങളും
വെയിൽകാഞ്ഞ വൃദ്ധന്റെ–
സുഖാലസ്യവും
എന്നിൽ ഉണരുകയായി.
എന്നിൽ തെരുവുവിളക്കുകൾ
കത്തിത്തെളിയുന്നു.
എന്നിൽ നപുംസകങ്ങൾ വർണ്ണവസ്ത്രങ്ങൾ–
ചുഴററി ശോകഗീതികൾ പാടുന്നു
എന്നിൽ മുറിപ്പെട്ട ശരീരത്തിന്റെ–
രോദനമുയരുന്നു
ജീവിതയാത്രയിൽ
മറേറതോ നഗരത്തിൽ കൈകളിൽ,
നഷ്ടപ്പെട്ടുപോയ മകളെ ഓർത്തു്,
കരഞ്ഞ്, മരണക്കിടക്കയിൽ കിടക്കുന്ന–
അമ്മയുടെ നാഡിമിടിപ്പുകളും, എന്നിൽ,
എന്നിൽനിന്നുയരുന്നു.

2. പ്രാവുകൾ

നഗരത്തിന്റെ ജ്വരബാധിതവീഥികളിൽ താപധൂളികൾനിറയുന്നു
എന്റെ അപരാഹ്നസ്വപ്നത്തിന്റെ–
ഉൾപ്പിരിവുകളിൽ ഈ പ്രാവുകൾചലനം–
മററിരിക്കുന്നു
താപരോഷത്തിൽ സൂര്യൻ
വിങ്ങിവീർക്കുന്നു.
എന്റെ ഉച്ചമയക്കത്തിന്റെ–
സ്വപ്നങ്ങളിൽ
വെയിലിന്റെ
വെള്ളിനൂലുകൾ
കീറിമുറിയുന്നു.

—0—

അമ്മാവന്റെ കണി

എം. കെ. വത്സൻ

നമ്മുടെ ബോധസീമകൾക്കും അപ്പുറമുള്ള ആത്മീയജ്ഞാനത്തിന്റെ ഗൗരവം ബോധ്യപ്പെടുത്തിത്തരുന്ന കവിതകളെത്ര കെ. കെ. രാജ വിടർത്തിയത്.

വൈലോപ്പിള്ളിയുടെ 'വിട' എന്ന കവിത സമാഹാരത്തിലെ അവസാനത്തെ കവിത വായിച്ചുനോക്കുക. ഈ കാലമാവുമ്പോഴേക്കും വിലാപകാവ്യങ്ങൾ എത്ര ഹ്രസ്വ പല്ലവിതമായ തീരുമെന്നു മനസ്സിലാകും. മഹാകാവ്യങ്ങളും ഖണ്ഡകൃതികളുമൊക്കെ തിരോഭവിച്ചിരിക്കുന്ന കവിയുടെ മണ്ഡലത്തിൽ ഇനി വിലാപകാവ്യങ്ങളും ഇത്രയൊക്കെ മതിയെന്നായിരിക്കാം കവികൾ കരുതുന്നത്. 'അമ്മാവന്റെ കണി' എന്ന ആ കവിതയിലൂടെ നാം കെ. കെ. രാജാ ആരായിരുന്നു എന്നറിയുന്നു. അദ്ദേഹം മരിച്ചിട്ട് നാലു വർഷം തികയുകയാണ്.

തൃശ്ശൂർ പട്ടണത്തിന്റെ തിരക്കിലൂടെ സഞ്ചരിക്കുന്ന നിങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ എവിടെ വെച്ചെങ്കിലും വെച്ച് കണ്ടിരിക്കാം. പിശുക്കില്ലാത്ത ചിരിയും വടിയുമുള്ള ഷർട്ടിലുള്ള ശരീരവുമായി, കൈയിൽ സഞ്ചിയും തൂക്കി, തലകുനിച്ചു നടന്നുപോയിരുന്ന ആ വൃദ്ധനെ നിങ്ങൾ ശ്രദ്ധിച്ചിരിക്കാം. അന്നെഴുതിയ കവിത ഏതെങ്കിലും വാരികയിലേക്കയയ്ക്കാൻ പോസ്റ്റാഫീസിൽ വന്നതായിരിക്കാം അദ്ദേഹം. ചിലപ്പോൾ കവറിൽ വിലാസമെഴുതാൻ മറക്കും. മറ്റു ചിലപ്പോൾ സ്വന്തം വിലാസമെഴുതും. പലപ്പോഴും കെ. കെ. രാജാ എഴുതിയ കവിതകൾ, പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ കെ. കെ. രാജാവിനുതന്നെ അയച്ചുകൊടുത്തു! അങ്ങനെ മേൽവിലാസം തെറ്റി ഈ ലോകത്തു വന്നുപിറന്ന ആളായിരുന്നു ആ കവി.

ഒരു സാഹിത്യചർച്ചാവേദിയിൽ നിങ്ങളദ്ദേഹത്തെ കാണുകയാണെന്നിരിക്കട്ടെ. വളരെ പ്രയാസപ്പെട്ട് അദ്ദേഹം മൈക്കിനെ സമീപിക്കുന്നു. കവിത വായിക്കാനായിരിക്കും. കലമ്പിയ ശബ്ദത്തിലത് വായന അതെല്ലാം കാണുമ്പോൾ തോന്നും, എന്തിനാണീ കവി ഇത്ര ബുദ്ധിമുട്ടുന്നത് എന്നായിരിക്കാം. അദ്ദേഹം പാരായണം ചെയ്യുന്ന കവിതയൊന്നു ചെവിയോർത്തു നോക്കുക നിങ്ങൾ ഈ ലോകം മറക്കും. കവിത ആ കലമ്പിയ ശബ്ദത്തിൽ അലിയുന്നു. ഈ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ അപാരവിസ്തൃതിയും അതിലെ നിസ്സാരനായ മനുഷ്യന്റെ വിചിത്രമായ മോഹങ്ങളും ജീവിതത്തിന്റെ ക്ഷണികതയും അർത്ഥശൂന്യതയും രാജാവിന്റെ കവിതകളിലെ സ്ഥിരം വിഷയങ്ങളായിരുന്നു. മറ്റു പലരും പറഞ്ഞ ഇത്തരം കാര്യങ്ങൾ രാജാവിന്റെ കവിതയിലൂടെ കേൾക്കുമ്പോൾ മറവി പറ്റാറുള്ള ഈ മനുഷ്യനു നാം മാപ്പുകൊടുക്കുന്നു.

കവികൾക്ക് മാപ്പുകൊടുക്കാതിരുന്ന പ്ലേറ്റോവിന്റെ കവിതാമയമായ ഗദ്യത്തിനു നാം മാപ്പുകൊടുക്കാറില്ലേ. പല കവികളും തങ്ങളുടെ ജീർണ്ണകലാസൃഷ്ടികൾകൊണ്ട് നമ്മെ വീർപ്പുമുട്ടിക്കാറുണ്ട്. എന്നാൽ അതിശയോക്തി കൂടാതെ പറയട്ടെ രാജാവിന്റെ ഗീതകങ്ങൾ മിക്കവയും നമ്മെ ഈ ലോകത്തുനിന്ന് എടുത്തുയർത്തുന്നു. സ്ഥലകാലാതീതമായ ഐക്യബോധ സങ്കല്പങ്ങളിൽ ഈ കവിയുടെ ഭാവന പാറിക്കളിക്കുന്നു. ഹൃദയംകൊണ്ടോ ബുദ്ധികൊണ്ടോ കവിതയെഴുതാത്തവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ 'കവികളു'ണ്ടെങ്കിൽ അവർ ആത്മാവുകൊണ്ടെഴുതുന്നവരായിരിക്കും എന്ന് സ്വർജൻ എന്ന ആംഗലനിരൂപകൻ പറഞ്ഞത് ഇവിടെ ഓർമ്മിക്കട്ടെ.

മിസ്റ്റിക്കിന്റെ ലോകം

നാം ഭൗതികകാര്യങ്ങളൊക്കെ ബുദ്ധികൊണ്ട്, പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങൾകൊണ്ട് അറിയുന്നു. ആത്മീയമായ കാര്യങ്ങളെ ഗ്രഹിക്കാൻ ആത്മാവുതന്നെ വേണമെന്നാണ് മിസ്റ്റിക്കുകൾ കരുതുന്നത്. പ്രേമം എന്താണെന്നു മനസ്സിലാക്കാൻ പ്രേമിക്കേണ്ടിവരുന്നതുപോലെ, ആത്മീയവിഷയങ്ങളെ മനസ്സിലാക്കാൻ ആ വിഷയങ്ങളുടെ ഒരംശമായിത്തീരുകതന്നെ വേണം. ഈ നിലയ്ക്കു നോക്കുമ്പോൾ കെ. കെ. രാജാവിന്റെ മിക്ക കവിതകളും അപൂർണ്ണമായ മർത്ത്യാവിശേഷത്തെ ഉൾക്കൊള്ളുന്നവയാണെന്നു കാണാം. അവ ലൗകികഭാവങ്ങളെ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതുകൊണ്ടുമാത്രം തൃപ്തിപ്പെടുന്നില്ല. പ്രകൃതിയുടെ ഗൂഢമായ ലാവണ്യത്തിൽ വിമോഹിതനായിച്ചമയുന്ന കവി, സൗന്ദര്യത്തിന്റെ ഏററവും സമുജ്ജ്വലമായ ഒരു രൂപം സങ്കല്പിക്കുന്നു. ആ രൂപത്തിന്റെ ഒരംശമായിത്തീരാൻ തനിക്കുള്ള ആഗ്രഹം പ്രകടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഒരർത്ഥത്തിൽ, എല്ലാ കവികളിലും മിസ്റ്റിക്കിന്റെ സ്വഭാവവിശേഷങ്ങൾ ഏറിയോ കുറഞ്ഞോ കാണാവുന്നതാണ്. സൗന്ദര്യം കാണുമ്പോൾ കണ്ണുവിടരുന്നവരാണല്ലോ കവികൾ. എന്നാൽ സൗന്ദര്യത്തിന്റെ സാധാരണ തലത്തിൽ മാത്രമേ മിക്കവരുടേയും ഭാവനയഭിരമിക്കുന്നുള്ളൂ. ഭാവന മാത്രം പ്രവർത്തിക്കുന്നതുകൊണ്ട് അവരുടെ കവിതകളിൽ മിസ്റ്റിസിസം ഉണ്ടെന്നു പറയാൻ കഴിയില്ല. ബുദ്ധിശക്തിയും കർമ്മശക്തിയും ലാവണ്യബോധവും ഒരു പ്രത്യേക പരുവത്തിൽ കൂടിച്ചേർന്നാണല്ലോ ഭാവനയുണ്ടാകുന്നത്. ഭാവനയുടെ 'ആത്മാംശം'—ഐശ്വരാനുഭൂതിയിലേക്കോ പ്രകൃതിയിലേക്കോ നയിക്കുന്ന ആത്മാംശംതന്നെ - വേണം കവിത 'മിസ്റ്റിക്' രീതിയിലുള്ളതാവണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ. ഈ ആശയം വിശദമാക്കാൻ ഒരു ദൃഷ്ടാന്തം പറയട്ടെ. നമ്മൾ എപ്പോഴെങ്കിലും ഒരുത്സവം നടക്കുന്ന സ്ഥലത്തു ചെന്നിട്ടുണ്ടാവും. എന്തൊരു ബഹളമാണവിടെ. കൊട്ടും മേളവും, ആൾക്കൂട്ടത്തിന്റെ അർത്ഥമില്ലാത്ത ആരവങ്ങളും യന്ത്രഊഞ്ഞാലുകളും സോഡാക്കുപ്പികളും എന്നുവേണ്ട എല്ലാംകൂടി നമ്മെ അലോസരപ്പെടുത്തുന്ന അന്തരീക്ഷം തന്നെ. ഒരു പക്ഷേ, ഈ ബഹളത്തിനിടയിൽ ആനയോടി എന്നും വരാം. ആപത്തുനിറഞ്ഞ പൂരപ്പറമ്പിൽ മദ്യപന്മാർ കൂസലില്ലാതെ സഞ്ചരിക്കുന്നതുകണ്ടു നാം ആശ്ചര്യപ്പെടുന്നു. കെ. കെ. രാജാവിന്റെ 'പൂരം' എന്ന കവിതയിൽ ഇതെല്ലാമുണ്ട്. പക്ഷേ, കവിത ഇതൊക്കെ മാത്രമേ കാണുന്നുള്ളുവെങ്കിൽ എന്താണ് മെച്ചം? അദ്ദേഹം ഉടൻ ചോദിക്കുന്നു, ഐശ്വര്യത്തിന്റെ യന്ത്രഊഞ്ഞാലിൽ അല്പം കറങ്ങി വിശ്രമിച്ചിട്ടെന്താണു ഗുണമെന്ന്. കുറെ കഴിയുമ്പോൾ അക്കയ്യാലും അതിൽനിന്നിറങ്ങാതെ വയ്യ. അല്പം സുഖം ലഭിക്കണമെങ്കിൽ ശ്രീമദ്യം കഴിക്കുക. ഇവിടെ പൂരം എന്ന ആശയത്തിലൂടെ പ്രപഞ്ചത്തെത്തന്നെയാണു കവി ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. ശ്രീമദ്യം എന്നതുകൊണ്ട് ആത്മജ്ഞാനമാകുന്ന അമൃത് എന്നും. ആത്മജ്ഞാനം നേടിയവർക്ക് ഈ ജീവിതം സുഖമായി കഴിച്ചുകൂട്ടാം; ആപത്തുനിറഞ്ഞ പൂരപ്പറമ്പിലൂടെ മദ്യപന്മാർ സഞ്ചരിക്കുന്നതുപോലെ.

വാക്കുകൾ, നക്ഷത്രങ്ങൾ

ഗീതകത്തിന്റെ രൂപത്തിൽ എഴുതിയിട്ടുള്ള ഇത്തരം അനേകം കവിതകളുണ്ട് രാജാവിന്റേതായി. അവയിലൊക്കെ അത്യന്തമായ ഒരു പ്രതീകാത്മകതയുണ്ട്. എല്ലാ മിസ്റ്റിക് കവികളും പ്രതീകങ്ങളുപയോഗിക്കുന്നു അലൗകികങ്ങളായ ആശയങ്ങളെ ചിത്രീകരിക്കാൻ, സാധാരണ വാക്കുകൾക്കാവില്ലെന്ന ബോധംകൊണ്ടാണിത്. 'വായനശാലയിൽ' എന്ന മറ്റൊരു കവിതയുണ്ട്, രാജാവിന്റെ. അതിൽ പ്രപഞ്ചത്തെ ഒരു വായനശാലയായാണു ചിത്രീകരിക്കുന്നത്. ഇടക്കിന്നിൽ നാം അമ്പരക്കും, എന്തു ചിത്രമായ ആശയമാണിതെന്ന്. എന്നാൽ തുടർന്നു വായിച്ചുനോക്കുക. നിർമ്മിതമായ ഈ വായനശാലയിലെ തുറന്നുവെച്ച ഗ്രന്ഥമാണ് ആകാശം എന്നു കവി പാടുന്നു. ആ പുസ്തകത്തിലെ വരികളാണു നക്ഷത്രങ്ങൾ. ചിന്നിച്ചിതറിക്കിടക്കുന്ന ആ വരികളിൽനിന്നു നാളെ ഒന്നും ഗ്രന്ഥനാഥൻ വായിച്ചുകേൾപ്പിച്ചു. അതു വായിക്കാൻ കവിയോടാവശ്യ

പ്പെടുന്നു. എങ്ങനെ സാധിക്കും? നാളെ വായിക്കാമെന്നാണു കവിയുടെ ഉത്തരം. വായിക്കാനാവാത്ത ദുഃഖിച്ചു തലതാഴ്ത്തി നില്ക്കുന്ന കുട്ടിയെ മററുള്ളവർ പരിഹസിച്ചു ചിരിക്കുന്നു. മനുഷ്യന്റെ ഭാഷയല്ല, നാളെ വായിച്ചാലും മതിയെന്നു ഗുരുനാഥൻ ആശ്വസിപ്പിച്ചു.

നമ്മുടെ ബോധസീമകൾക്കും അപ്പുറമുള്ള ആത്മീയജ്ഞാനത്തിന്റെ ഗൗരവത്തെ ബോധ്യപ്പെടുത്തിത്തരികയാണ് ഈ കവി. എത്ര ഗംഭീരമായ ആശയം! ഈ കവിത വായിക്കുമ്പോൾ നമ്മുടെ കണ്ണുകൾ നനയുന്നു. ഈശ്വരനെക്കുറിച്ചു പാടുമ്പോൾ കവിയുടെ ഓരോ വരിയും ഹൃദയത്തിൽനിന്നു നേരിട്ടു പ്രവഹിക്കുകയാണെന്നു തോന്നും. അങ്ങനെയാവാതിരിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. തത്ത്വജ്ഞാനിയിൽനിന്നും താർക്കികനിൽനിന്നും ഒരു മിസ്റ്റിക്കിനെ അകററിനിർത്തുന്നത് ഈ അസാധാരണജീവിതമാണല്ലോ. ഈ രണ്ടു കവിതയിലും ചിത്രീകരിക്കപ്പെടുന്ന ആശയങ്ങൾ യുക്തികൊണ്ടോ തെളിവുകൊണ്ടോ സ്ഥാപിക്കാനാവാത്തതാണ്. അനുഭൂതികൊണ്ടു മാത്രമേ അവയെ അറിയാനാവൂ. ഇന്ദ്രിയാതീതമായ ഒരു മനസ്സിനു മാത്രമേ ഇന്ദ്രിയാതീതമായ ലോകത്തെ കാണാനാവൂ. ജോൺസ്റ്റിത്ത് മിസ്റ്റിക്കിന്റെ അവസ്ഥയേയും ആഗ്രഹത്തേയുംകുറിച്ചു പറയുകയാണ്: "മനുഷ്യൻ അവന്റെ പ്രതിച്ഛായതന്നെ ദൈവത്തിൽ കണ്ടെത്തുന്നു. ദൈവത്തെ കണ്ടെത്താനുള്ള ശ്രമത്തിൽ അവനും ദൈവവും ഒന്നായിത്തീരുന്നു."

എന്തുകൊണ്ട് ഒരു മിസ്റ്റിക് ഈ ഈശ്വരോന്മുഖമായ നിലപാടു സ്വീകരിക്കുന്നു? ഈയൊരു പ്രവണതയിലേയ്ക്കു നയിക്കുന്ന ഒരു ജീവിതം അയാൾ നയിച്ചിട്ടുണ്ടായിരിക്കും എന്നതാണ് അതിനുള്ള കാരണം. പ്രകൃതിയുമായി ലയിക്കാനുള്ള കഴിവാണ് ഈ അനുഭവങ്ങളിലൊന്ന്. എല്ലാ മനുഷ്യരും പ്രകൃതിസൗന്ദര്യം കാണുന്നവരാണ്; എന്നാൽ ആസ്വദിക്കുന്നവരല്ല. ആസ്വദിക്കുന്നവർ ഏത്ര ചുരുക്കം. ആരാധിക്കുന്നവരുടെ എണ്ണം അതിലും ചുരുങ്ങും. വിസ്മയിക്കുന്നവരെ വിരലിലെണ്ണാം, ആകാശത്തു കിടക്കുന്ന ചന്ദ്രക്കല കാണുമ്പോൾ രാജാവിന്റെ ഹൃദയം അലിയുന്നു. തടാകത്തിൽ പൂത്തിങ്കൾപ്പോളയല്ല, ഒരു വെള്ളിത്തോണിയാണല്ലോ ചാഞ്ചാടുന്നത്! കറുത്ത മേഘപാളികളായ ഓളങ്ങൾക്ക് അതിനെ തൊടാൻ കഴിയുന്നില്ല. തീരത്തുനിന്ന് വിസ്മയഭാവത്തോടെ നോക്കുന്ന തനിക്ക് ഒററക്കുതിപ്പുകൊണ്ട് (ഭാവനയുടെ) അതിനെ തൊടാൻ കഴിയുന്നല്ലോ. അതിന്റെ തളിർമേനിയിൽ താൻ ചാഞ്ഞുവിശ്രമിക്കുമ്പോൾ തോണിക്കാരൻ ചിരിക്കുമെങ്കിൽ ചിരിക്കട്ടെ...വ്യക്തമാണല്ലോ, കവി എത്രപെട്ടെന്നാണ് ഈ സൗന്ദര്യവുമായി സാത്മ്യം പ്രാപിക്കുന്നത്. ആകാശത്തു തെളിയുന്ന നക്ഷത്രങ്ങളെക്കാണുമ്പോൾ, ആകാശഗംഗയിലെ ഓളങ്ങൾ കൂട്ടിമുട്ടി ചിതറിത്തെറിച്ച നുരകളാണ് എന്നു കവിക്കു തോന്നുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ കാലം ഊതിപ്പറപ്പിച്ച കൊച്ചു പോളകളാകാം. ഇനിയൊരുപക്ഷേ, ആ വെള്ളിപ്പുഴയിൽ കളിക്കാനിറങ്ങിയ അപ്സരസ്ത്രീകളുടെ സ്തനഹാരത്തിൽനിന്നു പൊഴിഞ്ഞ മുത്തുകളാണെന്നു വരുമോ?

അല്ലെങ്കിൽ, വെളിച്ചത്തിൻ മുമ്പിൽ
മൂകമായ് നില്പു-
മല്ലിന്റെ മൂട്ചേന്ന-
മുല്ലപ്പൂനിരയാകാം.

ഇതൊക്കെയാണെങ്കിലും പദാർത്ഥസംബന്ധമായ അറിവ് തനിച്ചുനിൽക്കുന്നില്ല. അതറിഞ്ഞാൽ ഉള്ളിൽ നിറയുന്ന ഈ കൗതുകം അസ്തമിച്ചാലോ എന്നു കവി ആശങ്കപ്പെടുന്നു. ജി. പാടിയതുപോലെ, അറിവിന്റെ വെളിച്ചത്തോടു ദൂരെപ്പോകാൻതന്നെയാണ് രാജാവിന്റേയും അർത്ഥന

അദ്വൈതവാദത്തിലേയ്ക്ക്

എല്ലാ മിസ്റ്റിക് കവികളും, ചിലപ്പോഴെങ്കിലും നമ്മെ വഞ്ചിക്കാറുള്ള ഭൗതികവിജ്ഞാനങ്ങളെ അകററിനിർത്തിക്കൊണ്ടാണ് പ്രകൃതിയുടെ അപാരതയോടലിയുന്നത്. മിസ്റ്റിക് കവികളുടെ ആചാര്യനായ ബ്ലേയ്ക് ഇച്ഛിച്ചതുപോലെ ഒരുപിടി മണൽത്തരിയിൽ ഈ ലോകത്തെയാകെ കണ്ടെത്താൻ, ഒരു വന്യപുഷ്പത്തിൽ സ്വർഗ്ഗം കാണാൻ, അപാരതയെ കൈപ്പിടിക്കുള്ളിലൊതുക്കാൻ നമ്മുടെ കവിയും ആഗ്രഹിക്കുന്നു. (നാലപ്പാടൻ ഈ ആശയം സ്വന്തമെന്ന മട്ടിൽ കണ്ണുനീർത്തുള്ളിയിൽ എടുത്തുചേർത്തിട്ടുണ്ട്. മിക്കവാറും തർജ്ജമയാണത്) ഇവിടത്തെ ഒരു മണൽത്തരിയോ ചവിട്ടിമെതിക്കപ്പെടുന്ന പുഷ്പമോ ഒന്നുംതന്നെ നിസ്സാരമല്ല. എല്ലാം സർവ്വാന്തര്യാമിയും സർവവ്യാപിയുമായ സ്രഷ്ടാവിന്റെ അംശങ്ങളത്രേ. ഈ വീക്ഷണത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, ഏററവും ഉയന്ന ചിന്താഗതിതന്നെ – അദ്വൈതവാദം തന്നെ— മിസ്റ്റിസിസത്തിൽ അന്തർഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു കാണാം. എല്ലാവസ്തുക്കളുടേയും വസ്തുസത്യങ്ങളുടേയും നടുവിൽ, വൈവിദ്ധ്യത്തിനിടയിൽ ഏകത്വമുണ്ടെന്ന് അറിയുന്നവനത്രേ മിസ്റ്റിക്.

യോഗാത്മകമായ ഈ അനുഭവത്തിലേയ്ക്ക് രാജാവിനെ നയിക്കുന്ന മറെറാരു പ്രേരകശക്തി തത്ത്വചിന്തയാണ്. ഇവിടത്തെ എല്ലാററിനേയും സ്നേഹിക്കുകയും എല്ലാററിലും ഈശ്വരാംശമുണ്ടെന്ന് കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്യുന്ന കവി, ലൗകികത്വത്തെ മറികടക്കുകയാണല്ലോ ചെയ്യുന്നത്. നല്ലതേത്, ചീത്തയേത് എന്ന താരതമ്യവിവേചനമില്ലാതെ ലോകത്തെ അദ്ദേഹം മറക്കുന്നു. പടക്കളത്തിൽ മിന്നലും ചീററലും മാത്രമായ വാളിന്റെ യഥാർത്ഥരൂപം നാം കാണാത്തതുപോലെ, ഭൗതികലോകത്തെ അദ്ദേഹം വിസ്മരിക്കുന്നു; ഐശ്വരചൈതന്യത്തിന്റെ പ്രഭ മാത്രം കാണുന്നു. ബാഷ്പാഞ്ജലിയിൽ രാജാവെഴുതി:

"മലർന്നുനോക്കട്ടെ, മനുഷ്യ,നായവ
ന്നനന്തമെന്നും കടവട്ടമല്ലയോ
അചിന്ത്യതത്ത്വത്തെയളന്നു-
വെയ്ക്കുവാൻ
തുടർന്നവല്ലോ വിട്ടവസ്ഥിതന്ന ഞാൻ"

തന്റെ അപഗ്രഥനബുദ്ധിയും അറിവും അവഗാഹവും ഈശ്വരസമക്ഷം അർത്ഥശൂന്യമായിത്തീരുന്നു. അപഗ്രഥിക്കാൻ കഴിയാത്തവന് ഈ പരിണാമം സംഭവിക്കുകയില്ലല്ലോ. പ്രകൃതിയുടെ അപാരതയെ അളന്നെടുക്കാൻ മോഹമാണ്; അളക്കാനാവില്ലെന്ന ബോധവുമുണ്ട്. ഈ ധർമ്മസങ്കടം എണ്ണപ്പെട്ട പ

(ശേഷം 63-ൽ)

ചക്രവർത്തിനി

വയലാർ രാമവർമ്മ

ചക്രവർത്തിനീ...നിനക്കു ഞാനെന്റെ
ശില്പഗോപുരം തുറന്നു...
പുഷ്പപാദുകം പുറത്തുവയ്ക്കുനീ,
നഗ്നപാദയായകത്തുവരൂ...
സാലഭഞ്ജികകൾ കൈകളിൽ കുസുമ
താലമേന്തി വരവേല്ക്കും...
പഞ്ചലോഹമണിമന്ദിരങ്ങളിൽ
മൺവിളക്കുകൾ പൂക്കും,
ദേവസുന്ദരികൾ കൺകളിൽ പ്രണയ-
ദാഹമോടെ നടമാടും
ചൈത്രപത്മദലമണ്ഡപങ്ങളിൽ
രുദ്രവീണകൾ പാടും
താനേ...പാടും
ശാരദേന്ദുകലചുററിലും കനക-
പാരിജാതമലർ തൂകും;

ചിത്രകന്യകകൾ നിന്റെ വീഥികളിൽ,
രത്നകമ്പളം നീർത്തും;
കാമമോഹിനികൾ നിന്നെയെൻഹൃദയ-
കാവ്യലോകസഖിയാക്കും;
മച്ചകങ്ങളിലെ മഞ്ജുശയ്യയിൽ
ലജ്ജകൊണ്ടു ഞാൻ മൂടും,
നിന്നെ...മൂടും.

[ഈ കവിത ന്യൂ ഇൻഡ്യാ ഫിലിംസിന്റെ 'ചെമ്പരത്തി'യിൽ ആലപിക്കപ്പെടുന്നു]

—0—

നോവൽ

ഇരുപത്തിരണ്ട്

താൻ ലോകത്തിലെ ഏററവും വലിയ വിഡ്ഢിയാണെന്നു സരോജത്തിനു തോന്നി. പവിത്രൻ സാറിനെ കാണുമ്പോൾ മായ ഒരു ചിത്രശലഭത്തെപ്പോലെ ഇളകിപ്പറക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നല്ലോ. അത് വസ്വാതന്ത്ര്യത്തോടെയല്ലേ അവൾ പെരുമാറിപ്പോന്നത്? തനിക്കെന്തെങ്കിലും ബുദ്ധിയുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ വരാനിരിക്കുന്ന സംഭവം മുൻകൂട്ടി കാണാൻ കഴിഞ്ഞേനെ.

പക്ഷേ, വിഡ്ഢിയായ താൻ റൊമാൻസ് തേടുകയായിരുന്നു. പവിത്രനെപ്പററി സ്വപ്നങ്ങൾ മെനഞ്ഞെടുക്കുകയായിരുന്നു. പ്രസാദിനോടുള്ള വിരോധം തീർക്കാൻ ഒരു ഫാൻറസിയെ താലോലിക്കുകയായിരുന്നു.

തൻെറ അഹന്ത കണ്ണിനു മൂടപടമിട്ടുകളഞ്ഞെന്നു സരോജം കണ്ടുപിടിച്ചു. തൻെറയീ പ്രായത്തിൽ പവിത്രൻസാർ തനിക്കായി കാത്തിരിക്കയാണെന്നു വിശ്വസിച്ചതു് ഒരുവക തിമിരം തന്നെയല്ലേ? പവിത്രൻ പതിവായി കുശലമന്വേഷിക്കാൻ ഇവിടെ വരുന്നതും അച്ഛനെ പരിചരിക്കാൻ ഇവിടെ അന്തിയുറങ്ങുന്നതും ഇപ്പോഴും ബാച്ചലറായി തുടരുന്നതുമെല്ലാം തനിക്കുവേണ്ടിയാണെന്നു ധരിച്ചതു് അഹന്തകൊണ്ടല്ലേ? മായയുടെ യുവത്വത്തിനെ തിരെ തൻെറ പ്രായത്തിനു യാതൊരു ചാൻസുമില്ലെന്നു ധരിക്കാൻ എന്തുകൊണ്ടു കഴിഞ്ഞില്ല?

വർഷങ്ങൾക്കു മുമ്പ്, സന്ധ്യക്കു് അമ്പലത്തിൻെറ മുറ്റക്കെ നടയിൽവച്ചു പവിത്രൻ പറഞ്ഞ വാക്കുകൾ ഓർമ്മവന്നു.

"തുടങ്ങിവച്ചതു് പണിക്കർസാറാണു്. സരോജത്തിനെ എനിക്കു കിട്ടുമെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിച്ചതിൽ തെററുണ്ടോ? ആ വിശ്വാസത്തിൻെറ കതകു തുറന്നു് ഞാൻ പ്രണയത്തിൻെറ അങ്കണത്തിലിറങ്ങി. അവിടെ ഞാൻ മാത്രമേയുള്ളെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ ഞാൻ പതറിപ്പോയി. സാരമില്ല. മദിരാശിയിലേക്കു പോകുമ്പോൾ സരോജം എന്നെ പാടെ മറക്കും. പക്ഷേ, ഞാൻ എന്നും ഇവിടെ കഴിയേണ്ടവനാണു്. പണിക്കർസാറിനെ കാണുമ്പോഴെല്ലാം ഞാൻ സരോജത്തിനെ ഓർക്കും."

യഥാർത്ഥത്തിൽ അതു പൊള്ളയായ ഒരു ഡയലോഗായിരുന്നു.

അല്ലെന്നു പിൽക്കാലത്തു വിശ്വസിക്കാൻ തോന്നിയതു തൻെറ നിരാശതാബോധമൊന്നുകൊണ്ടു മാത്രമാണു്. മദിരാശിയിലേക്കു പോകുമ്പോൾ....

ആരു പോയി!

ആരു കൊണ്ടുപോയി!

ഒരുവേള, പ്രസാദുമായുള്ള ബന്ധം അറുത്തുകളയാൻ താൻ ധൈര്യപ്പെട്ടിരുന്നെങ്കിൽ, പവിത്രൻ തന്നെ...

ഛെ. ഛെ. വീണ്ടും വ്യാമോഹങ്ങളുദിക്കയാണോ?

ഒരിക്കലും പവിത്രൻ തന്നെ സ്വീകരിക്കുമായിരുന്നില്ല. പവിത്രൻ ഈ വീടി

മലയാറ്റൂർ രാമകൃഷ്ണൻ

നോടു ബന്ധം പുലർത്തിയതു മായയ്ക്കുവേണ്ടിത്തന്നെയാണു്. "മായയെ കണ്ടാൽ ഒരു സിനിമാസ്റ്റാറാണെന്നു തോന്നുകയില്ലേ", എന്നു ചോദിച്ച പവിത്രൻ

ആ വെളുപ്പാൻകാലത്തു് എരുമകളുടെ ശബ്ദം കേട്ടുണർന്നപ്പോൾ, സീൽക്കാരം കേട്ടപ്പോൾ നഗ്നയായ മായയോടൊട്ടിക്കിടക്കുന്ന പവിത്രനെ കണ്ടപ്പോൾ ഉല്ക്കടമായ സങ്കടവും അവ്യക്തമായ കോപവുമാണു് തോന്നിയതു്. ഇപ്പോഴതെല്ലാം മാറിയിരിക്കുന്നു. സ്വയം കുററപ്പെടുത്താനും സ്വന്തം വിഡ്ഢിത്തത്തിൻെറ തോതളന്നു് നോക്കാനുമാണിപ്പോൾ തോന്നുന്നതു്.

നാലു ദിവസങ്ങൾക്കു മുമ്പാണു ആ കാഴ്ച കണ്ടതു്. ആ സംഭവം ഈ വീട്ടിൻെറ അന്തരീക്ഷത്തിനു് ഘനം കൂട്ടിയിരിക്കുന്നു. സംഘർഷമുണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്നു.

മായ തന്നെ നേരിടുന്നില്ല. അവൾ ഒരു അപരിചിതയെപ്പോലെ പെരുമാറുന്നു.

പവിത്രൻ അച്ഛനെക്കാണാനെത്തുന്നുണ്ടു്. പക്ഷേ, സന്ധ്യയാകുമ്പോൾ സ്ഥലം വിടുന്നു.

പണിക്കർ സരോജത്തിനോടു് ചോദിച്ചു: "എന്താ പവിത്രൻ ഇവിടെ നില്ക്കാത്തതു്? നിങ്ങളെന്തെങ്കിലും അലോഹ്യമുണ്ടാക്കിയോ?"

അച്ഛനെ സമാധാനിപ്പിക്കാൻ വേണ്ടി സരോജം കള്ളംപറഞ്ഞു: "പവിത്രൻ സാറിൻെറ സ്കൂളിൽ വാർഷികാഘോഷമാണത്രെ. അതിൻെറ തിരക്കായിരിക്കും."

മായയുടെ ഭാവിയെക്കുറിച്ചു് സരോജം ഉൽക്കണ്ഠാകുലയായി.

പവിത്രൻ മായയെ സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ടോ? അതോ കിട്ടിയ അവസരം അയാൾ ഉപയോഗിക്കുകയായിരുന്നോ? അമ്മയുടെ ലാളനം ലഭിക്കാതെ പോയ മായയെ ഇപ്പോഴും എട്ടുംപൊട്ടും തിരിയാത്ത കുട്ടിയായി മാത്രമേ സരോജത്തിനു് സങ്കല്പിക്കാനായുള്ളു. അവളോടു് ചോദിക്കണം, പവിത്രൻസാർ തൻെറ ഉദ്ദേശങ്ങളെപ്പററി എന്തെങ്കിലും പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ? വിവാഹത്തെപ്പററി ?

പക്ഷേ, എങ്ങനെ ചോദിക്കും?

മായ മൗനത്തിൻെറ ഒരു വൻമതിൽ കെട്ടിയുയർത്തിയിരിക്കുന്നു അതു മതിൽ എങ്ങനെ പൊളിക്കും?

പണിക്കർ കൂടുതൽ ഞരക്കവും കയ്യ

പ്പെട്ടമയും ചെയ്ത ഒരു സായാഹ്നത്തിൽ സരോജം മായയെ നേരിട്ടു.

മായ ഉദാസീനയായി, ഒരു പുസ്തകം നിവർത്തിവച്ചുകൊണ്ട് തലയണമേലിൽ ചാരിയിരിക്കയായിരുന്നു. സരോജം അവിടെച്ചെന്നപ്പോൾ മായ മുഖം കറുപ്പിച്ചു. പുസ്തകം തറയിലേക്കെറിഞ്ഞു.

"എന്നോട് ദേഷ്യമുണ്ടെന്നുവച്ച് ആ പുസ്തകം വലിച്ചെറിയണോ?" സരോജം ചോദിച്ചു.

"എനിക്കാണോ ദേഷ്യം? ചേച്ചിയല്ലേ!"

"എനിക്കോ? എന്തിന്?"

"ചേച്ചിക്കവകാശപ്പെട്ടതു ഞാൻ മോഷ്ടിച്ചെടുത്തെന്നല്ലേ വിചാരം?"

"എനിക്കവകാശപ്പെട്ടതോ? എനിക്കവകാശപ്പെട്ടതായി യാതൊന്നുമില്ല."

"കണ്ടേ! എന്തിനിങ്ങനെ ഒളിച്ചും മറച്ചും സംസാരിക്കുന്നു!"

സരോജം മായയുടെ അരികിലിരുന്നു. അവളുടെ മുതുകിൽ തൈരോചത്തിക്കൊണ്ട് സംസാരം തുടർന്നപ്പോൾ സരോജത്തിന്റെ തൊണ്ടയിൽ നേരിയ ഗദ്ഗദം തങ്ങിനിന്നു.

"ഞാൻ നിനക്കെതിരാവില്ല, മായേ.... ഒരിക്കലും എതിരാവില്ല. ഞാൻ നിന്റെ ചേച്ചി മാത്രമാണോ? ഒന്നുനോക്കിയാൽ ഞാൻ നിന്റെ അമ്മ കൂടിയല്ലേ?"

മായയുടെ കണ്ണുകൾ നിറഞ്ഞു.

"ഞാനൊന്നു ചോദിക്കട്ടെ, മായേ. പ

യൌവ്വനത്തിന്റെ താക്കോൽ

മനുഷ്യശരീരത്തെ ഒരു നാഴികമണിയോട് ഉപമിക്കാം. കൃത്യമായി താക്കോൽ കൊടുക്കാതിരുന്നാൽ നാഴികമണി നടക്കുകയില്ല. ശരീരത്തിലെ നാഡീവ്യൂഹത്തിനു ഉജ്ജീവനം ലഭിച്ചില്ലെങ്കിൽ പ്രവർത്തനമാന്ദ്യം സംഭവിക്കുന്നു.

വി. ഗംഗാധരൻ വൈദ്യർ
വൈദ്യകലാനിധി

അകാലത്തിൽ വാർദ്ധക്യം വലിഞ്ഞു കയറുന്നു. നാഴികമണിക്ക് താക്കോൽ കൊടുത്തു പ്രവർത്തനക്ഷമമാക്കുന്നതുപോലെ, കരിംകുരങ്ങു രസായനം മനുഷ്യശരീരത്തിലെ ജീവകശക്തിയെ വളർത്തി, നാഡികളെ വിജൃംഭിപ്പിച്ച് യൌവ്വനം നിലനിർത്തുന്നു. അതു യുവത്വത്തിന്റെ താക്കോലാകുന്നു.

ശരീരം തടിപ്പിക്കും. ബലം വളർത്തും. ആയുസ്സ് ദീർഘിപ്പിക്കും. ഓജസ്സ് പ്രദാനംചെയ്യും. ശരീരത്തിനു സംഭവിച്ച കേടുപാടുകൾ തീർക്കും. ക്ഷയം, കാസം, ഏങ്ങൽ, വാതം ഇവ ശമിപ്പിക്കും. പ്രസവരക്ഷയ്ക്കു വിശേഷം. 450 ഗ്രാം ടിൻ 9 ക. മാത്രം. പാക്കിങ്ങും തപാൽ ചിലവും വേറെ. ശാസ്ത്രവിധിയനുസരിച്ചു കൃത്യമായി സംസ്കരിച്ചിട്ടുള്ള എല്ലാ ആയുർവ്വേദൗഷധങ്ങൾക്കും, വിദഗ്ദ്ധമായ വൈദ്യോപദേശത്തിനും സമീപിക്കുവിൻ! രോഗവിവരക്കുറിപ്പുകൾക്കു ചികിത്സ നിശ്ചയിച്ച് ഔഷധം വി. പി. ആയി എത്തിച്ചുകൊടുക്കുന്നതാണ്.

സ്വതന്ത്ര ഫാർമസി (Regd.) H. O. ചാലക്കുടി

P. B. No. 4
PHONE: 44

കേരളം

ബ്രാഞ്ചുകൾ:–നാഗർകോവിൽ, മാർത്താണ്ഡം, നെയ്യാറ്റിൻകര, കാട്ടാക്കട, തിരുവനന്തപുരം (Phone: 2877), വർക്കല (Phone: 56), കൊല്ലം, ഓച്ചിറ, മാവേലിക്കര, പള്ളം (കോട്ടയം), ആലപ്പുഴ, എറണാകുളം, ആലുവാ, അങ്കമാലി & തൃശ്ശൂർ.

വിത്രൻസാർ നിന്നെ വിവാഹം ചെയ്യാമെന്നേറ്റിട്ടുണ്ടോ?"

"ഇല്ല."

"നിന്നെ സാർ വിവാഹം കഴിക്കയില്ലേ?"

"ഞാൻ ചോദിച്ചിട്ടില്ല."

"ഞാനാചോദ്യം ചോദിക്കാൻ പോകുന്നു."

സരോജം വരാന്തയിലേക്കു നടന്നു.

അകത്ത്, കട്ടിലിൽ പണിക്കർ വേദനകൊണ്ടു പുളയുകയായിരുന്നു. പവിത്രൻ അരികിലിരിക്കുന്നു.

അച്ഛന്റെ വാക്കുകൾ സരോജം കേട്ടു.

"പവിത്രൻ ഇന്നു പോകരുത്. ഇന്ന്... ഇന്നെനിക്കു വല്ലാത്ത തോന്നുന്നു."

സരോജം വരാന്തയിലങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും നടന്നു. അവളുടെ നിഴലാട്ടം കണ്ടപ്പോൾ പവിത്രൻ തലകുനിച്ചു. സരോജം കതകിനെതിരെ നിലയുറപ്പിച്ചു. പവിത്രൻ തലയുയർത്തിയപ്പോൾ അവൾ ആംഗ്യം കാണിച്ചു. വരൂ.

സരോജം പറമ്പിലിറങ്ങി. നിഴലുകൾക്കു നീളമേറുന്നു. ഇനി മിനിററുകൾക്കകം സന്ധ്യയാകും.

ഒരു ചുമകേട്ട് അവൾ തിരിഞ്ഞുനോക്കി.

പവിത്രൻ.

"പോവുകയാണോ?" അവൾ ചോദിച്ചു.

"ഇന്നു ഞാൻ പോകുന്നില്ല – അച്ഛനെന്തെങ്കിലും അപകടമുണ്ടാകുമെന്നെനിക്കു തോന്നുന്നു. ഇത്രയധികം വേദന ഇതിനുമുമ്പുണ്ടായിട്ടില്ല."

"ആര്ക്ക്?"

"അച്ഛന്റെ കാര്യമാണു ഞാൻ പറഞ്ഞത്." അയാളുടെ തല താണു.

"എന്നെക്കാണുമ്പോൾ തലകുനിക്കുന്നതെന്തിന്?"

"ഞാൻ കുററക്കാരനല്ലേ?"

"എന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞോ?"

"പറയണോ? വിചാരിച്ചാൽ പോരേ?"

"മായയുടെ കാര്യമാണു പറയുന്നതെങ്കിൽ എനിക്കൊന്നേ അറിയേണ്ടൂ."

"ചോദിച്ചോളൂ"

"സാർ അവളെ വിവാഹം കഴിക്കുമോ?"

"തീർച്ചയായും."

"എങ്കിലെനിക്കു പരാതിയൊന്നുമില്ല"

അത്ഭുതപൂർവ്വം അയാൾ സരോജത്തെ നോക്കി

അപ്പോഴാണു ബാബു ഓടിവന്നത്.

കിതച്ചുകൊണ്ട് അവൻ പറഞ്ഞു:

"അപ്പുപ്പൻ... അപ്പുപ്പൻ"

പവിത്രനും സരോജവും പണിക്കരുടെ കിടക്കറയിലേക്കോടി.

അവസാനം അടുത്തിരിക്കയാണെന്നു സരോജത്തിനു തോന്നി. വേലയണയിൽ നിന്നും മോചനം പ്രാപിച്ച പണിക്കരുടെ തല മായയുടെ കൈകളിലമർന്നിരുന്നു. പണിക്കരുടെ കണ്ണുകൾ വല്ലാതെ വിടർന്നു. അവ എല്ലാവരെയും മാറി മാറി നോക്കി. ദുർബ്ബലമായ ഒരു കൈ പവിത്രനെ തേടിച്ചെന്നു. അതിവേഗത്തിലുരുണ്ടുതുടങ്ങിയ കൃഷ്ണമണികൾ പവിത്രന്റെ മുഖത്തിൽ തങ്ങിനിന്നു. ദുർബ്ബലമായ മററകൈ പണിക്കർ ഉയർത്തി. സരോജത്തിന്റെ നേർക്ക്. സരോജം മായയുടെ കൈ പിടിച്ചു വിറകൊള്ളുന്ന പണിക്കരുടെ കൈയിൽ വച്ചു. പണിക്കർ പവിത്രന്റെ കൈയും മായയുടെ കൈയും ഒന്നു ചേർത്തു. അടുത്തക്ഷണത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഴുത്തു ചരിഞ്ഞു കണ്ണടഞ്ഞു.

മുമ്പൊരിക്കൽ അച്ഛൻ പറഞ്ഞവാക്കുകൾ സരോജം ഓർമ്മിച്ചു:

"പവിത്രാ, നീ എല്ലാക്കാലം എന്റെ കാലം കഴിഞ്ഞാൽ നീ സരോജത്തെ സംരക്ഷിക്കണം. എനിക്കു നീ മാത്രമേയുള്ളൂ.

ആരുടെ കൈകൾ ഒന്നിച്ചുചേർത്തെന്നാണച്ഛൻ കരുതിയത്?

ആ ചിന്തയോടെ സരോജം പൊട്ടിക്കരഞ്ഞു.

—o—

കാക്കനാടന്റെ പേജ്

കിഴക്കുകിഴക്കൊരിടത്തു് കട്ടപ്പനുണ്ടു്. കട്ടപ്പനു് പതിമൂന്നുവയസ്സുണ്ടു്. കഷ്ടിച്ചു് എട്ടു വയസ്സിന്റെ വലിപ്പമുണ്ടു്. കീറിയ, നാറിയ സാൻഡോബനിയനു മുന്നിലും പിന്നിലും വയലററു് മഷിയിൽ "കട്ടപ്പൻ" എന്ന ലേബലുണ്ടു്. മുഷിഞ്ഞ, പിഞ്ഞിയ അരക്കാലുറകളുടെ കീശകളിൽ കഞ്ചാവുബീഡികളുണ്ടു്. കട്ടപ്പന്റെ അച്ഛന്റെ പേർ—ശിവരാമൻ. കട്ടപ്പൻ അച്ഛനെ സംബോധനചെയ്യുന്ന പേർ—ചിരാമൻ.

ചിരാമൻ എന്ന ശിവരാമൻ മററാൾക്കാരുടെ പറമ്പിൽ പണിയെടുത്തു് കട്ടപ്പനെ പോററി. കട്ടപ്പനെ പോററുക എളുപ്പമായിരുന്നു. കട്ടപ്പനു കഞ്ഞിവേണ്ട, മരച്ചീനിവേണ്ട, ചാളക്കറിവേണ്ട, സോപ്പുവേണ്ട, കൈവശമുള്ളതല്ലാതെ വേറെ വസ്ത്രം വേണ്ട, എണ്ണവേണ്ട, ചീപ്പുവേണ്ട. കഞ്ചാവുബീഡിവേണം; അതു് അരക്കനവറാൻ എന്ന ചായക്കച്ചവടക്കാരന്റെ സംഭാവനയാണു്. ചിരാമനു് അച്ഛനെന്ന നിലയിൽ കട്ടപ്പനോടു് ഒരു കടമയേ ചെയ്യാനുള്ളു. ഒന്നുകിൽ ഒരു ട്രൗസർ, അല്ലെങ്കിൽ മൂന്നു കഞ്ചാവുബീഡി. അതു നിർബ്ബന്ധമാണു്. മിക്കവാറും പണമായിത്തന്നെയാണു് കട്ടപ്പൻ വീതംവാങ്ങുക.

കട്ടപ്പൻ രാവിലെ നാലുമണിക്കുണർന്നു. അരക്കനവറാന്റെ ചായക്കടയ്ക്കു മുൻപിൽ കുളുങ്ങിന്മേലിരുന്നു കഞ്ചാവു ബീഡി വലിച്ചു, കിഴക്കുനിന്നു പടിഞ്ഞാറോട്ടും പടിഞ്ഞാറുനിന്നു കിഴക്കോട്ടും അലറിയിരമ്പി, മരണം വിതച്ചുപറക്കുന്ന പ്രൈവററു് ബസ്സുകളിലുക്കിയ പൊടിപടലങ്ങളിലേയ്ക്കു കഞ്ചാവുപുക ഊതിവിട്ടു, പ്രൈവററുബസ്സിലെ 'കിളി'കളെ ചീത്തവിളിച്ചു. പള്ളിക്കൂടത്തിൽ പോവുന്ന പെൺപിള്ളേരെ തെറിപറഞ്ഞു കമന്റടിച്ചു. കട്ടപ്പന്റെ കമന്റടി കേട്ടു് അരക്കനവറാന്റെ പീടികയിലിരുന്ന കവലച്ചട്ടമ്പികൾ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. കവലച്ചട്ടമ്പികൾക്കു കമന്റടിക്കാൻ പേടിയാണു്. പെൺകുട്ടികളുടെ വീട്ടുകാർ തല്ലിയെല്ലൊടിക്കും. കട്ടപ്പനെ ആരും തല്ലില്ല. കട്ടപ്പനു് ആരെയും പേടിയില്ല. ചട്ടമ്പികൾ കട്ടപ്പനെ പുതിയ പുതിയ തെറികൾ പഠിപ്പിച്ചു. കട്ടപ്പൻ അതൊക്കെ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. കട്ടപ്പൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ തെറി തെറിയല്ലാതായി. കട്ടപ്പന്റെ മനസ്സു് നിഷ്കളങ്കമാണെന്നും അവന്റെ ഉള്ളു വെള്ളയും പൊള്ളയും ആണെന്നും ജനം പറഞ്ഞു. ജനം അവനെ ഇഷ്ടപ്പെട്ടു. ജനം അവനെ ഒരിക്കലും തല്ലിയില്ല. തല്ലിയിരുന്നെങ്കിൽ എനിക്കവനെ കാണാൻ കഴിയുമായിരുന്നില്ല.

കട്ടപ്പൻ കട്ടപ്പനായിരുന്നു. കട്ടപ്പനാണെന്നറിയിക്കാൻ ലേബൽ ധരിച്ചു.

ആരോടും കയർക്കാത്ത, ആരെ ചീത്തപറഞ്ഞാലും, പ്രകോപനത്തിനു വിധേയനാവാത്ത, ആരേയും വെറുക്കാത്ത, ആരേയും നിഷ്കളങ്കമായി ചിരിച്ചുപറയുന്ന കട്ടപ്പൻ.

കട്ടപ്പനെ ആദ്യംകണ്ടപ്പോൾ ഞാൻ അന്തംവിട്ടു. കാരണം കട്ടപ്പനെക്കുറിച്ചു കുറെയേറെ കഥകൾ നേരത്തേ കേട്ടിരുന്നെങ്കിലും കേട്ടതെല്ലാം ഞാൻ വിശ്വസിച്ചിരുന്നില്ല.

എന്റെ ഒരു ബന്ധുവീട്ടിൽവച്ചാണു് കട്ടപ്പനെ ഞാൻ കണ്ടതു്. കട്ടപ്പനെക്കാണാൻ ഞാൻ ആഗ്രഹം പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്ന വിവരം കട്ടപ്പനറിഞ്ഞു. അങ്ങനെ യാണു വന്നതു്. വന്നപാടെ പട്ടാളച്ചിട്ടയിൽ സലാംവച്ചു. ഒരുഭാഗത്തേയ്ക്കു മാറി, ഒതുങ്ങിനിന്നു. ഞാൻ കട്ടപ്പനോടു സംസാരിച്ചു. ഞാൻ ചോദിച്ച ചോദ്യങ്ങൾക്കൊക്കെ മറുപടി പറഞ്ഞു. പക്ഷേ, കട്ടപ്പന്റെ ഭാഷയിലാണു പറഞ്ഞതു്. കട്ടപ്പന്റെ ഭാഷ മലയാളമാക്കിയെടുത്തു മനസ്സിലാക്കാൻ ഞാൻ വളരെ ബുദ്ധിമുട്ടി: ബുദ്ധിമുട്ടെങ്കിലും ഒക്കെ മനസ്സിലാക്കിയെടുക്കാൻ എനിക്കു കഴിഞ്ഞു.

എന്നെ സൃഷ്ടിക്കുന്നതാരാണ്?

കട്ടപ്പൻ രണ്ടാംക്ലാസ്സുവരെ പഠിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പഠിച്ചതൊക്കെ മറന്നു, "മഞ്ഞക്കിളിയേ വാവാ" എന്നു് എരുമയുടെ ശബ്ദത്തിൽ പാടാൻ, അതോ അമറാനോ, അറിയാം. കട്ടപ്പൻ എന്നെഴുതാനറിയാം, മറെറാന്നും അറിയില്ല. കട്ടപ്പൻ എന്നെഴുതാനറിയാമെന്നു കട്ടപ്പൻ എഴുതിക്കാട്ടിത്തന്നെ തെളിയിച്ചു.

കഞ്ചാവിന്റെ ലോകത്തിലേയ്ക്കു പ്രവേശിച്ചതിനുശേഷം കട്ടപ്പനു ജീവിതത്തിൽ യാതൊരുവിധ ദുഃഖങ്ങളും ഉണ്ടായിട്ടില്ലത്രേ. നിത്യസന്തോഷമാണു്. നിത്യശാന്തിയാണു്. വിശക്കാറില്ല. വേദന തോന്നാറില്ല. തള്ള ചത്തപ്പോഴും കട്ടപ്പൻ കഞ്ചാവടിച്ചു്, സ്വമാതാവിന്റെ ജഡസ്ഥിതി കത്തിഞ്ഞുയരുന്ന ചിതാധൂമരാശികളിലേയ്ക്കു കഞ്ചാവിന്റെ പുകയൂതി, നിർവൃതിയിലിരുന്നു. ഉല്ലാസം, ദുഃഖം, അത്ഭുതം, രൗദ്രം, ബീഭത്സം, രോഷം തുടങ്ങിയ മാനുഷികവികാരങ്ങൾ, മാനുഷികഭാവങ്ങൾ കട്ടപ്പനെവിട്ടൊഴിഞ്ഞുനടന്നു. കട്ടപ്പനു് ആരോടും സ്നേഹമില്ല; കട്ടപ്പനു് ആരോടും ദ്വേഷ്യമില്ല. കട്ടപ്പനു ദുഃഖവും ആഹ്ലാദവുമില്ല. കട്ടപ്പൻ വെറും കട്ടപ്പനായിരുന്നു. ശുദ്ധ കട്ടപ്പൻ.

കട്ടപ്പന്റെ ജീവിതത്തിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടതായി അന്യർക്കെങ്കിലും തോന്നുന്ന ഒരു സംഭവമേ ഉള്ളൂ. കിഴക്കു കട്ടപ്പന്റെ നാട്ടിൽനിന്നു തൊണ്ടു കയററിയ ഒരു ലോറി പടിഞ്ഞാറൻനാട്ടുലേക്കു തിരിച്ചു. ലോറിക്കാർ ലോറി കൊണ്ടുവന്നു, കായംകുളത്തൊരു കായലോരത്തു നിർത്തി. പതിവുപോലെ തൊണ്ടിറക്കുന്ന തൊഴിലാളികൾ ലോറിയിൽനിന്നു തൊണ്ടിൻകൂട്ടം നേരെ കായലിലേക്കിറക്കി. അപ്പോൾ, തൊണ്ടിൻകൂട്ടം കായലിലെ കൊഴുത്ത, അഴുക്കുപിടിച്ച വെള്ളത്തിലേക്കു വീണപ്പോൾ, കായലിൽ കണക്കിലേറെ ഇളക്കമുണ്ടാവുന്നതായും തൊണ്ടിനിടയിൽനിന്നെന്തോ ശബ്ദം പുറപ്പെടുന്നതായും തൊണ്ടിനു ജീവൻ വച്ചതായും ചുമട്ടുതൊഴിലാളികൾക്കു തോന്നി. കായലിലേക്കിറക്കിയ തൊണ്ടുകൾക്കിടയിൽനിന്നു്, നനഞ്ഞ ബനിയനും നനഞ്ഞ നിക്കറും ധരിച്ചുകൊണ്ടു് ഉഴറുന്ന നാററവുമെല്ലാം പൊക്കി കരയ്ക്കുനിർത്തി. പയ്യന്റെ ബനിയന്മേൽ ലേബലുള്ളതുകൊണ്ടു് ആളെ തിരിച്ചറിയാൻ ബുദ്ധിമുട്ടേണ്ടിവന്നില്ല. അവരാരും കട്ടപ്പനെ ചീത്തപറഞ്ഞില്ല. അവരൊക്കെ ചിരിച്ചതേ ഉള്ളു. കാരണം കട്ടപ്പന്റെ നിഷ്കളങ്കത മററാരെയുംപോലെ അവരും മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു.

കട്ടപ്പനു് അതു പ്രധാന സംഭവമല്ല. ആകെക്കൂടി ആ യാത്രയുടെ നേട്ടം പടിഞ്ഞാറൻനാടുകൾ കായലും മററും കാണാൻ കഴിഞ്ഞു എന്നതാണെന്നു കട്ടപ്പൻ എന്നോടു പറഞ്ഞു.

കട്ടപ്പനെ കണ്ടു ഞാൻ ചിരിച്ചു. കട്ടപ്പനു ഞാൻ ഒരുറുപ്പിക കൊടുത്തു. കട്ടപ്പൻ സന്തോഷിച്ചു. പല്ലിളിച്ചു "മഞ്ഞ

(ശേഷം 69-ൽ)

I

മുഖംമൂടി

ബേബി,

നല്ല വാക്കമായി നിനക്കൊരു കത്തിനെ പറഞ്ഞുവിട്ടിട്ട് നാളെത്രയായി. ഈ കത്തു കിട്ടിയാലും ഇനി നീ കോപിക്കും അതുകൊണ്ട് ഇതൊരു കത്തല്ല. എതിർകത്താണ്. മേലകത്ത് നാമ്പൂതിരിമാർകത്ത് എന്നാണ പറയേണ്ടതു്. കത്തുമുറി പേടിച്ച് അങ്ങനെ പറയുന്നില്ല ഒരു വെറും ഇരുപതുപൈസ ഇൻലൻഡു കത്തെന്നു ധരിച്ചാൽ മതി. നീ ഒന്നും ധരിച്ചില്ലെങ്കിലും എനിക്കു വിരോധമില്ല നാലാൾ കാണാതിരുന്നാൽ മതി.

നിന്നെ പൂജിക്കാൻവരുന്ന സന്ദർഭങ്ങളിൽ ഞാൻ ചൊല്ലാറുള്ള ശ്ലോകം ഓർമ്മ തോന്നുന്നുണ്ടോ?

ശിവശ്ശക്ത്യാ യുക്തോ യദി ഭവതി...

ഇന്നു ശ്ലോകമൊന്നു മാറുന്നു. ആദിശങ്കരന്റേതാണെങ്കിൽ പോലും കുറെ പ്രാവശ്യം ചൊല്ലിയാൽ ബോറടിക്കും. പിന്നെ, മേല്പത്തൂർ ഭട്ടതിരിയെ വളരെ കാലമായി വധിച്ചശേഷം പ്രക്രിയ തുടർന്നു നടത്തുന്നതിന് ഷോഴിയൂർ വറുഗീസ്മാപ്പിള എന്ന കാക്കനാടനു വിട്ടുകൊടുത്തിരിക്കയുമാണ്. ശങ്കരജിക്കുമേൽ ആകെത്തു കുത്തകാവകാശം? അതിനുംപുറമെ, ഒരാളിന്റെ ശ്ലോകംതന്നെ തുടർച്ചയായി ചൊല്ലിയാൽ സ്വന്തം ശ്ലോകമെഴുതാനുള്ള കഴിവും നഷ്ടപ്പെടും. അപ്പോൾ കാലക്രമത്തിൽ നഷ്ടപ്പെട്ടവടം എന്ന പേരിൽ — ശീർഷകത്തിലായാൽ അധികം നന്ന് — ഒരു നാടകമെഴുതേണ്ടതായും വരും. അതെല്ലാം രണ്ടാംതരമാണ്. അതുകൊണ്ട്, ഇതാ ഇപ്പോൾ എന്നാൽ, വറുത്തണ്ടിയുടെ ചൂടോടെ വിരചിതമായ ഈ ശ്ലോകത്താൽ, ഹേ ദേവി, ഞാൻ നിന്നെ അഭിവാദനം ചെയ്യുന്നു:

രേണോർവാണിനവീണവാദിനകരാം
വിഢംപംസകാത്താം ഭുജാം
കാണോർ കാണണ കായികാത്മ-
വിബുധാം
കപ കപ കപ നാദാം ബുധാം
വീണോർകോണിലൊരേണജാക്ഷി-
നയനാം
വിസ്ത്രസ്ത സസ്ത്രാം ത്രപാം
വാണോർ വാഴണം-
വാഴവെച്ച വഴിയാം
വിൺദേവിനാം വന്ദഹോ.

വേദകാലസംസ്കൃതം, പില്ക്കാലസംസ്കൃതം, പാലി, പ്രാകൃതം എന്നീ ഭാഷകളിലാണ് മേലെഴുതിയ ശ്ലോകം നിബന്ധിച്ചിട്ടുള്ളതു്. എന്നാൽ അവയെല്ലാം അപ്രധാനമാകുന്നു. സുപ്രധാനമായതു് വേറൊന്നാകുന്നു. ഭാഷയുടെ സംഗീതം എന്നെ പരവശനാക്കുന്നു, പ്രിയേ.

അപ്പോൾ പതിവുപോലെ ഈ നാട്ടിൻപുറത്ത് അശാന്തനായി ഞാൻ മരുവുകയായിരുന്നു. നാട്ടിൻപുറത്തെക്കുറിച്ചു പറയുമ്പോൾ ആദ്യമായി വരുന്നതു് വാൾപയററിനുള്ള വാഞ്ഛയാകുന്നു. നാട്ടിൻപുറം നന്മകളാൽ സമൃദ്ധം എന്നു പറഞ്ഞ ആളിനെ, അല്ലെങ്കിൽ അതിന്റെ ബഹുവചനത്തെ, വിചാരണ ചെയ്തു് മിനിമം വധശിക്ഷയെങ്കിലും വിധിക്കേണ്ടതാകുന്നു. കുപ്രചരണം, അപവാദനാമസങ്കീർത്തനം വരട്ടുചൊറി, കുഷ്ഠം എന്നീ സാംക്രമികരോഗങ്ങളാൽ സംപൃതമാകുന്ന നാട്ടിൻപുറം. ഇന്ത്യ നാട്ടിൻപുറങ്ങളിൽ ജീവിക്കുന്നിടത്തോളം കാലം ഈ രാജ്യത്തിനു രക്ഷയില്ല. സോവിയററ് ഉടമ്പടി ഉണ്ടായിട്ടും കാര്യമില്ല.

അല്ലെങ്കിൽ ഒരിക്കൽ നീ ഇവിടെ വന്നു വാണുനോക്കു്. നിന്റെ തങ്കഭസ്മംപോലും ബാക്കിയുണ്ടാവില്ല. അസ്സാദ്ധ്യശന്മാർ എന്നിട്ടും കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നു എന്നുമാത്രം. പാത്രം വേണമല്ലോ കഥയ്ക്കു്. മനുഷ്യകഥാനുഗായികളാണല്ലോ ചെറുകാഥികർ. ഭിക്ഷാപ്പണം പാത്രമറിഞ്ഞും വേണമല്ലോ. പാർവ്വതീഭായിത്തമ്പുരാട്ടി, മരത്തോൽ മിനിസ്റ്റർട്ടിനി, ശിവതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനോടു പറഞ്ഞതും മറെറാന്നല്ലല്ലോ. (ശിവപെരുമാൻ, വഞ്ചിരാജവംശജനായിരുന്നു എന്നു ഞാൻ അന്യത്ര സമർത്ഥിച്ചിട്ടുണ്ട്. എം. ബാലകൃഷ്ണപിള്ളസാർ ഇതിനോടു യോജിച്ചിട്ടുമുണ്ട്.)

അങ്ങനെയിരിക്കെ, ധനതത്വശാസ്ത്രമായിരുന്ന ഈയിടത്തെ വായന ലിററേച്ചർ, ഹ്യൂമർ, പൊളിററിക്സ്, സൈബർനെററിക്സ് എല്ലാം ഔട്ട്. പഞ്ച്, ന്യൂയോർക്കർ, പാരിയിൽനിന്നു പറന്നെത്തുന്ന 'ടൈംസി'ന്റെ അന്താരാഷ്ട്രപതിപ്പ്, എല്ലാം മൂലയ്ക്കു്. കന്നുകുട്ടി കന്നിപ്പെണ്ണും കയിലാളുമായി. കന്നിനിലാവേററു്.

സാമ്പത്തികം വായിക്കാൻ പ്രത്യേകം സംഗതിയായ ദുരവസ്ഥയാണ് ഇനി പറയാൻ പോകുന്നതു്. കഴിഞ്ഞതവണ നാം പങ്കുകൊണ്ട പട്ടണത്തിലെ ഒരു സ്വകാര്യസദസ്സിലെ ചർച്ചാവിഷയം പൂവൻകോഴിവസന്തയായിരുന്നു. വികസ്വരമായ ഒരു സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥയിൽ ഈ വസന്തം എത്ര ശതമാനം കണ്ടും, കേട്ടും, ങ്ങളിൽ ബാംഗ്ളൂരിലെ സൈനികമെസ്സിൽവെച്ച് കുഞ്ഞാനിയുടെ എലിമെൻററിസ്കൂൾമാഷെന്നു കൂട്ടുകാരാൽ കുട്ടിയാക്കപ്പെട്ട സബ് ലെഫ്റ്റനൻവിൻസ്റ്റൺ ചർച്ചിലിന്റെ പങ്കുവത്തിലായി നാം. പങ്കുവെക്കാട്ടു നാരായണമേനോനായ നാം എന്നിട്ടും വൻതോതിലൊന്നും കൂസിയില്ല. കൈവശമുണ്ടായിരുന്ന അവസാനത്തെ ഒരുണ്ട പ്രയോഗിച്ചു കൂടുതൽ പരിക്കില്ലാതെ പിന്മാറി. വെച്ചവെടി നിനക്കു പകരുന്നു. പോസ്റ്റുവഴിയെങ്കിലും നീ സുഖിക്കുക. മുപ്പതുകളിൽ മുങ്ങിച്ചാകാൻ തുടങ്ങിയിരുന്ന ലോകമുതലാളിത്തത്തെ കൈപിടിച്ചു കരയ്ക്കു കയററിയ ബ്രിട്ടീഷ് സാമ്പത്തികമന്ത്രവാദി ജോൺമേനാർഡ് കേയ്ൻസ്പ്രഭു പറഞ്ഞ വാക്യം നാം കാച്ചി ഒരു ശതമാനത്തിൽ എന്ത!

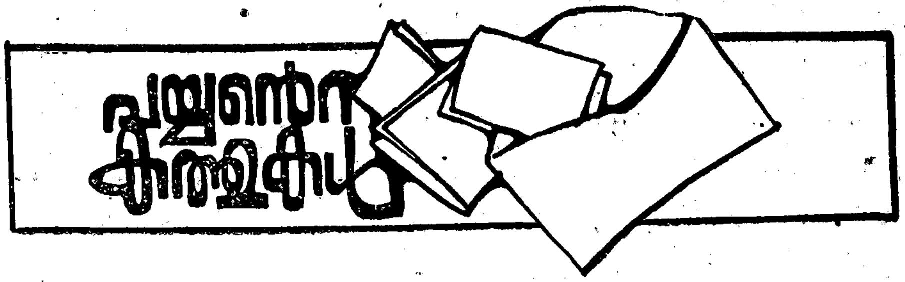

വി. കെ. എൻ.

ആണ്ടോടാണ്ടും, ഋതുമതിയായി ഭവിക്കും എന്നതിനെച്ചൊല്ലി ശൂന്യാക്ഷരകേച്ചക്കിടയിൽ വാക്കും വഴക്കും വക്കാണവും കഴിക്കൂർച്ചമയങ്ങളും നിലവിൽവന്നു. നാം ഒരു പ്രത്യേക ശതമാനം ഗണിച്ചുപറഞ്ഞതു ഭൂരിപക്ഷവോട്ടോടെ അവർ തള്ളിക്കളഞ്ഞു നാം അപമാനിതനായെന്നു പറയുന്നതു് അല്ലോ ശരിയാവു. വിധിയാംവണ്ണം വധിക്കപ്പെട്ടതന്നെപോയി. ജരാസന്ധയാത്രയിൽ. വെറുതെ വചനം വിട്ട ൽപോരാ വിഷയത്തിൽ വ്യുല്പത്തിയുള്ളവൻ വേണമെന്ന് ഒരു വിഷയി, ലമ്പടകൻ, പുണ്യൽ കൈയ്യിലേന്തേണ്ടണം നമ്മെ നോക്കി തറപ്പിച്ചുപറഞ്ഞു. ലജ്ജാഭാരത്താൽ നാം ആനതമുഖനായി. പേയ നൂററാണ്ടിന്റെ കാശ്ശ്രീമശംബ്ബു ന്റേതു? കാലക്രമത്തിൽ നാമെല്ലാം ചത്തുപോകുന്നവരാണല്ലോ.

ഒട്ടും തുളച്ചുപോകുന്ന ഈ വേദാന്തപ്രയോഗത്തിനു മുമ്പിൽ സദസ്സ് ചത്തു. സോഡാപാനം, ധൂമ്രപാനം തുടങ്ങിയ ഒഴിവുകഴിവുകൾ പ്രയോഗിച്ച് അതു നന്നായി ഭാഗത്തേയ്ക്കും നാമാവശേഷമായി.

എങ്കിലും നമ്മുടെ അപമാനം ബാക്കി നിന്നു. ഒററക്കളിൽ ഒരു കാക്കാരനെപ്പോലെ നമുക്കു സഹിക്കാൻ മേലയിരുന്ന ഒരു പോസായിരുന്നു ഇതു്. അതിനു തക്ക കാര്യകാരണവിശേഷവുമുണ്ട്. ഉന്നതമായ ഒരു പദവിയാണു നാം അലങ്കരിച്ചിരുന്നതു്. ഒരു പ്രത്യേക രാജവംശത്തിലെ കിരീടാവകാശി കയിലുണ്ണി കുമാരകന്റെ ആംഗലഭാഷാട്യൂട്ടർ. കുമ

രപുരത്തായിരുന്ന വാസവും. ഒരു സദസ്സിൽ നാം സ്വയിപ്പാകുന്നുവെങ്കിൽ അതിന്റെ കസ്സ് മേൽ കൊട്ടത്ത പ്രത്യേക രാജവംശത്തിനുകൂടിയുണ്ട്. അതിനു നാം ഹേതുഭൂതനാകാൻ പാടില്ല.

ഉത്തരക്ഷണത്തിൽ ലായത്തിൽനിന്നു കുതിരകളെ വരുത്തി നാം വണ്ടിപ്പുര തുറപ്പിച്ചു. അപ്പോൾ ഇരയിമ്മൻതമ്പി ചോദിച്ചു:

എങ്ങോട്ടാ യാത്ര?

വടക്കോട്ട്.

ഉണ്ടിട്ടു പോയാൽപോരേ?

അതിനു മറുപടിയായി, കാപ്പിരാഗത്തിൽ പ്രസിദ്ധമായ ഒരു പദം നാം ചൊല്ലി:

നാണിക്കിഹ വിദ്യയോ?

സദസി അപമാനിതനാം

നാണുവിനിനിയുണ്ണുമോ?

രഥത്തിൽ കയറി വടക്കുനോക്കിയന്ത്രമുപയോഗിച്ചു നാം ആ ഭാഗത്തേക്കു കുതിച്ചു. അങ്കമാലി കറുകററി ഭാഗമെത്തിയപ്പോൾ എതിരേ വേറൊരു രഥം വരുന്നു. മൂന്നു കുതിരകളെ പൂട്ടി. മൂന്നു കൊടിയും പാറിച്ച്. കട, കട, കട എന്നു ത്രിവിധം ശബ്ദത്തോടെയും. അന്വേഷിച്ചപ്പോൾ അതു തൃക്കൊടിത്താനം ഗോപിനാഥൻനായർ സഞ്ചരിക്കുന്ന രഥമാണെന്നു മനസ്സിലായി.

ഗൃഹം പൂകിയ നാം ഇക്കണോമിക്സ് വായന തുടങ്ങി. ഗൃഹദീപം ഇടയ്ക്കിടെ ഡീസലും പലഹാരങ്ങളും തന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. എന്റെ സങ്കല്പങ്ങളിലെ ഭർത്താവ് എന്നെ ഒരു പരമ്പര എഴുതുന്നതിനിടയ്ക്കാണ് അവർ ഈ ത്യാഗം ചെയ്തത് എന്നോർക്കണം.

വായിച്ചു. റിക്കാർഡോവും, ആഡംസ്മിത്തും, കാറൽമാർക്സും, കെൻഗാൽബ്രേത്തും, കാഞ്ഞുള്ളി കുഞ്ഞുകുട്ടനും ഒന്നൊഴിയാതെ വായിച്ചു. പഠിച്ചു. വിരചിച്ചു. ഗുണ്ണാർ മിർദലിന്റെ രഞ്ജനിഷ്യന്ദിയായ 'ഏഷ്യൻനാടകം' എന്ന ട്രാജഡിയും വായിച്ചു. നാടകാന്തം ധനതത്വം. ഈ ശാസ്ത്രത്തിൽ ഇപ്പോൾ ഫോൾ, ഫോൾ-കുതിരക്കുട്ടി, കുതിരക്കുട്ടിയായി വർത്തിക്കുകയാണ്. വർത്തമാനകാലത്തിൽ ഇത്രയധികം വായിച്ച വേറൊരാളിനെ നീ കാണുകയില്ല. ആരു വന്നാലും ഒരുകൈ നോക്കാം. പട്ടണത്തിലെ സദസ്സ് ഇനി എന്നു സമ്മേളിക്കുമെന്നു കണ്ണിൽ തൈലപ്രയോഗവും നടത്തി കാത്തിരിപ്പാണ്.

ഇടയ്ക്ക് ഒന്നും എഴുതാറുമില്ല. കടലാസിൽ ബാൾപോയിന്റ തൂലികവെച്ച കാലംതന്നെ മറന്നുപോയിരിക്കുന്നു. എഴുതാൻ കോപ്പില്ലാഞ്ഞിട്ടല്ല: എത്രയോ സിനിമകൾ രാജ്യത്തു കളിക്കുന്നു. വിദേശത്തെ വീരന്മാർ മിനക്കെട്ടെഴുതിയ എത്രയോ പുസ്തകങ്ങൾ ഈ രാജ്യത്തു വില്പനയ്ക്കു വരുന്നു. അതൊന്നുമില്ലെങ്കിൽതന്നെ, ആയുർവ്വേദം, ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രം തുടങ്ങി എത്രയോ പ്രാചീനഗ്രന്ഥങ്ങൾ നമുക്കുണ്ട്. വാചകങ്ങളും ഖണ്ഡികകളും ലിഫ്റ്റ് ചെയ്താൽ മതി. സിനിമ കാണേണ്ട. വേറെ പുസ്തകം വായിക്കേണ്ട. എന്നിട്ടും ഒരുവൻ എഴുതുന്നില്ലെങ്കിൽ അവനെ ഹിംസിക്കണം.

തൂലികാവൃത്തിയിൽനിന്നു ഞാൻ തീരെ വിരമിച്ചെന്നു നീ ഇതിന് അർത്ഥമാക്കരുത്. ചെറുകഥ, അതുപോലുള്ള നോവൽ, ഖണ്ഡകാവ്യം, മുദ്രാങ്കിതമായ വാക്യം എന്നിവ ആവശ്യപ്പെട്ട് കത്തുകൾ വരുമ്പോൾ ഞാൻ ആലോചിക്കാറുണ്ട്, ഒരു മാററത്തിൻവേണ്ടിയെങ്കിലും എന്തുകൊണ്ട് 'സീരിയസ്സ്' സൃഷ്ടികൾ പേററൻറടിച്ചു നിർമ്മിതി തുടങ്ങിക്കൂടാ എന്ന്. ഹാസ്യത്തിനാണല്ലോ വേദാന്തവും വിജ്ഞാനവും ആവശ്യമായി വേണ്ടുന്നത്. സീരിയസ്സ് എന്ന സെന്റിമെന്റൽ നോൺസെൻസിന് അതു വേണ്ട. എന്തും ഭാണ്ഡത്തിൽ നിറയ്ക്കാം. അല്പം സപകാരുണ്യദുഃഖച്ചേരിയുണ്ടെങ്കിൽ സുവിശേഷമായി. വായിച്ചു വായിച്ച്, ജനം സീരിയസ്സായി, ചിരി മുദ്രവെച്ച്, ദാരുണോന്മുഖരാരികളാകും. ഇങ്ങനെപോയി ഒരു സീരിയസ്സ് സെൻറൻസ്: അഗ്നിപുലയാടിച്ചിയായ എന്റെ സാഹിത്യത്തിന്റെ അനുദിനം വിസ്ഫോടനം ചെയ്യപ്പെടുന്ന ടിയർഗ്യാസ് ഷെല്ലുകളുടെ വൈപുല്യം ഓർത്താൽ ഇവിടെ കൈലേസ്സിന്റെ വ്യാപാരം സ്റ്റേററിന്റെ ഒരു കുത്തകയായി വളരേണ്ടതാകുന്നു. ബോംബെയിൽനിന്നു കേരളത്തിൽ കുടിയേറിപ്പാർത്തുട്ടുത്ത് 'പേസ്സ്' നിർമ്മിക്കാനുദ്ദേശിക്കുന്ന സാഹിത്യകാരന്മാർ ശ്രദ്ധിക്കുക.

ചിന്ത ഈ പതനത്തിൽ നില്ക്കുമ്പോളാണ്, തുറമുഖനഗരത്തിൽനിന്ന് ഹർഷവർദ്ധനന്റെ കത്തു വരുന്നത്. അത്രത്തോളം ഒന്നു വരണം. എത്രനാളായി കണ്ടിട്ട്. ഒന്നും കേൾക്കുന്നപോലുമില്ലല്ലോ. ഹർഷവർദ്ധനൻ ക്ഷത്രിയനും മഹാരാഷ്ട്രയിൽനിന്നു കുടിയേറിപ്പാർത്ത ആര്യപുത്രനുമാകുന്നു. അമേരിക്കയിൽ ഞങ്ങൾ വളരെ കാലം ഒരുമിച്ചുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം കോൺഗ്രസ്സും ഞാൻ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുമായിരുന്നു. രണ്ടുപേരും ഐക്യനാടുകൾ വിട്ടതും ഒരുമിച്ചാണ്. ഞാൻ കരവഴിയും അദ്ദേഹം കടൽവഴിയും യാത്രചെയ്തു നാട്ടിലെത്തി. പിന്നെ തമ്മിൽ കണ്ടിട്ടില്ല. ഇപ്പോളിതാ കത്ത്.

യാത്രയ്ക്കു മൂലധനം ആവശ്യമായതുകൊണ്ട് കാറൽമാർക്സ് ഒരാവർത്തികൂടി വായിച്ചു ഗൃഹദീപത്തെ സമീപിച്ചു. സങ്കല്പങ്ങളിലുള്ള ഭർത്താവിനെ കുറിച്ച് അവർ എഴുതിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഒന്നാംതരം മൂഡ്. എങ്കിലും കാശിന്റെ കാര്യം വന്നപ്പോൾ കശ്മലച്ചിയുടെ മുഖം കറുത്തു. ഹർഷവർദ്ധനൻ ഇങ്ങോട്ടു വരട്ടെ എന്നായി. അയാൾ വരികയില്ലെന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ പോക്കുവരത്തിനുള്ള മൂലധനത്തുക കസ്സൂടെ ഒരേകദേശരൂപം ടിയാൾ ആവശ്യപ്പെട്ടു. നൂറുരൂപ വേണമെന്നു പറഞ്ഞു. അത്രയധികം മുതൽമുടക്ക് എന്തിനാണെന്നു ഗൃഹദീപം. നൂറുനാഴികമാത്രം ദൂരമാണു തുറമുഖനഗരം. തീവണ്ടിയാപ്പീസ് ഇരുപത്തുനാഴികയകലെ. അവിടേയ്ക്ക് ഓർഡിനറിബസ്സിനു കൂലി ഒരു രൂപ പത്തുപൈസ. അവിടുന്നങ്ങോട്ട് പാസഞ്ചർതീവണ്ടി. ചാർജ്ജ് മൂന്നുരൂപ എൺപതുപൈസ. വഴിച്ചിലവ് ഒരു രൂപതന്നെ കൂട്ടിക്കോ. മൊത്തം അഞ്ചുരൂപ തൊണ്ണൂറുപൈസ. ആറുരൂപതന്നെ കൂട്ടിക്കോ. ഹർഷവർദ്ധനനെ കണ്ടു തിരിച്ചുവരാനും അത്രതന്നെ സംഖ്യ. ആസകലം പോടെ പന്ത്രണ്ടുരൂപ എന്നുതന്നെ കൂട്ടിക്കോ. അതു തരാം. തരിമ്പും കൂടുതൽ തരികേല.

(ശേഷം 23-ൽ)

'സാച്ച്മോ' സ്വർഗ്ഗത്തിൽ

തടിച്ചുകുറിയ ദേഹം എണ്ണയൊഴിച്ച കൃഷ്ണശിലപോലെ മിന്നുന്ന വട്ടമുഖം ചെറിയ കൃഷ്ണമണികളുള്ള വലിയ കണ്ണുകൾ. കഷണ്ടികയറിയ തലയിൽ അങ്ങിങ്ങായി സ്പ്രിങ്ങുപോലുള്ള ചുരുണ്ട മുടി. ലൂയി 'സാച്ച്മോ' ആംസ്ട്രോങ്ങിനെ ഒറ്റനോക്കിൽ കണ്ടാൽ മറക്കാൻ പ്രയാസമാണ്.

ന്യൂയോർക്കിൽവെച്ച് 1971 ജൂലായ് 6-ാംനു അന്തരിച്ച ലൂയി ആംസ്ട്രോങ്ങിനെ ജാസ്‌സംഗീതത്തിന്റെ ആചാര്യനായാണ് ലോകം അറിയുന്നത്. സാച്ച്മോവിന്റെ തുളുമ്പുന്ന ട്രംപെറ്റിൽനിന്നു മാന്ത്രികശക്തിയാലെന്നവണ്ണം ഉയരുന്ന ഗാനവീചിയും, ആ കറുത്ത മുഖത്തു തെളിയുന്ന ചിരിയും അദ്ദേഹത്തിന്നു ലക്ഷക്കണക്കിൽ ആരാധകരെ നേടിക്കൊടുത്തു. അവർ അദ്ദേഹത്തിന്ന് 'സാച്ച്മോ' എന്ന ഓമനപ്പേർ നല്കി. ട്രംപെറ്റ് വായിക്കുമ്പോൾ ഒരു സഞ്ചിപോലെ വലുതായിവരുന്ന വായയാണ് (satchel mouth) 'സാച്ച്മോ' എന്ന പേര് നേടിക്കൊടുത്തത്.

ജാസ്‌സംഗീതം

ജാസ്‌സംഗീതത്തിന്റെ ഉത്ഭവം എവിടെ വെച്ചായിരുന്നു? സംഗീതപണ്ഡിതന്മാർക്ക് ഇതുവരെ ഉത്തരം കണ്ടെത്താൻ കഴിയാത്ത ഒരു ചോദ്യമാണിത്. ജാസിന്നു നീഗ്രോവിനോളംതന്നെ പ്രായമുണ്ട്. നീഗ്രോവിന്റെ ജന്മഭൂമിയായ ആഫ്രിക്കയിലായിരിക്കാം ഇന്നത്തെ ജാസ്‌സംഗീതത്തിന്റെ പ്രാകൃതരൂപം ഉടലെടുത്തത്. മധ്യആഫ്രിക്കയിലെ ആഘോഷവേളകളിൽ നൂററാണ്ടുകൾക്കുമുമ്പ് ആ പ്രാകൃതസംഗീതത്തിന്റെ താളത്തിനൊത്തു നീഗ്രോ നൃത്തം ചെയ്തിരിക്കണം. എന്തായാലും ഇന്നു ലോകത്തിന്റെ കണ്ണിൽ ജാസ് അമേരിക്കയുടെ സ്വന്തം സംഗീതരൂപമായി മാറിയിരിക്കുകയാണ്. അതിന്നു പ്രധാനമായും കാരണഭൂതൻ ലൂയി 'സാച്ച്മോ' ആംസ്ട്രോങ്ങാണ്.

അനാഥബാലൻ

എഴുപത്തിരണ്ടുകൊല്ലങ്ങൾക്കുമുമ്പ് അമേരിക്കൻ സ്വാതന്ത്ര്യദിനത്തിലാണ് (1900 ജൂലായ് 4-ാംനു) ലൂയി ആംസ്ട്രോങ്ങ് ന്യൂഓർലിയൻസ് നഗരത്തിൽ ജനിച്ചത്. അച്ഛൻ ഫാക്ടറി ജോലിക്കാരനും അമ്മ അടിച്ചുതളിക്കാരിയുമായിരുന്നു. ലൂയിക്ക് ഓർമ്മവെക്കുന്നതിന്നുമുമ്പുതന്നെ അച്ഛൻ നാടുവിട്ടു. ദാരിദ്ര്യത്തിൽനിന്നു രക്ഷനേടാൻ പതിനൊന്നാം വയസ്സിൽതന്നെ ഒരു തെരുവ് ഓർക്കെസ്ട്രയിൽ ചേർന്നു. ജാസ് പാട്ടുകൾ പാടി വഴിപോക്കർ എറിഞ്ഞുകൊടുക്കുന്ന നാണയത്തുട്ടുകൾ കൊണ്ടു കഷ്ടിച്ചു ജീവിതം കഴിച്ചുവന്നു.

ഈ 'സംഗീതകാലക്ഷേപം' അധികകാലം നീണ്ടുനിന്നില്ല. 1913-ലെ നവവത്സരാരംഭം സ്നേഹിതന്മാരുമൊത്ത് ആഘോഷിക്കുന്ന തിരക്കിൽ ലൂയി തന്റെ അച്ഛന്റെ പഴയ തോക്കെടുത്ത് 'പടക്കം' പൊട്ടിച്ചു. അതും ജനങ്ങൾ നിറഞ്ഞൊരു തെരുവിൽ വെച്ച്. ജനക്കൂട്ടത്തെ നിയന്ത്രിച്ചിരുന്ന വെള്ളപ്പോലീസുകാർ ആ കറുത്തപയ്യനെ പിടികൂടി. അങ്ങിനെ പതിമൂന്നു വയസ്സു തികയുന്നതിന്നുമുമ്പുതന്നെ ലൂയി അനാഥാലയത്തിൽ എത്തിച്ചേർന്നു.

സംഗീതഭ്രമം

സംഗീതത്തിന്റെ വശ്യശക്തി അനാഥാലയത്തിലും ലൂയിയെ പിന്തുടർന്നു. അവിടെ ഒരു ചെറിയ ബാൻഡ്‌സെറ്റുണ്ടായിരുന്നു. ലൂയിയുടെ അടങ്ങാത്ത സംഗീതഭ്രമം ബാൻഡ്മാസ്റ്ററെ ആകർഷിച്ചു. ട്രംപെററു വായിക്കാനുള്ള അവസരം അയാൾ ലൂയിക്കു കൊടുത്തു.

ബാൻഡ്‌ലീഡറായി ഉയരാൻ പിന്നെ താമസമുണ്ടായില്ല. ന്യൂഓർലിയൻസിൽ അക്കാലത്തു നടന്ന പരേഡുകളിലെല്ലാം ലൂയിയുടെ ബാൻഡ്‌സെററു മുൻനിരയിൽതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നു.

ലൂയി വളരുന്നു.

അനാഥാലയത്തിൽ നിന്ന് പുറത്തുവന്നപ്പോൾ ദാരിദ്ര്യത്തെ വീണ്ടും നേരിടേണ്ടി വന്നു. അവശയായിക്കഴിഞ്ഞ അമ്മയേയും, കൊച്ചു സഹോദരിയേയും പരിപാലിക്കാൻ ലൂയി പലതൊഴിലും സ്വീകരിച്ചു. കൽക്കരിവിതരണം മുതൽ പത്രവില്പനവരെ.

ഇതൊന്നും ലൂയിയിലുറങ്ങിക്കിടന്ന സംഗീതവാസനയെ കെടുത്തിയില്ല. സംഗീതത്തിന്റെ ലോകത്തിലേക്ക് മടങ്ങിപ്പോകാൻ അവസരം പാർത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു അവൻ. ആയിടയ്ക്കാണ് ലൂയി പ്രശസ്ത ബാൻഡ്‌ലീഡറായ ജോ ഒലിവറുടെ കണ്ണിൽപെട്ടത്. ഒലിവർ ലൂയിക്ക് ട്രംപെററുവായനയുടെ രഹസ്യങ്ങൾ പകർന്നുകൊടുത്തു. താമസിയാതെ ഷിക്കാഗോവിലെ 'ഒലിവർ ഓർക്കെസ്ട്ര'യിൽ ചേരാൻ ലൂയിയെ ക്ഷണിച്ചു. ഒലിവറുടെ ഈ ക്ഷണം തന്റെ ജീവിതത്തിലെ ഒരു വഴിത്തിരിവാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കിയ ലൂയി ഷിക്കാഗോവിലേക്കു കുതിച്ചു.

അന്ന് ഷിക്കാഗോ ജാസ്‌സംഗീതത്തിന്റെ കേന്ദ്രമായിരുന്നു. രണ്ടുവർഷങ്ങൾക്കുള്ളിൽ ലൂയി ഷിക്കാഗോ നഗരത്തിലെ ഏററവും പ്രശസ്തനായ ട്രംപെററായിത്തീർന്നു.

ലൂയി ആത്മാർപ്പണമനോഭാവത്തോടെയാണ് തന്റെ കലയെ സമീപിച്ചത്. വിശ്രമസമയങ്ങളിൽപോലും കൂടുതൽ നല്ല പാട്ടുകാരനാവാനുള്ള ഉദ്യമങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടിരുന്നതായിരുന്നു ലൂയിയുടെ ഏററവും പ്രിയപ്പെട്ട വിനോദം. നീന്തൽക്കുളത്തിലെ വെള്ളത്തിൽ ശ്വാസമടക്കിപ്പിടിച്ചു ഊളിയിടൽ ഇങ്ങിനെ ഒരു വിനോദമായിരുന്നു. ചിലപ്പോൾ മൂന്നു മിനിട്ടുകളോളം തുടർച്ചയായി ഊളിയിടാൻ അദ്ദേഹത്തിന്നു കഴിഞ്ഞു. ഒരു ട്രംപെററർക്ക് ആവശ്യമായ ശ്വാസനിയന്ത്രണം ഇങ്ങിനെയാണ് അദ്ദേഹം കരസ്ഥമാക്കിയത്.

എം. കെ. രാധാകൃഷ്ണൻ

പുതിയ മേഖലകളിലേയ്ക്ക്.

1929-ൽ പുതിയ മേഖലകൾ വെട്ടിപ്പിടിയ്ക്കാനായി ഷിക്കാഗോവിൽ നിന്ന് ന്യൂയോർക്കിലേയ്ക്ക് മാറിത്താമസിച്ചു. അമേരിക്കയുടെ സാംസ്കാരിക തലസ്ഥാനമായ ന്യൂയോർക്ക് അദ്ദേഹത്തിന്ന് വമ്പിച്ച സ്വീകരണമാണ് നല്കിയത്. ട്രംപെററന്ന നിലയ്ക്കും ജാസ് പാട്ടുകാരനെന്ന നിലയ്ക്കും ആംസ്ട്രോങ്ങ് ലോകപ്രശസ്തനായി. ജാസ് സംഗീതത്തോട് ഹാസ്യാഭിനയം കൂട്ടിച്ചേർത്തു് ആംസ്ട്രോങ്ങിന്റെ ജീനിയസ്സായിരുന്നു. സംഗീതജ്ഞരേയും സാധാരണക്കാരേയും ഒരുപോലെ ആകർഷിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിന്നു കഴിഞ്ഞു.

ആയിരത്തിലേറെ ഗാനങ്ങൾ തന്റെ സംഗീതജീവിതത്തിൽ സാച്ച്മോ റെക്കാർഡുചെയ്തു. "വെസ്റ്റ്എൻഡ് ബ്ലൂസ്" "പൊട്ടേറ്റോ ഹെഡ്ബ്ലൂസ്." "ഹെല്ലോ, ഡോളി" എന്നിവയാണ് സാച്ച്മോവിന്റെ ഏററവും പേരുകേട്ട റെക്കാർഡുകൾ. "ഹെല്ലോ, ഡോളി!" പുറത്തിറങ്ങി രണ്ടുമാസങ്ങൾക്കുള്ളിൽ 15 ലക്ഷം കോപ്പികൾ വിററഴിഞ്ഞുവത്രെ!

സ്വർഗ്ഗത്തിലെ കച്ചേരി

ലൂയി ആംസ്ട്രോങ്ങ് ഒരിക്കൽ പറയുകയുണ്ടായി: "മററെല്ലാവരേയും പോലെ മരിച്ച ശേഷം സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പോവണമെന്ന ആശ എനിയ്ക്കുമുണ്ട്. അവിടെച്ചെന്ന് ഗാബ്രിയേൽ മാലാഖയുമൊത്ത് ഒരു "ഡ്യുവെററു്" പാടാൻ അവസരം കിട്ടിയാൽ ഞാൻ ധന്യനായി."

ഗാബ്രിയേലും, സാച്ച്മോവും പങ്കെടുക്കുന്ന ആ ജാസ്കച്ചേരി മനസ്സിലൊന്നു സങ്കല്പിച്ചുനോക്കൂ. നിറഞ്ഞ ദേവസദസ്സിന്റെ കയ്യടികൾ കേൾക്കുന്നില്ലേ?

—o—

പയ്യന്റെ കത്തുകൾ

(19-ൽനിന്നു തുടർച്ച)

നാം പോകുന്നില്ലെന്നു പറഞ്ഞു. ഗൃഹദീപം സമ്മതിച്ചു. എന്നാൽ സങ്കല്പത്തിലുള്ള ഭർത്താക്കന്മാരെ ഇനിയൊരിക്കലും അവൾ കാണുകയില്ലെന്നു പറഞ്ഞു. പിന്നെന്തുവേണം? പറഞ്ഞുതുലയ്ക്കു്. നൂറു നാഴിക ദൂരം പോയിവരാൻ നാഴികയ്ക്കു് ഒരു രൂപവെച്ചു നൂറുരൂപതന്നെവേണം.

എത്രയോ ഉപാധികളിന്മേൽ യാത്രാപരിപാടി പാസ്സായി. ബസ്സിനേ പോകാവൂ. ടാക്സി പിടിക്കരുതു്. തീവണ്ടിയിൽ മൂന്നാം ക്ലാസ്സു പാട്ടുള്ള ഒന്നിൽ കയറരുതു്. നിരത്തോരം ചേർന്ന നടക്കാവൂ. നടവഴി വൃക്ഷങ്ങളുടെ നിഴൽ പററിയും. പരസ്ത്രീപുരുഷന്മാരുടെ മുഖത്തുനോക്കരുതു്. അവരുമായി സംസാരിക്കരുതു്. രാത്രി തനിച്ചേ കിടക്കാവൂ. മദ്യപിക്കരുതു്.

കടലാസ്സ് ഒപ്പിട്ടുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഡയലോഗ്:

എന്നു പോകുന്നു?

ഇന്നു വെള്ളി. അതുകൊണ്ടു നാളെ.

അതുവേണ്ട. വാരാന്തത്തിൽ തുറമുഖ നഗരത്തിൽ ഉല്ലാസത്തിന്റെ പേക്കൂത്താവും.

എന്നാൽ എന്നു പോകണം?

തിങ്കളാഴ്ച. വാരാന്തത്തിനുമുമ്പു തിരിച്ചെത്തുകയും വേണം.

ആ കടലാസ്സും ഒപ്പിട്ടശേഷമാകുന്നു സാഹസിക യാത്ര തുടങ്ങുന്നതു്.

അവിടെ നിനക്കു അപ്രകാരമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു. ഇവിടെ സുഖം. ശേഷം പോയവഴിയെ.

—പയ്യൻ

—o—

കഥ

കമ്പിക്കാലുകൾക്കു മുകളിൽ വിളറിനില്ക്കുന്ന വൈദ്യുതവിളക്കിനെ ഇരുളിന്റെ ആയിരംനാവുകൾ നുണഞ്ഞുനിന്നു. ആക്രമിക്കാൻ ഒരു പഴുതന്വേഷിക്കുകയാണ്. സ്റ്റേഷന്റെ പേരെഴുതിയ മഞ്ഞ ബോർഡും ചുമന്നു നില്ക്കുന്ന കോൺക്രീററു തൂണിൽ ചാരിനിന്ന് അയാളതു ശ്രദ്ധിച്ചു.

പ്ലാററ്ഫോമിൽ അക്ഷമരായി അലഞ്ഞുനടക്കുന്ന—ഉറുമ്പിൻകൂട്ടങ്ങളെപ്പോലെ—യാത്രക്കാർ ഇരുട്ടിന്റെ മാറിൽ പററിച്ചേർന്നു കിടക്കുന്ന റെയിൽപ്പാളങ്ങളിൽ ഒളിഞ്ഞുനോക്കുകയായിരുന്നു.

യാത്രക്കാരുടെ തിരക്കു വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒന്നും രണ്ടുമായി വന്നുകൊണ്ടിരുന്ന യാത്രക്കാർ പ്ലാററ്ഫോമിൽ കൂടിനിന്നു കലപില വെച്ചു. അവരുടെ ശബ്ദങ്ങൾക്കിടയിലൂടെ ഇരുമ്പുവീലുകളുള്ള ഉന്തുവണ്ടിയിൽ സാധനങ്ങളും കയററി പോർട്ടർമാർ നടന്നു. എല്ലാ ശബ്ദങ്ങൾക്കും മുകളിലായി, ...ാഞ്ചുവില്പനക്കാരന്റെയും, ആനുകാലികപ്രസിദ്ധീകരണവില്പനക്കാരന്റെയും യാചകരുടെയും ശബ്ദങ്ങൾ മുഴങ്ങിയിരുന്നു.

അയാൾ അതൊന്നും അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. ശക്തിവിഹീനമായ വൈദ്യുതവിളക്കുകൾക്കു ചുററും നാവു നുണഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന ഇരുട്ടിനെ മാത്രം ശ്രദ്ധിച്ചു.

എപ്പോഴാണ് ഈ വിളക്കുകൾ അണയുക...

എപ്പോഴാണീ ഇരുട്ട് വിളക്കുകളേയും, ചുമട്ടുകാരായ കമ്പിക്കാലുകളേയും ഒന്നോടെ വിഴുങ്ങുക...

പ്ലാററ്ഫോമിന്റെ എതിർവശത്തു നില്ക്കുന്ന സിഗ്നലിലേയ്ക്ക് അയാളുടെ നോട്ടം ആഞ്ഞുപതിച്ചു. വൃത്താകാരത്തിലുള്ള ചെമന്നവെട്ടം അയാളുടെ ഉള്ളിൽ കത്തിക്കയറി. നടുങ്ങി. ഭയന്നു. സിഗ്നലിൽ കയറാനുള്ള ഏണിയുടെ നിഴൽ ഭയത്തിന് ആക്കം വർദ്ധിപ്പിച്ചു.

—ഇരുട്ടിന്റെ നിഴൽ...ഇരുട്ടിന്റെ കണ്ണുകൾ...ഇരുട്ടിന്റെ ചെമന്ന കണ്ണിൽ നിന്നു രക്ഷനേടുക...ഓടി. ഓടി രക്ഷ

പ്പെടുക...! അയാൾ പരിഭ്രാന്തനായി, കിതപ്പോടെ മുന്നോട്ടു നീങ്ങി. ഒച്ചവയ്ക്കുന്ന യാത്രക്കാർക്കിടയിലൂടെ പ്ലാററ്ഫോമിൽ കടന്നു. സിമന്റൊതുക്കുകൾ കയറി ബുക്കിംഗ്കൗണ്ടറിനരികിലൂടെ മറുവശത്തെ വരാന്തയിൽ കയറി. ചുവരോട്ടു ചേർന്നുകിടക്കുന്ന സിമന്റുബെഞ്ചിനെ സമീപിച്ചു. ഇരുന്നു. ഇരിക്കുന്നതിനിടയിൽ തലയ്ക്കുമുകളിൽ, ഭിത്തിയിലുള്ള സിമന്റഴികൾക്കിടയിലൂടെഅകലെയുള്ളസിഗ്നലിലേയ്ക്കു നോക്കി. ആ ചെമന്ന വട്ടക്കണ്ണുകൾ....

—ഇല്ല.

—ഇല്ലേ...

ബെഞ്ചിന്മുകളിൽ കാലുകൾ കയററിവച്ചു. അപ്പോഴയാൾ ആലോചിച്ചു:

—എന്തിനാണു താൻ ഭയന്നോടിയത്...

സിഗ്നലിന്റെ ലൈററാണെന്നറിഞ്ഞിട്ടും ഭയന്നു. ഓടി. ഏണിയുടെ നിഴൽ ഭയത്തിന്റെ ആക്കം വർദ്ധിപ്പിച്ചു...

ഒഴിഞ്ഞുമാറി, ഒളിച്ച്, ഭിത്തിയുടെ മറപററി ഇവിടെയിരിക്കുമ്പോഴും ഭയം തോന്നുന്നു. എപ്പോഴും, എല്ലാററിനേയും ഭയക്കുന്നു; ഭയന്നിരുന്നു. ഓർക്കുവാൻ ഏറെയുണ്ട്. ഒന്നല്ല—പത്തല്ല...നൂറല്ല...പലശ്ശതം സംഭവങ്ങൾ ഓർമ്മയുടെ കല്ലൊതുക്കുകൾമുതൽ ചിതറിക്കിടക്കുന്നു. പലവുരു ഓർക്കാപ്പുറത്തു പാദങ്ങൾ സ്പർശിക്കുകയും, ഉണർത്തപ്പെടുകയും ചെയ്തതാണ്. ഓർത്തപ്പോഴൊക്കെയും ശപഥംചെയ്തു. ഇല്ല... ഇല്ല...ഇനിയൊരിക്കലും താൻ അധൈര്യപ്പെടുകയില്ല. ഒന്നിനേയും ഭയക്കുകയില്ല. പക്ഷേ, വീണ്ടും വീണ്ടും താൻ ഭയന്നിരുന്നു എന്നതാണ് സത്യം...

ഒരിക്കൽ അവളതു പറയുകയും ചെയ്തു. സംവത്സരങ്ങൾക്കു മുമ്പ്. ഒരു വൈകുന്നേരമായിരുന്നു. വിളറിയ സൂര്യൻ തളർച്ചയോടെ വൃക്ഷത്തലപ്പുകൾക്കപ്പുറത്തുനിന്നു വീക്ഷിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അവളുടെ വസ്ത്രങ്ങളിലും, മുഖത്തും, മഞ്ഞവെളിച്ചം നിറം പകർത്തിയിരുന്നു. തനിക്കഭിമുഖമായിനിന്ന് അവൾ പൊട്ടിത്തെറിച്ചു:

“നിങ്ങൾ ഇത്തരക്കാരനാണെന്നു ഞാനറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. അറിഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ ഈ ബന്ധം ഉണ്ടാകുമായിരുന്നില്ല.”

അവൾക്കു കടുത്ത വേദനയുണ്ടായിരുന്നു. അക്ഷരങ്ങൾ ചുണ്ടുകളുടെ മുന്നിൽ ഇടറിനിന്നിരുന്നു. മുഖത്ത് നിരാശയുടെ ചാലുകൾ ആഴത്തിൽ കീറിയിരുന്നു. എന്നാൽ താൻ ചിരിച്ചു. മനസ്സു തണുത്തു. ആത്മാവ് നിറഞ്ഞു. തല നിവർത്തിനിന്നു മുഴുവനും കേട്ടു.

നിഴലുകളിൽ ചവുട്ടി അവൾ നടന്നകന്നു; മറെറാരു നിഴലുകണക്കെ. ദൈർഘ്യമേറിയ ഒരു സ്നേഹബന്ധത്തിന്റെ പര്യവസാനമായിരുന്നു അത്. ഭാവിയെപ്പററി ദീർഘമായി ചിന്തിക്കാതെ അവളുമായി അടുത്തു. എന്നു പറഞ്ഞാൽ, അവൾ ചിരിച്ചു. താനും ചിരിച്ചു. അവൾ മിണ്ടി. താനും മിണ്ടി. അവൾ സ്നേഹിക്കുന്നുവെന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ താനും പറഞ്ഞു. കാലത്തിന്റെ പ്രയാണത്തിൽ ബന്ധത്തിനു ദൃഢത വന്നുവെന്ന് അവൾ അവകാശപ്പെട്ടു. ആവോ! ഒരുദിവസം അവൾ അറിയിച്ചു:

“എനിക്കു വിവാഹാലോചനകൾ വ

ചിറയിൻകീഴ് സലാം

ന്നുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. എന്തെങ്കിലും ചെയ്യണം...”

മറുപടി പറഞ്ഞില്ല. എന്തെങ്കിലും ഒന്നു പറയാൻവേണ്ടി മനസ്സിന്റെ മൂലകളിൽ പരതിനോക്കി. ഒന്നും കിട്ടിയില്ല. കാലി. കാലിയല്ല; ഭയത്തിന്റെ അണുക്കൾ തിങ്ങിനിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

“എന്നെ വിവാഹം കഴിക്കണേ ...”

കേട്ടപ്പോൾ നടുങ്ങിപ്പോയി. നിമിഷംകൊണ്ട് അണുക്കൾ ഭീമാകാരങ്ങളായി. ശരീരത്തിനകത്തെ അവയവങ്ങൾ ഇരുന്നിരുന്നുവീഴുന്നതായി തോന്നിച്ചു.

“എന്തു പറയുന്നു...”

ചോദ്യമെന്ന ഉടക്കുളി...

“അത്...പിന്നെ...”

“എന്തിനാണിത്ര പേടിക്കുന്നത്...? സ്വന്തമായി വരുമാനമുണ്ട്. ചോദിക്കാൻ ആരുമില്ല. വിളിക്കു...ഞാൻ വരാം...”

ഹൌ!!

എന്തൊരു തന്റേടമാണ്! പക്ഷേ,

തനിക്ക്...തനിക്കതിനു കഴിയുമോ...? കഴിവില്ല...കഴിയുന്നില്ല...

"—ആ...ആലോചിക്കണം..."

പിരിഞ്ഞു. തുടർന്നവളെ ഒളിച്ചുനടന്നു. അവളുടേതെന്നു ധരിച്ചു നിഴലിനേയും ശബ്ദത്തേയും ഭയന്നു. ഹൃദയമിടിപ്പിനു നിയന്ത്രണമില്ലാതായി. ഉറക്കത്തിലും ഊണിലും അവൾ തന്റെ സ്വൈരം കെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

അപ്പോൾ:

അവിചാരിതമായിട്ടവളെ അഭിമുഖീകരിക്കേണ്ടിവന്നു. അന്നവൾ മുഖത്തടിക്കുംപോലെ പറഞ്ഞു:

"നിങ്ങൾ ഇത്തരക്കാരനാണെന്ന് ഞാനറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. അറിഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ ഈ ബന്ധം ഉണ്ടാകുമായിരുന്നില്ല..."

അവൾ നടന്നകലുമ്പോൾ മനസ്സു മൂകമായി മുനങ്ങി:

—നീ ഭാര്യയായി, അമ്മയായി, അമ്മൂമ്മയായി അനശ്വരയാവുക...നിനക്കു നന്മ നേരുന്നു...നിന്റെ വഴികളിൽ പൂക്കൾ വിതറുന്നു...!

അവൾ വിവാഹിതയായി എന്നറിഞ്ഞ ദിവസം താൻ ശപഥം ചെയ്തു. ആദ്യത്തെ ശപഥം...ഇല്ല...ഇല്ല...ഇനിയൊരിക്കലും താൻ ഭയക്കില്ല. നേരിടും...എന്തിനേയും നേരിടും...

കരുത്താർജ്ജിച്ചുകൊണ്ടു നടന്നു. മറ്റൊരു കണ്ടെത്തലിനുവേണ്ടിയുള്ള പ്രയാണം: പ്രയാണത്തിന്റെ ഘട്ടത്തിലെവിടെയോവച്ചു ശോഭയെ കണ്ടുമുട്ടി. ശോഭ എന്ന വികാരത്തെ. അവൾ വികാരം മാത്രമായിരുന്നു. വികാരങ്ങൾ ഘനീഭവിച്ച സ്വരൂപം!

—ആകർഷകമുള്ള കണ്ണുകളും, ചുഴിഞ്ഞിറങ്ങുന്ന നോട്ടവും ഉള്ള ആ സർപ്പസൗന്ദര്യത്തെ അവിചാരിതമായി കണ്ടുമുട്ടി. അവിചാരിതമെന്നു പറഞ്ഞാൽ തികച്ചും അവിചാരിതം.

തൊട്ടടുത്താണ് അവളുടെ വീട്. ഒരതിരിനു അപ്പുറവും ഇപ്പുറവും. അവൾ പലപ്പോഴും വീട്ടിൽ വരുമായിരുന്നു വെള്ളം കോരാൻ. തീയ് എടുക്കാൻ. പോരാത്ത അടുക്കളസാധനങ്ങൾ ചോദിച്ചുവാങ്ങാൻ. വെറുതെ നേരം തള്ളിനീക്കാനും അമ്മയോട് നാട്ടുവർത്തമാനങ്ങൾ പറയാനും. അങ്ങിനെ പല കാരണങ്ങൾക്കായി...പല സമയങ്ങളിൽ അവൾ വീട്ടിൽ വന്നിരുന്നു.

കൺമുന്നിൽ വളർന്നു. വലുതായി എങ്കിലും അവളെ കണ്ടിരുന്നില്ല. ഒരുദിവസം അവിചാരിതമായി കണ്ടുമുട്ടി.

കണ്ടപ്പോൾ അത്ഭുതപ്പെട്ടുപോയി. ഇത്—

അവളെ നോക്കാൻ അധൈര്യം തോന്നി ഭയന്നു എങ്കിലും. വെണ്ണപോലെ വെളുത്ത പെണ്ണ്. നനഞ്ഞ രോമങ്ങൾ...ഭയം വർദ്ധിച്ചു. എങ്കിലും നോക്കി...ഒളിച്ചൊളിച്ചു നോക്കി...അറച്ചറച്ച്...

"എന്തൊന്നാ, ഇതിനുമുമ്പു കണ്ടിട്ടില്ലാത്തതുപോലെ..."

സർപ്പം ചീറി...

"അ...ല്ല...ശോഭ...

"ആ...ആ...കാര്യമൊക്കെ എനിക്കറിയാം..."

തളർന്നു ഞരമ്പുകൾ...മാംസപേശികൾ...ചർമ്മം... താനെന്ന ജീവി തളർന്നു.

ഫണം വിടർത്തിയ സർപ്പം മെല്ലെ ഇഴഞ്ഞുനീങ്ങി.

—അയ്യട! അപകടമായോ... അപകടമാകുമോ...' പുതപ്പിനുള്ളു കയറി കമഴ്ന്നു കിടന്നു. അമ്മയറിയുമോ? അയലത്തുകാരറിയുമോ..." അവളുടെ മാതാപിതാക്കൾ അറിയുമോ...? ലോകരറിയുമോ..., ഭയന്നു. കിടുങ്ങിവിറച്ചു.

അടുത്തനിമിഷം മുതൽ തനിക്ക് ആയിരം കാതുകളായിരുന്നു. ആരെങ്കിലും അതിനെക്കുറിച്ച് പറയുന്നുണ്ടോ? ആയിരം കണ്ണുകളായിരുന്നു. ആരെങ്കിലും തന്നെ ശ്രദ്ധിക്കുന്നുണ്ടോ? അവൾ എങ്ങോട്ടൊക്കെയാണ് പോകുന്നത്...? എന്തൊക്കെയാണു പറയുന്നത്...? അവളെ ശ്രദ്ധയോടെ ഒളിച്ചുനടന്നു.

"എന്താ പേടിച്ചുപോയോ..."

ദിവസങ്ങൾക്കു ശേഷം പെട്ടെന്ന് ഒരിക്കൽ അവൾ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ചോദിച്ചു:

"...ഹി... ഹി...ഇ...ല്ല ..."

അവൾ ഞെളിഞ്ഞു. മുതുകും തുടയും ചൊറിഞ്ഞു. കുനിഞ്ഞുനിന്നു ഉടുമുണ്ട് മുട്ടോളമുയർത്തി കണങ്കാൽ മാന്തി.

തന്റെ നെഞ്ചിടിപ്പു വർദ്ധിച്ചു... വേഗത്തിലായി...ഉച്ചത്തിലായി—

തുടർന്നവളെ ദിവസവും കണ്ടു. ദിവസത്തിൽ പല പ്രാവശ്യം കണ്ടു. മുന്നിൽപ്പെട്ടപ്പോഴൊക്കെയും അവൾ ചിരിച്ചു. പലവിധ ചേഷ്ടകൾ കാണിച്ചു. വർത്തമാനം പറഞ്ഞു. ഉള്ളിലേക്കു ചുഴിഞ്ഞു നോക്കി...

ഒരു ദിവസം അവൾ അമ്മയില്ലാത്ത അവസരംപാർത്തു വന്നു. ചിരിച്ചു. ചിരിക്കുന്നതിനിടയിൽ ചോദിച്ചു:

"കുടിക്കാൻ ലേശം വെള്ളം തരുമോ....?"

ഉൾക്കാമ്പ് നടുങ്ങി.

"ആ... വെള്ളം... വെള്ളം..."

"വെള്ളം തരുമോന്ന്...?"

അവൾ മണികിലുങ്ങുംപോലെ ചിരിച്ചു.

ആ ചിരിയുടെ ആഘാതത്തിൽ താനൊരു അണുവായിത്തീരുകയായിരുന്നു. ഭീതപ്രായനായ അണു. അണു അടുക്കളയിലേക്കു ഇഴഞ്ഞു. വിറയാർന്ന കൈകളോടെ വെള്ളംകോരി. തിരിയുമ്പോൾ അവളുണ്ട് അടുക്കളവാതിലിൽ നില്ക്കുന്നു!

—ആരെങ്കിലും ഇതു കാണാനിടവന്നാൽ...!

—ആരെങ്കിലും...കാണും...കണ്ടു...

കയ്യിലിരുന്ന പാത്രവും വെള്ളവും നിലത്തുവീണു. എന്തുമായയാലെന്നറിയില്ല: ഉമ്മറത്തേക്ക് ചാടി. വീടിനെ വലംവച്ച് മുറ്റത്തുവന്നു പുരയ്ക്കകത്തേക്ക് പാഞ്ഞുകയറി കതകുകൾ അടച്ചു.

നിമിഷങ്ങൾ...ഭയന്നുവിറച്ച നിമിഷങ്ങൾ കിതച്ചുകിതച്ചു നീങ്ങിയതിനു ശേഷം മെല്ലെ എറയത്തേക്കു വന്നു. ഒളിഞ്ഞുനോക്കി...

തലയും കുനിച്ച് നടന്നുനീങ്ങുന്ന അവളുടെ പിറകുവശം കണ്ടു.

—നല്ലതു്...നല്ലതു്...നീ പോകൂ...

ഹാവൂ!

പിന്നീട് അവളെ കണ്ടതു് വളരെ അപൂർവ്വമായിട്ടാണ്. അവളുടെ മുഖത്തിനു വീർക്കമുണ്ടായിരുന്നു.

ദിവസങ്ങൾ എരിഞ്ഞടങ്ങിയ ശേഷം ആരിൽനിന്നോ അറിഞ്ഞു:

"ശോഭ ആരുമായിട്ടോ ഒളിച്ചുപോയി—"

ചിരിച്ചു.

കൈവന്നതും നഷ്ടപ്പെടുത്തിയതും ആയ അവസരങ്ങളെ തേട്ടിയെടുക്കുമ്പോൾ ഉള്ളിലൊതുങ്ങാത്ത ഇച്ഛാഭംഗം തോന്നി.

—താനെന്തിനെയാണു ഭയപ്പെട്ടതു്?"
എന്തിനാണ് ഭയപ്പെട്ടതു്...? ഇല്ല... ഇല്ല...ഇനിയൊരിക്കലും ഭയപ്പെടില്ല...

—ശപഥം...!

ആദ്യത്തെ വിവാഹാലോചനയോടെ ആ ശപഥം തെററി. ആലോചനയുടെ ഘട്ടങ്ങൾ ഒന്നൊന്നായി നീങ്ങുന്നതോടെ ഭയം ഏറിയേറിവന്നു. ഒടുവിൽ അത്യുഗ്രമായി നിലവിളിച്ചു:

"വേണ്ട...വേണ്ട... എനിക്കിതിനാകില്ല...ആകില്ല..."

ബന്ധുക്കൾ വായപൊളിച്ചു. അന്തംവിട്ടു. കുറ്റപ്പെടുത്തി. ശകാരിച്ചു. ഉപദേശിച്ചു. അവരവരുടെ പാട്ടിനുപോയി. അന്നേരം ആശ്വാസമായി. ചിരിച്ചു. സമപ്രായക്കാർ വിവാഹം കഴിക്കുകയും പിതാക്കളാവുകയും ചെയ്യുകണ്ടപ്പോൾ മനസ്സിന്റെ പുറന്തോട്ടിൽ ചോദ്യങ്ങൾ വീണു.

—എന്തിനാണു ഭീരുവാകുന്നതു്...? ജീവിതത്തിന്റെ കല്പടവുകളിൽ നിന്ന് വീർപ്പുമുട്ടുന്നതു് എന്തിനാണ്? എന്താണ് ചവുട്ടിക്കയറാത്തതു്...? ഈ ഒളിച്ചോട്ടം എത്ര കാലമാണ് തുടരുന്നതു്...?

—ഇല്ല...ഇനിയിതു പാടില്ല... നേരിടുക—എല്ലാററിനേയും നേരിടുക...

പക്ഷെ, അമ്പേ തറ പററിപ്പോയി...

അമ്മ മരിച്ചു—

(ശേഷം 42-ൽ)

നല്ല
പത്രലേഖകനാകാൻ
പരിശീലനം
തപാലിൽ
മലയാളത്തിൽ
Institute of Journalism
Alleppey-1 (Kerala)

തനിക്ക്...തനിക്കതിനു കഴിയുമോ...? കഴിയില്ല...കഴിയുന്നില്ല...

"—ആ...ആലോചിക്കണം..."

പിരിഞ്ഞു. തുടർന്നവളെ ഒളിച്ചുനടന്നു. അവളുടേതെന്നു ധരിച്ച നിഴലിനേയും ശബ്ദത്തേയും ഭയന്നു. ഹൃദയമിടിപ്പിനു നിയന്ത്രണമില്ലാതായി. ഉറക്കത്തിലും ഊണിലും അവൾ തന്റെ സൈ്വരം കെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

അപ്പോൾ:

അവിചാരിതമായിട്ടവളെ അഭിമുഖീകരിക്കേണ്ടിവന്നു. അന്നവൾ മുഖത്തടിക്കുംപോലെ പറഞ്ഞു:

"നിങ്ങൾ ഇങ്ങരക്കാരനാണെന്ന് ഞാനറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. അറിഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ ഈ ബന്ധം ഉണ്ടാകുമായിരുന്നില്ല..."

അവൾ നടന്നകലുമ്പോൾ മനസ്സു മൂകമായി മുറങ്ങി:

—നീ ഭാര്യയായി, അമ്മയായി, അമ്മൂമ്മയായി അനശ്വരയാവുക...നിനക്കു നന്മ നേരുന്നു...നിന്റെ വഴികളിൽ പൂക്കൾ വിരറുന്നു...!

അവൾ വിവാഹിതയായി എന്നറിഞ്ഞ ദിവസം താൻ ശപഥം ചെയ്തു. ആദ്യത്തെ ശപഥം...ഇല്ല...ഇല്ല...ഇനിയൊരിക്കലും താൻ ഭയക്കില്ല. നേരിടും...എന്തിനേയും നേരിടും...

കരുത്താർജ്ജിച്ചുകൊണ്ടു നടന്നു. മറെറാരു കണ്ടെത്തലിനുവേണ്ടിയുള്ള പ്രയാണം. പ്രയാണത്തിന്റെ ഘട്ടത്തിലെവിടെയോവച്ചു ശോഭയെ കണ്ടുമുട്ടി. ശോഭ എന്ന വികാരത്തെ. അവൾ വികാരം മാത്രമായിരുന്നു. വികാരങ്ങൾ ഘനീഭവിച്ച സ്വരൂപം!

—ആകർഷകമുള്ള കണ്ണുകളും, ചുഴിഞ്ഞിറങ്ങുന്ന ചുട്ടവും ഉള്ള ആ സപ്പസൗന്ദര്യത്തെ അവിചാരിതമായി കണ്ടുമുട്ടി. അവിചാരിതമെന്നു പറഞ്ഞാൽ തികച്ചും അവിചാരിതം.

തൊട്ടടുത്താണ് അവളുടെ വീട്. മതിലിന് അപ്പുറവും ഇപ്പുറവും. അവൾ പലപ്പോഴും വീട്ടിൽ വരുമായിരുന്നു വെള്ളം കോരാൻ. തീയ് എടുക്കാൻ. പോരാത്ത അടുക്കളസാധനങ്ങൾ ചോദിച്ചുവാങ്ങാൻ. വെറുതെ നേരം തള്ളിനീക്കാനും അമ്മയോട് നാട്ടുവർത്തമാനങ്ങൾ പറയാനും. അങ്ങിനെ പല കാരണങ്ങൾക്കായി...പല സമയങ്ങളിൽ അവൾ വീട്ടിൽ വന്നിരുന്നു.

നല്ല
പത്രലേഖകനാകാൻ
പരിശീലനം
തപാലിൽ
മലയാളത്തിൽ
Institute of Journalism
Alleppey-1 (Kerala)

കൺമുന്നിൽ വളർന്നു. വലുതായി എങ്കിലും അവളെ കണ്ടിരുന്നില്ല. ഒരുദിവസം അവിചാരിതമായി കണ്ടുമുട്ടി.

കണ്ടപ്പോൾ അത്ഭുതപ്പെട്ടുപോയി. ഇതു്...

അവളെ നോക്കാൻ ആത്മധൈര്യം തോന്നി ഭയന്നു എങ്കിലും. വെണ്ണപോലെ വെളുത്ത പെണ്ണ്. നനഞ്ഞ രോമങ്ങൾ...ഭയം വർദ്ധിച്ചു. എങ്കിലും നോക്കി...ഒളിച്ചൊളിച്ചു നോക്കി...അരച്ചറപ്പ്...

"എന്തോന്നാ, ഇതിനുമുമ്പു കണ്ടിട്ടില്ലാത്തതുപോലെ..."

സർപ്പം ചീറി...

"അ...ല്ല...ശോഭ...

"ആ...ആ...കാര്യമൊക്കെ എനിക്കറിയാം..."

തളർന്ന ഞരമ്പുകൾ...മാംസപേശികൾ...ചർമ്മ... താനെന്ന ജീവി തളർന്നു.

ഫണം വിടർത്തിയ സർപ്പം മെല്ലെ ഇഴഞ്ഞുനീങ്ങി.

—അയ്യടി അപകടമായോ... അപകടമാകുമോ...' പുരുഷം ഇഴഞ്ഞുകയറി കമഴ്ന്നുകിടന്നു. അമ്മയറിയുമോ? അയലത്തുകാരറിയുമോ...? അവളുടെ മാതാപിതാക്കൾ അറിയുമോ...? ലോകമറിയുമോ...? ഭയന്നു. കിടുങ്ങിവിറച്ചു.

അടുത്തനിമിഷം മുതൽ തപസ്സ് ആയിരം കാതുകളായിരുന്നു. ആരെങ്കിലും അതിനെക്കുറിച്ച് പറയുന്നുണ്ടോ? ആയിരം കണ്ണുകളായിരുന്നു. ആരെങ്കിലും തന്നെ ശ്രദ്ധിക്കുന്നുണ്ടോ? അവൾ എങ്ങോട്ടൊക്കെയാണ് പോകുന്നത്...? എന്തൊക്കെയാണു പറയുന്നത്...? അവളെ ശ്രദ്ധയോടെ ഒളിച്ചുനടന്നു.

"എന്താ പേടിച്ചുപോയോ..."

ദിവസങ്ങൾക്കു ശേഷം പെട്ടെന്ന് ഒരിക്കൽ അവൾ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ചോദിച്ചു:

"...ഹി... ഹി...ഇ...ല്ല..."

അവൾ ഞെളിഞ്ഞു. മുതുകും തുടയും ചൊറിഞ്ഞു. കുനിഞ്ഞുനിന്ന് ഉടുമുണ്ട് മുട്ടോളമുയർത്തി കണങ്കാൽ മാന്തി.

തന്റെ നെഞ്ചിടിപ്പു വർദ്ധിച്ചു... വേഗത്തിലായി...ഉച്ചത്തിലായി...

തുടർന്നവളെ ദിവസവും കണ്ടു. ദിവസത്തിൽ പല പ്രാവശ്യം കണ്ടു. മുന്നിൽപ്പെട്ടപ്പോഴൊക്കെയും അവൾ ചിരിച്ചു. പലവിധ ചേഷ്ടകൾ കാണിച്ചു. വർത്തമാനം പറഞ്ഞു. ഉള്ളിലേക്ക് ചുഴിഞ്ഞു നോക്കി...

ഒരു ദിവസം അവൾ അമ്മയില്ലാത്ത അവസരംപാർത്തു വന്നു. ചിരിച്ചു. ചിരിക്കുന്നതിനിടയിൽ ചോദിച്ചു:

"കുടിക്കാൻ ലേശം വെള്ളം തരുമോ....?"

ഉൾക്കാമ്പ് നടുങ്ങി.

"ആ...വെള്ളം...വെള്ളം..."

"വെള്ളം തരുമോന്ന്...?"

അവൾ മണികിലുങ്ങുമ്പോലെ ചിരിച്ചു.

ആ ചിരിയുടെ ആഘാതത്തിൽ താനൊരു അണുവായിത്തീരുകയായിരുന്നു. മൃതപ്രായനായ അണു. അണു അടുക്കളയിലേക്കു നുഴഞ്ഞു. വിറയാർന്ന കൈകളോടെ വെള്ളംകോരി. തിരിയുമ്പോൾ അവളുണ്ട് അടുക്കളവാതിലിൽ നില്ക്കുന്നു!

—ആരെങ്കിലും ഇതു കാണാനിടവന്നാൽ...!

—ആരെങ്കിലും...കാണും...കണ്ടു...

കയ്യിലിരുന്ന പാത്രവും വെള്ളവും നിലത്തുവീണു. എങ്ങുമായതാണെന്നറിയില്ല; മുററത്തേക്ക് ചാടി. വീടിനെ വലംവച്ച്. മുററത്തുവന്നു പുരയ്ക്കകത്തേക്കു പാഞ്ഞുകയറി കതകുകൾ അടച്ചു.

നിമിഷങ്ങൾ...ഭയന്നുവിറച്ച നിമിഷങ്ങൾ കിതച്ചുകിതച്ചു നീങ്ങിയതിനു ശേഷം മെല്ലെ എറയത്തേക്കു വന്നു. ഒളിഞ്ഞുനോക്കി...

തലയും കുനിച്ച് നടന്നുനീങ്ങുന്ന അവളുടെ പിറകുവശം കണ്ടു.

—നല്ലതു്...നല്ലതു്...നീ പോകൂ... ഹാവൂ!

പിന്നീട് അവളെ കണ്ടതു് വളരെ അപൂർവ്വമായിട്ടാണു്. അവളുടെ മുഖത്തിനു വിക്കമുണ്ടായിരുന്നു.

ദിവസങ്ങൾ എരിഞ്ഞടങ്ങിയ ശേഷം ആരിൽനിന്നോ അറിഞ്ഞു:

"ശോഭ ആരുമായിട്ടോ ഒളിച്ചുപോയി..."

ചിരിച്ചു.

കൈവന്നതും നഷ്ടപ്പെട്ടതുമായ അവസരങ്ങളെ തേട്ടിയെടുക്കുമ്പോൾ ഉള്ളിലൊതുങ്ങാത്ത ഇച്ഛാഭംഗം തോന്നി.

—താനെന്തിനെയാണു ഭയപ്പെട്ടതു്?" എന്തിനാണ് ഭയപ്പെട്ടതു്...? ഇല്ല... ഇല്ല...ഇനിയൊരിക്കലും ഭയപ്പെടില്ല...

—ശപഥം...!

ആദ്യത്തെ വിവാഹാലോചനയോടെ ആ ശപഥം തെററി. ആലോചനയുടെ ഘട്ടങ്ങൾ ഒന്നൊന്നായി നീങ്ങുന്നതോടെ ഭയം ഏറിയേറിവന്നു. ഒടുവിൽ അത്യുഗ്രമായി നിലവിളിച്ചു:

"വേണ്ട...വേണ്ട... എനിക്കിതിനാകില്ല...ആകില്ല..."

ബന്ധുക്കൾ വായപൊളിച്ചു. അന്തംവിട്ടു. കുററപ്പെടുത്തി. ശകാരിച്ചു. ഉപദേശിച്ചു. അവരവരുടെ പാട്ടിനുനോക്കിപ്പോയി. അന്നേരം ആശ്വാസമായി. ചിരിച്ചു. സമപ്രായക്കാർ വിവാഹം കഴിക്കുകയും പിതാക്കളാവുകയും ചെയ്യുകണ്ടപ്പോൾ മനസ്സിന്റെ പുറന്തോട്ടിൽ ചോദ്യങ്ങൾ വീണു.

—എന്തിനാണു ഭീരുവാകുന്നതു്...? ജീവിതത്തിന്റെ കല്പടവുകളിൽ നിന്ന് വീഴ്ച്ചപ്പെടുന്നതു് എന്തിനാണു്? എന്താണു് ചവുട്ടിക്കയറാത്തതു്... ഈ ഒളിച്ചോട്ടം എത്ര കാലമാണു് തുടരുന്നതു്...?

—ഇല്ല...ഇനിയിതു പാടില്ല... നേരിടുക—എല്ലാററിനേയും നേരിടുക....

പക്ഷേ, അപ്പോഴേക്കും തുറ പററിപ്പോയി...

അമ്മ മരിച്ചു...

(ശേഷം 42-ൽ)

സാഹിത്യ വാരഫലം

രാഷ്ട്രാന്തരീയ പ്രശസ്തിയാർജ്ജിച്ച ജാപ്പനീസ് സാഹിത്യകാരനാണ് യുക്കിയോ മിഷിമ. അദ്ദേഹം 1970-ൽ വയററിൽ വാളു കുത്തിയിറക്കി ആത്മഹത്യ ചെയ്തതു വായനക്കാർ ഓർമ്മിക്കുമല്ലോ. മിഷിമയുടെ മനോഹരമായ ഒരു ചെറുകഥയാണ് "തെർമോസ്ഫ്ളാസ്കുകൾ." അതിൻെറ സംഗ്രഹം നല്കട്ടെ.

കമ്പനിക്കാര്യത്തിനുവേണ്ടി ജപ്പാനിൽ നിന്നു് അമേരിക്കയിലെത്തിയ കവാസി തൻെറ സഹധർമ്മിണി അയച്ച കത്തെടുത്തു വീണ്ടും വായിച്ചു. അവൾ ജപ്പാനിൽ നിന്നെഴുതുകയാണ്:—

"ഷിഗേരു അച്ഛനെക്കുറിച്ചു കൂടെക്കൂടെ ഓർമ്മിക്കുന്നുണ്ട്. ഒരു കാരണവുംകൂടാതെ അവൻ ദുഃഖഭാവത്തോടെ ചോദിക്കും: 'അച്ഛനെവിടെ?' എന്നു്. അവൻ ചിത്തക്ഷോഭമുള്ളവനായി പെരുമാറുമ്പോൾ തെർമോസ്ഫ്ളാസ്ക് നല്ലപോലെ പ്രയോജനപ്പെടും. ഇന്നാളൊരുദിവസം അങ്ങയുടെ സഹോദരി ഇവിടെവന്നിരുന്നു. അവർ പറഞ്ഞു, തെർമോസ്ഫ്ളാസ്കിനെ പേടിക്കുന്ന ഒരു കുട്ടിയേയും അവർ വേറെ കണ്ടിട്ടില്ലെന്നു്. ഫ്ളാസ്ക് പഴകിയതുകൊണ്ടാവാം, കാർക്കിനടുത്തുകൂടെ വായു പുറത്തുപോകുന്നുണ്ട്. പതുക്കെ കാർക്ക് അമർത്തിയാലും ഫ്ളാസ്ക് ശബ്ദം പുറപ്പെടുവിക്കും; സ്വയം പരാതിപറയുന്ന വൃദ്ധനെപ്പോലെ. ആ ശബ്ദം കേൾക്കുമ്പോൾ ഷിഗേരു മര്യാദയോടു പെരുമാറിക്കൊള്ളും. സ്നേഹസമ്പന്നനായ അച്ഛനോടുള്ളതിനേക്കാൾ പേടി അവനു തെർമോസ് ഫ്ളാസ്കിനോടുണ്ട്."

ഈ എഴുത്തു വായിച്ചതിനുശേഷം കവാസി റോഡിലേക്കു ചെന്നു. അപ്പോഴുണ്ട് അയാൾക്കഭിമുഖമായി ഒരു ജാപ്പനീസ് തരുണിയും അവളുടെ കൊച്ചുമകളും വരുന്നു. 'അവ്യക്തസൗരഭ്യം' എന്നർത്ഥമുള്ള അസക എന്ന പേരാണ് ആ തരുണിയുടേതു്. ഒരുകാലത്തു് അവൾ കവാസിയുടെ കാമുകിയായിരുന്നു. അവർ വർത്തമാനം പറഞ്ഞിരിക്കുമ്പോൾ അസക കടയിലിരുന്ന ഒരു തെർമോസ്ഫ്ളാസ്കിനെ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു മകളോടു ചോദിച്ചു:— "നിനക്കിപ്പോൾ പ്രായമായില്ലേ? അതുകൊണ്ടു് ഇതു കണ്ടാൽ ഇപ്പോൾ പേടിയുണ്ടോ?" ഇതുകേട്ടു് കവാസിയൊന്നു ഞെട്ടി. കാര്യം നിസ്സാരമാക്കുന്നമട്ടിൽ അയാൾ ചോദിച്ചു: "എന്താണു പറയുന്നതു്?" അസക മറുപടി നല്കി:— "ഒന്നുമില്ല; ഇവൾക്കു ഒന്നരവയസ്സു പ്രായമായിരുന്നകാലത്തു തെർമോസ്ഫ്ളാസ്ക് കണ്ടാൽ വലിയ പേടിയായിരുന്നു. ഫ്ളാസ്കിനകത്തു ചായയുണ്ടെങ്കിൽ കാർക്കിനടുത്തു് ഒരുതരം തിളയ്ക്കുന്ന ശബ്ദം കേൾക്കുമല്ലോ. അതുകേട്ടാൽ ഇവൾ പേടിക്കും. പറഞ്ഞാൽ അനുസരിക്കാത്തപ്പോൾ ഞാൻ ഫ്ളാസ്ക് ഇവളുടെ അടുക്കൽ കൊണ്ടുവന്നു പേടിപ്പിക്കും." കവാസി അപ്പോഴൊന്നും മിണ്ടിയില്ല. പിന്നീടു് അയാൾ അവളോടു് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:—സത്യം പറഞ്ഞാൽ എൻെറ മകനും......" ആ വാക്യം അയാൾ പൂർണ്ണമാക്കിയില്ല. പൂർണ്ണമാക്കാത്തതിനു കാരണമുണ്ടായിരുന്നു. അസകയുമായി ബന്ധം പുലർത്തിയിരുന്ന കാലത്തു് ഒരുദിവസം അവൾ അയാളെ അറിയിച്ചു:—"എനിക്കൊരു കുഞ്ഞുണ്ടാകാൻ പോകുന്നു. അതു് അങ്ങയുടെ കുഞ്ഞാണ്." അതു കേട്ടമാത്രയിൽ കവാസി കൈമലർത്തി. അതു തൻെറ ശിശുവാണെന്നതിനു് എന്തു തെ

എം. കൃഷ്ണൻനായർ

നദിക്കു തരംഗം; ശാരദയ്ക്കു കുലീനത

ളിവുണ്ടെന്നു് എല്ലാ പുരുഷന്മാരും ചോദിക്കുന്നതുപോലെ അയാളും അന്നു് അവളോടു ചോദിച്ചു......

കവാസി ജപ്പാനിലെത്തി. ഭാര്യയും മകനും മററു് അതിഥികളുമിരിക്കുന്ന സ്വന്തം ഭവനം. മകൻ ഉറങ്ങാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ അതിഥികളിലൊരുവൻ പറഞ്ഞു, ഒരു തെർമോസ്ഫ്ളാസ്ക് കൊണ്ടുവന്നാൽ അവൻെറ ഉറക്കം പോകുമെന്നു്. കവാസി ഭാര്യയെ വിളിച്ചു് ആജ്ഞാപിച്ചു:—"കിമക്കോ ഒരു തെർമോസ്ഫ്ളാസ്ക് കൊണ്ടുവരൂ" അവൾ അതു കൊണ്ടുവന്നില്ല. താൻ നിർദ്ദേശിച്ചതനുസരിച്ചു ഭാര്യ പ്രവർത്തിച്ചില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ കവാസിക്കു ദേഷ്യംതോന്നി. അയാൾ മകനെ ഫുട്ബാളെന്നമട്ടിൽ അടുത്തിരുന്ന സ്നേഹിതൻെറ നേർക്കെറിഞ്ഞു. അയാൾ ശിശുവിനെ പിടിച്ചെടുത്തു കിടക്കയിൽ കിടത്തി. രാത്രി ഏറെച്ചെന്നപ്പോൾ കവാസി അസ്വസ്ഥതയോടെ ഭാര്യയോടു ചോദിച്ചു:— "എന്താ ഫ്ളാസ്ക് കൊണ്ടുവരാത്തതു്?" ഭാര്യയുടെ മറുപടി "അതു പൊട്ടിപ്പോയി" എന്നായിരുന്നു. "ആരു പൊട്ടിച്ചു?" എന്നായി കവാസി. അസക കരയാൻ തുടങ്ങി. അതു കണ്ടപ്പോൾ അയാൾ പിന്നെയും ചോദിക്കുകയായി: "കരയാനെന്തിരിക്കുന്നു? ആരു പൊട്ടിച്ചെന്നുപറയൂ." തേങ്ങിക്കൊണ്ടു് അവൾ മറുപടി പറഞ്ഞു:- "ഞാൻ തന്നെ" കവാസിക്കു് അവളെ തൊടാനുള്ള ധൈര്യമുണ്ടായില്ല. അയാൾക്കും തെർമോസ് ഫ്ളാസ്കിനോടു പേടി തോന്നിത്തുടങ്ങി.

മനോഹരമെന്നു ഞാൻ വിശേഷിപ്പിക്കുന്ന ഈ കഥയിൽ പ്രജ്ഞയുടെ സാമർത്ഥ്യം കാണുന്നില്ലേയെന്നു ചിലർ ചോദിച്ചേക്കാം. ശരിയാണ്. ബുദ്ധിവൈഭവം ഇവിടെ ദർശനീയമത്രേ. എങ്കിലും ഇതിൻെറ സത്താത്മകഭാവത്തെ നിഷേധിക്കാൻവയ്യ. ഗർഭിണിയായ ഒരു യുവതി ആ പരമാർത്ഥം പറഞ്ഞപ്പോൾ ഗർഭമുൽപാദിപ്പിച്ചവൻ കൈമലർത്തി. അവൾ ശണ്ഠകൂടാൻ നിന്നില്ല. കാലം കഴിഞ്ഞു് അവളെ അമേരിക്കയിൽ വച്ചു കണ്ടപ്പോൾ അയാൾ സത്യം മനസ്സിലാക്കി. ആ നിമിഷംതൊട്ടു് അയാൾ നീറുകയാണ്. പശ്ചാത്താപവിവശനായ ആ മനുഷ്യൻെറ ഉത്കടവികാരത്തെ സംവേദനാത്മകമായി ആവിഷ്കരിക്കുകയാണ് ഇക്കഥ. ആശയത്തെ വെറും ആശയമാക്കി പ്രതിപാദിച്ചാൽപോരാ. അതിനെ സംവേദനാത്മകമാക്കണം. അപ്പോഴാണു കഥയുടെ ആവിർഭാവം. മഹാനായ മിഷിമ അതു മനസ്സിലാക്കിയെന്നതിനു് ഈ കഥ തെളിവുനൽകുന്നു. പക്ഷേ, നമ്മുടെ പല കഥാകാരന്മാർക്കും ഈ വിദ്യ അറിഞ്ഞുകൂടാ. "മലയാളനാട്ടി"ൻെറ 49-ാം ലക്കത്തിൽ ശ്രീ: പി. കെ നാണു എഴുതിയ "ഉറങ്ങുന്നവരുണരുന്നതും കാത്തു്" എന്ന ചെറുകഥ വായിച്ചുനോക്കിയാൽ ഞാൻ പറഞ്ഞതു വാസ്തവമാണെന്നു വായനക്കാർക്കു ബോധ്യപ്പെടും. ഇരുപത്തിമൂന്നു വയസ്സുള്ള വേണു മേലധികാരിക്കു് ഒരു പെറ്റിഷൻ കൊടുത്തു. "ഇരുപത്തിനാലു വർഷങ്ങളുടെ സേവനമാരംഭിക്കുന്ന" അയാളുടെ അപേക്ഷ "അനുകൂലമായ അഭിപ്രായത്തോടെ" അതു് മേലധികാരിക്കു് അയച്ചുകൊടുത്തു. വേണു മേലുദ്യോഗസ്ഥൻെറ ആഫീസിൽ ചെന്നു; പേഴ്സനൽ അസിസ്റ്റൻറിനെ കണ്ടു. ഫലമില്ലാത്തതുകൊണ്ടു് ഉദ്യോഗസ്ഥനെത്തന്നെ കാണാൻ ശ്രമിച്ചു. അതു സാധിച്ചില്ല. ഉദ്യോഗസ്ഥൻെറ ജോലി കഴിയുമ്പോൾ കാണാമെന്നായി 'ഓർഡർലി.' ഒടുവിൽ അയാൾ വിശ്രമിക്കുന്ന സമയമായി. വേണു ഓടിച്ചെന്നപ്പോൾ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ ഉറങ്ങുകയാണ്; ഓർഡർലിയും. ഉറങ്ങുന്ന വേണു അയാളോടു പറഞ്ഞു:—"എൻെറ ആർഡർലി മേലധികാരിയുണരുമ്പോൾ ഞാനുണ്ടാകും

(ശേഷം 38-ൽ)

നാല്

ശ്രീധരന്റെ വീട്ടിൽനിന്നും രാജമ്മ നേരെ ഹോസ്റ്റലിലേക്കാണു പോയതു്. ഹോസ്റ്റലെന്നു പേരേയുള്ളു. ഒരു വലിയ വീട്ട്. ഒരുവശത്തു കുറെയധികം വിദ്യാർത്ഥിനികളും, അവരുടെ മെസ്സും. മറുവശത്തു രണ്ടു് അപ്പാർട്ടുമെൻറുകൾ. അടുക്കളയും, കുളിമുറിയും മററും പ്രത്യേകമായുള്ള രണ്ടു കൊച്ചു വീടുകൾ. അതിലൊന്നിലാണു താമസിക്കുന്നതു്. ഡോക്ടർ ഗുപ്താ ക്യാനഡയ്ക്കു പോയതുടൻ ഈ വീടെടുത്തതാണു്. തൊട്ടടുത്തവീട്ടിൽ കൂടെ ജോലിചെയ്യുന്ന മാലതിയാണു താമസിക്കുന്നതു്. ചെറിയ കുടുംബം. ഭർത്താവു മിസ്റ്റർ മേനോൻ കുവൈററിലാണു്. രണ്ടു ചെറിയ കുട്ടികളും, അടുക്കളയ്ക്കു് ഒരു നാട്ടുകാരിപ്പെണ്ണും. ആണ്ടിലൊരിക്കൽ മിസ്റ്റർ മേനോൻ അവധിയിൽ വരും. ഒരുമാസം പിന്നെ ബഹളമാണു്. ചിരി, വർത്തമാനം, കരച്ചിൽ, ശണ്ഠകൾ. അതുകഴിഞ്ഞാൽ വീണ്ടും ശാന്തമായി. പമ്പയാറുപോലെ. ഇടവപ്പാതിയ്ക്കു വെള്ളം പൊങ്ങുമ്പോൾ ചാടിക്കളിച്ചു ബഹളം വച്ചു കരകവിഞ്ഞൊഴുകും. അതുകഴിഞ്ഞാൽ ശാന്തം.

സൈക്കിൾറിക്ഷാക്കാരനെ വീട്ടിനു് ഒരു ഫർലോംഗ് അകലെവച്ചുതന്നെ കൂലികൊടുത്തു പറഞ്ഞുവിട്ടു. വീട്ടിനു മുന്നിലെ 'ഗേററ്' കുട്ടികളുടെ ഹോസ്റ്റലിന്റെ ഗേററുകൂടിയാണു്. അവിടെവന്നു സൈക്കിൾറിക്ഷയിൽനിന്നിറങ്ങിയാൽ ആരെങ്കിലും കാണും. പിന്നെ പെട്ടെന്നു ന്യൂസാകും. കുട്ടികളുടെയിടയിൽ പണ്ടേ ഒരു വാർത്താവിഷയമാണു്.

ഭർത്താവുപേക്ഷിച്ച രാജമ്മസ്സാർ. സുന്ദരി. ചെറുപ്പം. വാർത്തകൾക്കു മനഃപൂർവ്വം എന്തിനു വഴി നീക്കിക്കൊടുക്കണം.

കാലത്തേതന്നെ രാജമ്മസ്സാർ എവിടെയോ പോയിരുന്നു. എന്നിട്ട്, ഇതാ ഇപ്പോൾ സൈക്കിൾറിക്ഷയിൽ വന്നിറങ്ങി. എവിടെപ്പോയതായിരിക്കും? സ്റ്റേഷനിൽ അല്ല. ഇന്നു് ആരും വരുന്നില്ലല്ലോ. പിന്നെയെവിടെ? പർച്ചേസിനു്! ഇത്രകാലത്തെ ആരെങ്കിലും മാർക്കററിൽ പോകുമോ? ഇല്ല; കൈയിൽ ബാഗൊന്നും കണ്ടില്ലല്ലോ! പിന്നെ? പിന്നെ? പെട്ടെന്നു് ആർക്കോ ഓർമ്മവരും. ആ പി. ഡബ്ള്യു. ഡിയിലെ ശ്രീധരൻ? അയാൾ കല്യാണംകഴിഞ്ഞു വന്നതു് ഇന്നലെയാണല്ലോ! ഉടൻ ചിരിപൊട്ടും. അവിടെപ്പോയതായിരിക്കും. രഹസ്യമായി ഓരോരുത്തരും അറിഞ്ഞതും, കേട്ടതുമെല്ലാം വിതരണം ചെയ്യും. പിന്നെ കാണുമ്പോൾ അടക്കിപ്പിടിച്ച ചിരി, അനുകമ്പ.

വേണ്ട ഇതിനൊന്നിനും ഇടയാക്കേണ്ട.

ശല്യമൊന്നുമില്ല, നടന്നുചെന്നാൽ.

രാജമ്മ ഗേററുതുറന്നു് അകത്തുകയറിയതു് ആരും കണ്ടില്ല. നേരെ മുറിയിലെത്തി കതകു വലിച്ചടച്ചു കട്ടിലിൽ ചെന്നുവീണു.

ജന്നലിൽക്കൂടി മുറിക്കുള്ളിൽ കടക്കുന്ന സൂര്യപ്രകാശത്തിനു് ആവശ്യത്തിലധികം തീക്ഷ്ണത. ഇപ്പോൾ വേണ്ടതു് ഇരുട്ടാണു്. കനത്ത ഇരുട്ട്. സൂര്യപ്രകാശം ബാഹ്യലോകത്തെ ഓർമ്മപ്പെടുത്തും. ഇപ്പോഴാവശ്യം ഏകാന്തതയാണു്. ജന്നല്പാളികളടച്ചാൽ നാലുപാടുമുള്ള ബഹളത്തിനിടയിലും ഏകാന്തത ലഭിക്കും. ലോകം ഈ ചെറിയ ഇരുണ്ട മുറിക്കുള്ളിൽ ഒതുങ്ങിക്കൊള്ളും; അല്പനേരത്തേക്കെങ്കിലും.

അവൾ എഴുന്നേററു ജന്നലടച്ചു.

ഇനി ഉറങ്ങണം. ഇന്നു് ആഫീസിൽ പോകാൻവയ്യ. ക്ഷീണം. ലീവിനെഴുതിക്കൊടുക്കാം. മാലതി ആഫീസിലേക്കു പോകുമ്പോൾ കൊടുത്തുവിടാം.

ഇതുവരെ ഭക്ഷണമൊന്നും കഴിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും വിശപ്പുതോന്നുന്നില്ല. സാധാരണയായി ഒരു മണിക്കൂറെങ്കിലും മുമ്പു ബ്രേക്ക്ഫാസ്റ്റ് കഴിക്കുന്നതാണു്. ഇന്നെന്താണു വിശപ്പുതോന്നാത്തതു്? എന്റെ മനസ്സിന്റെ വ്യാപാരങ്ങൾപോലെ അനിശ്ചിതത്വം നിറഞ്ഞതാണോ, വയറിന്റേതും!

അത്ഭുതം തോന്നുന്നു. എന്റെ പ്രവൃത്തികളുടെ കാരണങ്ങളും, ലക്ഷ്യങ്ങളും എനിക്കുതന്നെ പൂർണ്ണമായി മനസ്സിലാകുന്നില്ല. എല്ലാവരും ഇങ്ങനെയാണോ? ആയിരിക്കും.

കെ. എൽ. മോഹനവർമ്മ

ഒരു മണിക്കൂർമുമ്പു് ശ്രീധരന്റെ വീട്ടിലേക്കുപോയ രാജമ്മതന്നെയാണു യാതൊരു ഭാവഭേദവും, വാക്കിലോ, പെരുമാററത്തിലോ പ്രതിഫലിപ്പിക്കാതെ തിരിച്ചുവന്നതു്. പക്ഷേ, നിമിഷങ്ങൾക്കുള്ളിൽ ഒരു ഭീകരമായ കൊടുങ്കാററു് ഉയർന്നമരുകയായിരുന്നു, ഉള്ളിൽ.

ശ്രീധരന്റെ ഭവനത്തിലേക്കു് ഇന്നു സൂര്യനുദിക്കാൻ കാത്തുനിൽക്കാതെ യാത്രതിരിച്ച രാജമ്മ കഴിഞ്ഞ അനേകം ദിനരാത്രങ്ങളിലെ കണക്കുകൂട്ടലുകളിൽ രൂപമെടുത്തവളായിരുന്നു. വ്യക്തമെന്നു സ്വയം ബോധ്യംവരുത്തിയ ലക്ഷ്യമുള്ളവൾ. പക്ഷേ, ആ ബോധ്യം ഒരു ലോലമായ മൂടുപടമായിരുന്നു. എന്നിപ്പോൾ സംശയം തോന്നുന്നു.

ആ പെണ്ണ്, രമ, ഇപ്പോഴും അത്ഭുതപ്പെടുന്നുണ്ടാകും.

രമയുടെ സ്ഥാനത്തു് ആരായിരുന്നാലും അത്ഭുതപ്പെടും. ഭർത്തൃഗേഹത്തിലെ ആദ്യത്തെ പ്രഭാതത്തിൽ കണികാണുന്നതിനു് ഒരു ചെറുപ്പക്കാരി കടന്നുവരിക. എന്നിട്ടു ചോദിക്കുക! നിങ്ങളാണു് മിസിസ്സ് ശ്രീധരൻ, അല്ലേ? എന്നിട്ട്, നിങ്ങളെമാത്രം കാണാനാണു വന്നതെന്നു പറ

ഞ്ഞിട്ട് പേരുപോലും പറയാൻ മനഃപൂർവ്വം സമയം വൈകിച്ചു്, പെട്ടെന്നു് തിരിച്ചുപോരികിൽ അത്ഭുതപ്പെടുകയല്ലാതെ എന്തുചെയ്യും! രമ ഇപ്പോൾ ശ്രീധരനോട് ചോദിക്കുകയായിരിക്കും; ആരാ ഈ രാജമ്മയപ്പാ. ശ്രീധരൻ എന്തു മറുപടി പറയും? ഡോക്ടർ ഗുപ്തയുടെ ഭാര്യ എന്നുമാത്രം പറഞ്ഞു് രമയെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുമോ?

ശ്രീധരന്റെ മറുപടി കേൾക്കാൻ രാജമ്മ കൊതിച്ചു.

ശ്രീധരനും അത്ഭുതപ്പെട്ടും; എന്തിനാണ് രാജമ്മ വന്നതു്! എന്നിട്ടെന്തിനാണ്, ഇത്ര പെട്ടെന്നു് തിരിച്ചുപോയതു്,

ശ്രീധരൻ മാത്രമല്ല. എനിക്കും അത്ഭുതം തോന്നുന്നു. എന്തിനാണ് ഉടൻ മടങ്ങിയതു്? ധൈര്യക്കുറവാണോ? അല്ല. പ്രതീക്ഷിച്ചതിൽ നിന്നും ഒട്ടും വ്യത്യസ്തമായിരുന്നില്ലല്ലോ രംഗം.

പക്ഷേ, രമമാത്രം വ്യത്യസ്തയായിരുന്നു. രമയുടെ ആകാരം.

ഇരുണ്ടുനീണ്ട മുടിമാത്രം നന്നു്. മുഖശ്രീ ശോഷം. നിറവും പാവം. കുട്ടി ഏതു ക്ലാസ്സുവരെ പഠിച്ചതാണോ എന്തോ? ചോദിക്കേണ്ടതായിരുന്നു. ആദ്യമായ നാട്ടിൽനിന്നു വെളിയിൽ വന്നതിന്റെ പരിഭ്രമം തെളിഞ്ഞുകണ്ടു. സഹതാപമാണ് മനസ്സലിയിച്ചതു്. പറയാൻ മനഃപാഠമാക്കിയിരുന്ന വാചകങ്ങൾ മറന്നു. രമയുടെ സ്ഥാനത്തു് ഞാനായിരുന്നെങ്കിൽ എന്ന ചിന്ത മറ്റെല്ലാ വികാരങ്ങളെയും കീഴടക്കി.

രാജമ്മ ഒരു ദീർഘനിശ്വാസത്തോടെ കണ്ണുകളടച്ചു.

ഈ സ്വഭാവമാണ് ഇവിടെയെത്തിച്ചതു്. ജീവിതത്തിലെ ഏകാന്തതയ്ക്കും, പരാജയങ്ങൾക്കും എല്ലാം കാരണം തീരുമാനമെടുക്കുമ്പോഴുള്ള പതറിച്ചയാണ്. സ്ഥിരതയില്ലായ്മ. നിർണ്ണായകഘട്ടങ്ങളിൽ ചിന്തിക്കും: എന്റെ പ്രവൃത്തികൾ മറ്റുള്ളവരെ എങ്ങിനെ ബാധിക്കും? ഈ ചിന്ത മനസ്സിൽ കയറിപ്പിടിക്കുമ്പോൾ നാളുകളായി, മാസങ്ങളായി, വിശദാംശങ്ങളെക്കുറിച്ചു് നന്നായി ആലോചിച്ചു തീർച്ചപ്പെടുത്തിയ തീരുമാനങ്ങളൊക്കെ ഒന്നലയും. അങ്ങിനെ ഇടയിൽ ആ നിമിഷം കടന്നുപോകും. ചാൻസ് നഷ്ടപ്പെടുന്നു. 'വീണ്ടും അത്തരം സന്ദർഭങ്ങൾക്കുവേണ്ടി കാത്തിരുന്നു' സങ്കടപ്പെടുന്നു. ആ സന്ദർഭങ്ങൾ ഒരിക്കലും തിരിച്ചുവരുന്നില്ല. വ്യസനവും നഷ്ടബോധവും മാത്രം ബാക്കി നില്ക്കുന്നു.

പണ്ടുപണ്ട്, എത്ര വർഷമായി? പതിനാറു വർഷങ്ങൾക്കു മുമ്പ് ഒരു സന്ധ്യയ്ക്ക് ഇതുപോലെയൊരു സന്ദർഭത്തിൽ ഇത്തരമൊരു ചിന്ത സുഖസമ്പൂർണ്ണമാകാനിടയുണ്ടായിരുന്ന ഭാവി തട്ടിമാറ്റി. ആ നിമിഷം ഒരു വഴിത്തിരിവായിരുന്നു. പിന്നെ എത്രയെത്ര രാത്രികൾ അതോർത്തു വിഷമിച്ചു!

നാക്സ്തിലെ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് സ്കൂളിൽ വന്ന ദിവസം. ചേട്ടനും പാസായി; എന്നോടൊപ്പം. മൂന്നാമത്തെ ചാൻസിലാണ് പാസായതു്. കഷ്ടിച്ചു ജയിക്കാൻ മാത്രം മാർക്ക്. എനിക്കു ഫസ്റ്റ് ക്ലാസ്സും. അറുപത്തൊന്നു ശതമാനം. സ്കൂളിൽ രണ്ടാമത്തെ റാങ്ക്. ഇന്ററിനു ചേരണം. ചേർന്നാൽ ഫസ്റ്റ് ക്ലാസ്സ് നിശ്ചയമാണ്. എല്ലാവരും പറഞ്ഞു. എല്ലാവരോടും പറയുകയും ചെയ്യും. ഇന്റർ കഴിഞ്ഞു മെഡിക്കലിനു്. പിന്നെ ശോഭനമായ ഭാവിജീവിതത്തെക്കുറിച്ചുള്ള നീണ്ടനീണ്ട സ്വപ്നങ്ങളായിരുന്നു.

മാർക്ക്ലിസ്റ്റ് കാണാപ്പാഠമാക്കിവിട്ട സർട്ടിഫിക്കറ്റും പൊക്കിപ്പിടിച്ചു് വീട്ടിലെത്തിയപ്പോൾ അമ്മ വിഷണ്ണയായി നില്ക്കുകയായിരുന്നു. അടുത്തു ചേട്ടനും. തിണ്ണയിൽ അരികുചേർന്ന തൂണിൽ മുഖംചേർത്തു തങ്കവും കുത്തിയിരിപ്പുണ്ടു്. തെളിഞ്ഞ ചിത്രംപോലെ ഇപ്പോഴും മനസ്സിൽ പതിഞ്ഞുകിടക്കുകയാണ് അനിയത്തിയുടെ ഇരിപ്പ്.

ആരുമൊന്നും സംസാരിക്കുന്നില്ല. എന്തോ കുഴപ്പമുണ്ടെന്നു തോന്നി. ചേട്ടൻ അമ്മയറിയാതെ തേങ്ങാക്കാരന്റെ കൈയിൽനിന്നു രൂപാ വാങ്ങിയതു് അമ്മ കണ്ടുപിടിച്ചുകാണും. അല്ലെങ്കിൽ ചേട്ടൻ മുട്ടയെടുത്തു വിററുകാണും.

എല്ലാവരെയും നോക്കി ചിരിച്ചു. ചോദിച്ചു.

"ചേട്ടനെത്രയാ ഇംഗ്ലീഷിനു്?"

ചേട്ടൻ ഒന്നും മിണ്ടിയില്ല.

അമ്മയുടെ നേരെ തിരിഞ്ഞു സർട്ടിഫിക്കററിലെ മാർക്ക്ലിസ്റ്റിന്റെ പേജു കാണിച്ചുകൊടുത്തു.

"അമ്മേ! സെക്കൻഡ് ഗ്രൂപ്പ് എടുത്താൽ മതിയെന്നാ പരമേശ്വരൻപിള്ള സാറു പറഞ്ഞതു്."

അമ്മ ഒരു നിമിഷം സർട്ടിഫിക്കററിൽ നോക്കി. അക്ഷരങ്ങൾ തെളിഞ്ഞുകാണാനുള്ള പ്രകാശമില്ലായിരുന്നു. പിന്നെ, മുഖമുയർത്തി ചേട്ടനെ നോക്കി. ചേട്ടൻ അമ്മയുടെ ദൃഷ്ടികൾ നേരിടാനാകാത്ത മട്ടിൽ തലകുനിച്ചു.

അമ്മ പറഞ്ഞു:—

"വാ പെണ്ണേ. കാപ്പികുടിക്കു്."

അമ്മയുടെ പിറകെ അകത്തേക്കു കയറുമ്പോൾ തൂണിപ്പിടിച്ചിരുന്ന തങ്കത്തിനെ കാലുകൊണ്ടു മെല്ലെ തട്ടി.

"വാടീ, നീയും വാ."

അപ്പോഴാണ് ചേട്ടന്റെ ശബ്ദം കേട്ടതു്.

"എന്തായാലും എനിക്കു ചേരണം."

അമ്മ തിരിച്ചു തിണ്ണയിലേക്കു വന്നു. കൂടെ ചെന്നു.

ഒന്നും മനസ്സിലായില്ല. ചോദിച്ചു:—

"എവിടെ ചേരുന്ന കാര്യമാ, അമ്മേ?"

ചേട്ടനാണ് ഉത്തരം പറഞ്ഞതു്.

"കോളേജിൽ."

"അതിനെന്താ, ചേർന്നൂടേ? ചേട്ടനു് തേഡ് ഗ്രൂപ്പ് തീർച്ചയായും കിട്ടും."

"അതല്ല. നമ്മളെ രണ്ടുപേരെയും കൂടി കോളേജിലയയ്ക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലെന്നാ അമ്മ പറയുന്നതു്."

അമ്മയ്ക്കു് ദേഷ്യമായിരുന്നു.

"ഒരാളെത്തന്നെ അയയ്ക്കുന്നതിന്റെ ചെലവു് എങ്ങിനെ നടത്തുമെന്നാ എന്റെ വിചാരം. കിഴക്കേ നിലം ഒററിക്കു് മത്തായി ചോദിച്ചിട്ടുണ്ടു്. രണ്ടായിരം തരും. രണ്ടുകൊല്ലം എങ്ങിനെയും അതുകൊണ്ടു് ശരിയാക്കാം."

നെഞ്ചിൽ ഭാരം വെച്ചതുപോലെ തോന്നി. തൊണ്ടയ്ക്കു് എന്തോ തടഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

അമ്മയ്ക്കു് ദേഷ്യം കൂടുകയായിരുന്നു. അമ്മയെന്തിനാണ് ദേഷ്യപ്പെടുന്നതെന്നു് പിടികിട്ടിയില്ല. ചേട്ടനെയും, തങ്കത്തെയും, എന്നെയും, ചായ്പിനിടയിൽ കിടന്ന പാണ്ടൻനായയെയും എല്ലാം ചീത്ത പറഞ്ഞു.

അതുകൊണ്ടു് ആരുമാരും മിണ്ടിയില്ല. മരണം നടന്ന വീട്ടിലെപ്പോലെ മൂകത നിറഞ്ഞിരുന്നു. അതിനിടയിൽ പുകയുന്ന അഗ്നിപർവ്വതം പോലെ മനസ്സു് പ്രക്ഷുബ്ധമായിരുന്നു. ആരുമാരുമറിയാതെ.

ഇപ്പോൾ തോന്നുന്നു, അമ്മ അന്നു ദേഷ്യപ്പെട്ടതു്, ഞങ്ങളെയാരെയുമല്ല. അച്ഛനെയായിരുന്നുവെന്നു്. മൂന്നു കൊച്ചുകുട്ടികളെ ഏല്പിച്ചു് ഒരുദിവസം പെട്ടെന്നു മരണമടഞ്ഞ അച്ഛൻ. കോടതിയിൽ നിന്നു കേസുംകെട്ടുമായി വന്നു; പതിവുപോലെ. അത്താഴംകഴിഞ്ഞു മേശവിളക്കിനു മുന്നിൽ കുനിഞ്ഞിരിക്കുന്ന രൂപമാണ് ഒടുവിൽ കണ്ടതു്. ഹൃദയസ്തംഭനമായിരുന്നുവെന്നു പറഞ്ഞു. കരച്ചിലും, ബഹളവുംകേട്ടു് ഉണർന്നപ്പോഴേയ്ക്കും അച്ഛൻ നിലത്തുകിടക്കുന്നു. അമ്മ ബോധംകെട്ടവളെപ്പോലെ നിശ്ചലയായിരിക്കുന്നു; കരയാൻപോലും ശക്തിയില്ലാതെ.

മൂന്നുകുട്ടികളും, കുറച്ചു കടവും, പുരയിരിക്കുന്ന അരയേക്കർ പുരയിടവും, കിഴക്കേനിലവും.

എന്നിട്ടും അമ്മ തോററില്ല. വിധിയോടു സധൈര്യം എതിർത്തു.

അമ്മയുടെ ആഗ്രഹം പഠിക്കാൻ ബുദ്ധിയും, മിടുക്കുമുള്ള എന്നെ കോളേജിലയയ്ക്കണമെന്നായിരുന്നു. പിന്നെ തോന്നി ഒന്നു മുറുകെപ്പിടിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ ചേട്ടൻ വഴങ്ങിയേനേ! അമ്മയ്ക്കും സന്തോഷമായേനേ!

അതിനുപകരം ചേട്ടന്റെ സ്ഥാനത്തു ഞാനായിരുന്നെങ്കിൽ എത്ര മനോവിഷമമുണ്ടാകുമെന്ന് ആലോചിക്കാൻ തുടങ്ങി. കൂടെ ജയിച്ച അനിയത്തി കോളേജിൽ പോകുക. ആണായ ചേട്ടൻ പരസ്യമായി അനിയത്തിയുടെ മുമ്പിൽ തോൽക്കുകയാണ്.

കരച്ചിലുകളും, സാന്ത്വനങ്ങളും നിറഞ്ഞ ഒരു രാത്രി നീണ്ടുനിന്ന ചിന്തകളുടെ അവസാനം...

മത്തായിക്കു നിലം ഒററിപ്പോയി.

ചേട്ടൻ ഇന്റർ മുഴമിക്കാതെ രാഷ്ട്രീയവുമായി രണ്ടുവർഷത്തിനകം വീട്ടിൽ തിരിച്ചെത്തി.

ഞാൻ ഇവിടെ, വീട്ടിൽനിന്നും രണ്ടായിരം മൈലകലെ, ഉണ്ണുന്നു, ഉറങ്ങുന്നു. മാസംതോറും വർത്തമാനപ്പത്രത്തിന്റെ ബില്ലു കൊടുക്കുന്നതുപോലെ, പാലുകാരന്റെ കണക്കു തീർക്കുന്നതുപോലെ നൂറുരൂപ അമ്മയ്ക്കു മണിയാർഡറയയ്ക്കുന്നു. വർഷംതോറും ലഭിക്കുന്ന ഇൻക്രിമെന്റുകളിലും, വല്ലപ്പോഴും കിട്ടാനിടയുള്ള പ്രമോഷനിലും മാത്രം ഭാവി ഒതുക്കി ജീവിക്കുന്നു.

അന്നു ചേട്ടനെക്കുറിച്ചോർക്കാതെ കോളേജിൽ പോയിരുന്നെങ്കിൽ ഇന്ന് അഖിലേന്ത്യാ സർവ്വീസുള്ള പ്രഗത്ഭയായ ഡോക്ടർ. അന്ന് ആർക്കുവേണ്ടിയാണോ ത്യാഗം സഹിച്ചതായി അഭിമാനിച്ചത്, അയാൾക്കുതന്നെ കൂടുതൽ പ്രയോജനമായേനേ! മുറുക്കാൻകടയും, കാസവും, മൂന്നു കുട്ടികളും, പഞ്ചായത്തുരാഷ്ട്രീയവുമായിക്കഴിയുന്ന ചേട്ടനെ തീർച്ചയായും കൂടുതൽ സഹായിക്കാൻ കഴിഞ്ഞേനേ! തങ്കത്തിനെ കുറച്ചുകൂടി നല്ലനിലയിൽ വിവാഹം കഴിപ്പിക്കാൻ കഴിഞ്ഞേനേ!

എല്ലാം ഈ സ്വഭാവംകൊണ്ടു സ്വയം നശിപ്പിച്ചു.

വീണ്ടും അതേ രീതിയിൽ ആവർത്തിക്കപ്പെടുന്നു.

രാജമ്മയ്ക്കു ദേഹമാസകലം പുകയുന്നതുപോലെ തോന്നി. എഴുന്നേററു ജനൽ തുറന്നു. കാററിനു തണുപ്പില്ല. വരണ്ട വെയിലിൽക്കൂടി വരുന്ന കാററിൽ ഒട്ടും ഈർപ്പം കാണുകയില്ല. ജന്നലടച്ച് ഫാനിട്ടാലോ എന്ന് ഒരു നിമിഷം സംശയിച്ചു. വേണ്ട. ചൂടു കുറയുമായിരിക്കും. പക്ഷേ, ഞാൻ വീണ്ടും ഏകാകിനിയാകും. വേദനിപ്പിക്കുന്ന ചിന്തകൾമാത്രം കൂട്ടിനു മുറിക്കുള്ളിൽ പതുങ്ങിയിരിക്കും.

പെട്ടെന്നാണോർമ്മ വന്നത്, അവധിക്ക് എഴുതിക്കൊടുത്തില്ലല്ലോ. മാലതി ആഫീസിൽ പോയിക്കാണുമോ?

ധൃതിയിൽ അപേക്ഷയെഴുതി. ദേഹസുഖമില്ല. അവധിവേണം. ദേഹസുഖമല്ല, ശരിക്ക്. മനസ്സുഖമാണ് ഇല്ലാത്തത്.

രാജമ്മ കണ്ണാടിയിൽ നോക്കി മുഖം തുടച്ചു മുറിതുറന്നു പുറത്തിറങ്ങിയപ്പോൾ മാലതി ആഫീസിൽ പോകാൻ തയാറായി ഇറങ്ങുകയായിരുന്നു.

രാജമ്മ അവധിക്കെഴുതിയ അപേക്ഷ ഏൽപ്പിച്ചു.

"ഉം? എന്താ അസുഖമൊന്നുമില്ലല്ലോ."

രാജമ്മ ഒരു നിമിഷം കഴിഞ്ഞാണ് മറുപടി പറഞ്ഞത്:

"ഒരു വല്ലാത്ത തലവേദന."

"കാലത്തെവിടെപ്പോയിരുന്നു? പിള്ളേരു പറഞ്ഞു, മുറി പൂട്ടിക്കിടക്കുകാരുന്നെന്ന്."

"ചുമ്മാതെ വെളിയിൽ പോയിരുന്നു."

മാലതി ചിരിച്ചു

"ഞാൻ പോകട്ടെ. അസുഖം കൂടുതലായാൽ അറിയിക്കണേ; പിള്ളേര് സ്കൂളീന്നു വരുമ്പോൾ. പിന്നെ, ആ ശ്രീധരൻ മണവാട്ടിയുമായി ഇന്നലെ വന്നത്രെ. അറിഞ്ഞോ?"

രാജമ്മ ഉവ്വെന്നും, ഇല്ലെന്നും അർത്ഥം തോന്നിക്കുന്ന മട്ടിൽ തലയാട്ടി.

മാലതി നടന്നകന്നപ്പോൾ, അവൾ മുറിക്കകത്തേക്കോടി, കട്ടിലിൽ ചെന്നുവീണു. എല്ലാവരും എല്ലാവരും ഇന്ന് ഓർമ്മിക്കുന്നതിതാണ്. ശ്രീധരനും ഭാര്യയും വന്നു.

നീ വീണ്ടും പരാജയപ്പെടുകയാണ്.

പരാജയങ്ങളുടെ ശൃംഖലയിൽ ഒരു കണ്ണികൂടി.

—0—

കർമ്മം

സുകുമാർ

ജപ്പാൻ ജപ്പാൻ എന്നൊരു വിദ്വാൻ എന്റെകൂടെ ആശാൻപള്ളിക്കൂടത്തിൽ പഠിച്ചിരുന്നു. ശരിയായ പേര് എനിക്കോർമ്മയില്ല. രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധകാലമായിരുന്നു അത്. പരേതനായ ജപ്പാൻപ്രധാനമന്ത്രി ജനറൽ ടോജോയെ ഉദ്ദേശിച്ചായിരിക്കാം ജപ്പാനീ പേര് കിട്ടിയത്. പഠിക്കുമ്പോൾ അറുവഷളനായിരുന്ന ജപ്പാൻ ഒരിക്കലൊരു സാറിനെ ഒളിച്ചിരുന്ന് എരുമച്ചാണകമെട്ടെറിഞ്ഞു. കാരണം ജപ്പാന്റെ ചൊറിപിടിച്ച കൈവിരലുകളിൽ ആ സാറ് ചൂരൽപ്രയോഗം നടത്തി. അന്നു ഞാൻ ജപ്പാന്റെ പക്ഷത്തായിരുന്നു ജപ്പാനെ ഞാൻ മനസാ പൂജിച്ചു.

ഇന്നാളൊരിക്കൽ നാട്ടിൽപ്പോയിരുന്നപ്പോൾ ഞാൻ ജപ്പാനെ കണ്ടു വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം.

"അല്ലാ! ഇതാര് ജപ്പാനോ? കണ്ടിട്ട് വളരെ നാളുകളായല്ലോ! എന്തൊക്കെയുണ്ടു വിശേഷം?"

"ഓ! വിശേഷമായിട്ടൊന്നുമില്ല. ഇങ്ങനെയൊക്കെയങ്ങു കഴിയുന്നു. ഒരാഴ്ചയേ ആയുള്ളു ഇറങ്ങിയിട്ട്. ജെയിലിലായിരുന്നു. വിശേഷമായിട്ടൊന്നുമില്ല. ചെറിയയൊരു മോഷണക്കേസ്. രണ്ടുമാസം കിടന്നു."

"അപ്പോൾ ജപ്പാൻ മോഷണവും ഇട്ടങ്ങിയോ?"

"അതിനുമുമ്പ് ഒരാറുമാസം കിടന്നിട്ടിറങ്ങിയപ്പോഴാണ് ഈ മോഷണക്കേസ്. അന്നു കിടന്നത് ചെറിയയൊരു ഭവനഭേദനത്തിനായിരുന്നു."

"അപ്പോൾ അതുമുണ്ടോ?"

"അതിലെന്തോന്നിത്ര പരിഭ്രമിക്കാൻ? ഞാൻ ഇതിനൊന്നും ഇറങ്ങുകില്ലായിരുന്നു. പക്ഷേ, ജീവിക്കണ്ടേ? കഞ്ഞികുടിക്കാതെ വേണ്ടേ? പോരെങ്കിൽ ജെയിലിൽനിന്നിറങ്ങിയ സമയവും!"

"അതെന്തിന്?"

"ചെറിയയൊരു വാററുകേസ്. ഒരു നാലുമാസം."

"അതുമുണ്ടോ?"

"അതുമുണ്ടോന്നു ചോദിച്ചാൽ മനുഷ്യന് ജീവിക്കണ്ടേ? മറേറ തൊഴിലിൽ രക്ഷയില്ല."

"ഏതു?"

"നോട്ടടവെപ്പ്. അതിലൊരു കൊല്ലം നേരത്തെ കിടന്നിട്ടുണ്ട്."

"അതുശരി. വീട്ടിലെല്ലാപേർക്കും സുഖം തന്നല്ലോ?"

"വീട്ടിലാര്? അച്ഛനെ നേരത്തെ തന്നെ കൊന്നില്ലേ?"

"ആര്?"

"പിന്നാര്? ഞാൻതന്നെ. കാര്യമായിട്ടൊന്നുമില്ല. ചെറിയയൊരു വസ്തുത

ക്കാം. ചേട്ടൻ കേറി ഇടങ്ങേറുനിന്ന് അവനേയുമങ്ങു തട്ടി. പിന്നെ അമ്മയെ നേരത്തെ കഴുവിലേറ്റിയിട്ടു കൊന്നതു് അറിയാമല്ലോ? അതാണു ദുഃഖം. ചുരുക്കം ഈ വകയിലൊക്കെക്കൂടി ഒരു പത്തിരുപതു കൊല്ലം കിടന്നു."

"അപ്പോൾ ശരി. ഞാൻ പോട്ടെ. നമുക്ക പിന്നെ കാണാം."

"പിന്നെ കാണാമെന്നു വെച്ചാൽ അതു പറയുമോ എന്തോ!"

"അതെന്തു്?"

"നമ്മുടെ പെണ്ണുമ്പിള്ള സ്വല്പം നടപടിദൂഷ്യം. അവളെ ഇന്നു വെളുപ്പിനെയങ്ങു് തട്ടി. രണ്ടു പിള്ളരുണ്ടായിരുന്നതിനെ എടുത്തു പൊക്കി കിണററിലിട്ടു. ആ ജാരസംസർഗ്ഗക്കാരനെ കണ്ടിട്ടു വരുന്ന വഴിയാണ്."

"അവനേയും?"

"തട്ടി."

'അതുശരി.'

'അതാണു പറഞ്ഞതു്, ഇനി കാണാൻ ചിലപ്പം പററുകില്ലെന്നു്. അപ്പോൾ ഞാൻ പോട്ടേ?'

'എങ്ങോട്ടു പോണു?'

'സ്റ്റേഷനിലേക്കു്. വെറുതെ അവരെ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും നടത്തി ബുദ്ധിമുട്ടിക്കുന്നതെന്തിനു്?...അപ്പോൾ ബീഡിയോ മുറുക്കാനോ സിഗററോ...?'

'ഒന്നും വേണ്ട. സന്തോഷം.'

"സന്തോഷം."

ജപ്പാൻ നടന്നകലുന്നതും നോക്കി ഞാനങ്ങനെ നിന്നു. പ്രത്യേകിച്ചു വിശേഷങ്ങളൊന്നുമില്ലെന്നു പറഞ്ഞുതുടങ്ങിയതാണു്!

മേമ്പൊടി

'താങ്കൾ എഴുതുന്നതു് എന്തിനുവേണ്ടിയാണു സർ?'

'എന്തായിത്ര സംശയം? എന്റെ സന്തോഷത്തിനുവേണ്ടി! അതിനുവേണ്ടി മാത്രം!'

യുവ ആരാധകൻ കൃതാർത്ഥനായി. അവസാനം ഇതാ താനൊരു യഥാർത്ഥ എഴുത്തുകാരനെ കണ്ടെത്തിയിരിക്കുന്നു. ഗുരോ! അങ്ങേയ്ക്കു പ്രണാമം! അങ്ങയുടെ നാമം വാഴ്ത്തപ്പെടട്ടെ! എങ്കിലും ഒരു സംശയം.

'അപ്പോൾ താങ്കൾ പ്രതിഫലം പററുന്നതോ?'

ഗുരുജി പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. ആ സ്ഥാനത്തിനു് ഒട്ടും യോജ്യമല്ലാത്ത ഒരു ഗതിവിവൃത്തികെട്ട ചിരി. അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു:

'പണമില്ലാതെ സന്തോഷമുണ്ടോ മകനേ?'

ശിഷ്യൻ തിരിച്ചങ്ങോട്ടും അതുതന്നെ വിളിച്ചു!

— o —

സാഹിത്യവാരഫലം

(31-ൽനിന്നും തുടർച്ച)

ണെങ്കിൽ ഞെട്ടേണ്ടുകാര്യമെന്തെങ്കിൽ എന്നെ വിളി എന്നെ വിളിക്കു എന്നെ വിളിക്കല്ലോ എന്നെ വിളിക്കല്ലോ..." ബ്യൂറോക്രസിയുടെ നേർക്കു കല്ലെറിയുകയാണു പി. കെ. നാണു. ബ്യൂറോക്രസി വരുത്തിക്കൂട്ടുന്ന കാലവിളംബം; അതുകൊണ്ടു് വ്യക്തികൾക്കുണ്ടാകുന്ന പ്രയാസം ഇവയൊക്കെ വിശദമാക്കണമെന്നുണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിനു്. പക്ഷേ, വിശദീകരണം തികച്ചും അശയപരിഷ്കൃതമായിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ അതു വായനക്കാരന്റെ പ്രജ്ഞയെയല്ലാതെ ഹൃദയത്തെ ഇക്കഥ സ്പർശിക്കുന്നില്ല. കാലവിളംബം കാണിക്കാൻ വേണ്ടി "ഈ മാസത്തിനു മുൻപേ മേലധികാരിക്കു കിട്ടിയിട്ടില്ലെങ്കിൽ കിട്ടിയിട്ടില്ലെങ്കിൽ കിട്ടിയിട്ടില്ലെങ്കിലില്ലെങ്കിലല്ലെങ്കി— —" എന്നും മററും അദ്ദേഹമെഴുതുന്നതു പരിഹാസജനകമായിരിക്കുന്നു വിവരമില്ലാത്ത, കിറുക്കുപിടിച്ച ചില സാഹിത്യന്മാർ ഈ രീതിയിലൊക്കെ എഴുതുന്നതു ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ടു്. നാം ആ ഭ്രാന്തന്മാരെ അനുകരിക്കരുതു്. കലയെന്നതു ഗോഷ്ടികാണിക്കലല്ല. 'ഗോഷ്ടിമയം' എന്നാണു് നാണുവിന്റെ കഥയെക്കുറിച്ചു പറയാനുള്ളതു്. ബ്യൂറോക്രസിയെ കഥാകാരൻ അധിക്ഷേപിക്കുന്നതു് എങ്ങനെയെന്നു്

അദ്ദേഹം പഠിക്കട്ടെ. യുക്കിയോ മിഷിമ അങ്ങു് ആത്മഹത്യചെയ്തല്ലോ! അങ്ങയെപ്പോലുള്ള കലാകാരനെ ഞങ്ങൾക്കു് എന്നാണു് ലഭിക്കുക? പഴയ തലമുറയെ ധിക്കരിക്കുന്ന പുതിയ തലമുറയെ അവതരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് ആ പഴയ തലമുറയുടെ നേർക്കു സഹതാപത്തിന്റെ നീർച്ചാലു് ഒഴുക്കുന്ന ശ്രീ. എസ്സു്. മഹാദേവൻതമ്പിയുടെ കഥ മലയാളനാട്ടിൽ വായിച്ചുകഴിഞ്ഞതിനുശേഷവും ഞാൻ മിഷിമയോടു് അങ്ങനെതന്നെ ചോദിക്കുന്നു.

'താങ്കൾ സ്ത്രീവിദ്വേഷിയാണോ?" മലയാളനാട്ടിലെ ഈ ലേഖനങ്ങൾ വായിച്ചിട്ടു് ഒരു യുവാവു് എന്നോടു ചോദിച്ചു കൊടുങ്ങല്ലൂരിൽനിന്നു് എനിക്കു കത്തെഴുതിയ ഒരു പെൺകുട്ടി സുജനമര്യാദയെ ലംഘിച്ചുകൊണ്ടു് എന്റെ നേർക്കു് ഉപാലംഭങ്ങൾ ചൊരിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. സ്ത്രീകളെ ഞാൻ കുററം പറയുന്നുവെന്നു് തെററിദ്ധരിച്ചാണു് ആ പെൺകുട്ടി ശകാരമുതിർക്കുന്നതു്. ഇവരുടെയൊക്കെ അറിവിനായി ഞാൻ പറയട്ടെ, ഈ ലേഖകനു് സ്ത്രീവിദ്വേഷമില്ല. ഇല്ലെന്നു മാത്രമല്ല പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ഭംഗിയാകെ സ്ത്രീയിലാണു് കേന്ദ്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നു് ഞാൻ വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പക്ഷേ, സ്ത്രീ അഹങ്കാരം കാണിക്കുമ്പോൾ, നന്ദികേടു കാണിക്കുമ്പോൾ എന്റെ തൂലികത്തുമ്പിലൂടെ പരുഷങ്ങളായ പദങ്ങൾ ഉതിർന്നുവീണിട്ടുണ്ടു്. ഈ ലോകത്തിൽ ഏററവും ഗർഹണീയ അഹങ്കാരമുള്ള സ്ത്രീയാണു്; അതു കഴിഞ്ഞാൽ നന്ദികെട്ടവൾ. പക്ഷേ, മഞ്ഞത്തിൽ കതിരുന്ന നക്ഷത്രംപോലെ സ്നേഹത്താൽ ആർദ്രമാകുന്ന തരുണിയെക്കണ്ടാൽ വെറുക്കുന്നവരാരു്? സ്നേഹത്തിനുവേണ്ടി കൊതിക്കുകയും അതു ലഭിക്കാതിരിക്കുമ്പോൾ ദുഃഖിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന തരുണിയെക്കണ്ടാൽ സഹതപിക്കാത്തതാരു്? അങ്ങനെയുള്ള നേരിയ ദുഃഖത്തിനു വിധേയയായ ഒരു യുവതിയെ ഉഷ 'സായാഹ്നത്തിലെ പൂക്കൾ' എന്ന ചെറുകഥയിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്നു. (കുങ്കുമം വാരിക). ആ യുവതിയുടെ അരിലഷവും വിഷാദവും കഥാകാരി ഭംഗിയായി ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു് ആ നിലയിൽ ഇതു നല്ല കഥതന്നെ. പക്ഷേ, ഇതെഴുതിയതു് സ്ത്രീയാണെന്നു വിശ്വസിക്കുക പ്രയാസം. പുരുഷന്മാർ സ്ത്രീകളുടെ പേരു വച്ചു് കഥകളെഴുതുമ്പോൾ നമുക്കു് സത്യം ഊഹിക്കാൻ സാധിക്കും. പിന്നെ, ആരെ പററിക്കാനാണു് ഈ വിദ്യയെടുക്കുന്നതെന്നു് മനസ്സിലാകുന്നില്ല. പ്രോവൈസ്ചാൻസലറായിരുന്ന ശ്രീ. പി. ആർ. പരമേശ്വരപ്പണിക്കർ ഒരാളിനോടു ചോദിച്ച ചോദ്യമാണു് ഓർമ്മ വരുന്നതു്. തലയിൽ ചായംതേച്ചു് മുടി കറുപ്പിച്ച അയാളോടു് ശ്രീ പണിക്കർ ചോദിക്കുകയാണു്:— "മിസ്റ്റർ...തലയിൽ ചായം തേച്ചിട്ടുണ്ടോ?" "ഉണ്ടു്." എന്നുത്തരം. പണിക്കർ വീണ്ടും:- "ഭാര്യയ്ക്കു് ഇതറിഞ്ഞുകൂടേ?" "അറിയാം" എന്നു് ഉത്തരം. പണിക്കരവർകൾ പിന്നെയും പറയുകയാണു്:- "നിങ്ങൾ അറിഞ്ഞുകൊണ്ടു ചായം തേക്കുന്നു; നിങ്ങളുടെ ഭാര്യയ്ക്കറിയാമതു്. അന്യനായ ഞാൻ അതു മനസ്സിലാക്കുന്നു. പിന്നെ നിങ്ങൾ ആരെ പററിക്കാനായി ഇങ്ങനെ തലമുടി കറുപ്പിക്കുന്നു?" പെണ്ണുങ്ങളുടെ പേരുകൾ വച്ചു് കഥയെഴുതുന്ന ആണുങ്ങൾ ശ്രീ. പണിക്കരുടെ ഈ വാക്കുകൾ ഓർമ്മിക്കുന്നതു കൊള്ളാം.

മരണഭയമാണു് ഏററവും വലിയ ഭയം: മരണം ജനിപ്പിക്കുന്ന ദുഃഖം ചിലപ്പോൾ വലിയ ദുഃഖമായിബ്ഭവിക്കാറുണ്ടു്. ആ ഭയവും ദുഃഖവും തീക്ഷ്ണതയോടെ ആവിഷ്കരിക്കുന്നു ശ്രീ എൻ. എൻ. വാസുദേവശർമ്മ അദ്ദേഹം കുങ്കുമം വാരികയിലെഴുതിയ "ഹിരണ്മയേന പാത്രേണ" എന്ന ചെറുകഥ നോക്കുക. മുത്തച്ഛന്റെ മരണവും മൃതദേഹസംസ്കാരവും ആണു് കഥാകാരൻ വർണ്ണിക്കുന്നതു്. ആ വർണ്ണനയ്ക്കു് ശക്തിയുണ്ടു്, ഹൃദയസ്പർശകത്വമുണ്ടു്. സർവോപരി കലാത്മകത്വമുണ്ടു്. ഒരു നല്ല കഥയെഴുതി എന്ന നിലയിൽ വാസുദേവശർമ്മയ്ക്കു് അഭിമാനിക്കാം; ഒരു നല്ല കഥ വായിച്ചു എന്ന നിലയിൽ നമുക്കും അഭിമാനിക്കാം...കുങ്കുമം വാരികയിലെ അടുത്തകഥ അമ്പലപ്പുഴ എൻ. കേശവൻ... അല്ല, എൽ. കേശരി എഴുതിയ "ഭാവിവധു" എന്നതാണു് തർജ്ജമചെയ്തതു് ശ്രീ വി. ഡി. കൃഷ്ണൻനമ്പ്യാർ. ഒരുവൻ മകനു് വിവാഹം നിശ്ചയിക്കുന്നു. വധു അവന്റെ അമ്മാവന്റെ മകൾതന്നെ. പ

ക്ഷേ, അവൻ സ്നേഹിക്കുന്നതു് മറെറാരുത്തിയെ—എങ്കിലും അച്ഛൻെറ തീരുമാനം അന്തിമമായ തീരുമാനമാണെന്നു് സൂചിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് കഥാകാരൻ കഥ അവസാനിപ്പിക്കുന്നു. ഈ ലബിയൻ കഥ എന്തിനു് കൃഷ്ണൻനമ്പ്യാർ തർജ്ജമ ചെയ്തു എന്നതു വ്യക്തമല്ല. ഇതിൽ ആഖ്യാനവൈദഗ്ദ്ധ്യമില്ല. ആകർഷകമായ ഇതിവൃത്തമില്ല. സ്വഭാവചിത്രീകരണമില്ല; ഒന്നുമില്ല. കഥയെഴുതി മനുഷ്യരെ ശല്യപ്പെടുത്തുന്നവർ കേരളത്തിൽ മാത്രമല്ല, മററു സ്ഥലങ്ങളിലുമുണ്ടെന്നു നമ്മെ മനസ്സിലാക്കിത്തരാനാണു പരിഭാഷകൻെറ ഉദ്ദേശ്യമെങ്കിൽ അദ്ദേഹം അതിൽ വിജയം പ്രാപിച്ചു, സംശയമില്ല. കൃഷ്ണൻനമ്പ്യാരുടെ തർജ്ജമയും വിലക്ഷണമാണു്. "തൻെറ അച്ഛനപ്പൂപ്പന്മാർ തങ്ങളുടെ ഭാര്യമാരുമായി എന്തു ബന്ധം പുലത്തിയിരുന്നു എന്നു് അയാൾ ആലോചിച്ചുനോക്കി" എന്ന മട്ടിലുള്ള വാക്യങ്ങൾ ഈ തർജ്ജമയിൽ ധാരാളം.

മനസ്സിൻെറ സ്വാതന്ത്ര്യമാണു് ഏററവും വലിയ സ്വാതന്ത്ര്യം. ആ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനു് ഹാനിസംഭവിച്ചാൽ വ്യക്തി തകരും. മനസ്സിൻെറ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനു് പലതും വേണം. ഒന്നു് സ്നേഹം തന്നെ. ഭാര്യയെ ഭർത്താവു് സ്നേഹിച്ചില്ലെങ്കിലോ? അവളുടെ ഭാര്യാത്വത്തെ അംഗീകരിക്കാതെ അയാൾ അവളെ വെറും ശിശുവായി പരിഗണിച്ചാലോ? അവൾ പരതന്ത്രയാകുമെന്നു് ജനയുഗം വാരികയിൽ "വനം" എന്ന കഥയെഴുതിയ ലളിത അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. ഡോക്ടർ വിശ്വനാഥൻെറ മകൾ മിനി പ്രശസ്തനായ പത്രപ്രവർത്തകൻ പ്രസാദിൻെറ സഹധർമ്മിണിയായി. അയാൾ അവളെ കുഞ്ഞായിട്ടാണു കാണുന്നതു്. കളിമുറിയിൽ കാലു വഴുതിവീണു് നടക്കാനുള്ള കഴിവു നശിച്ച പ്രസാദ്, മിനിയെ പിന്നീടു് സഹധർമ്മിണിയായി കണ്ടിട്ടേയില്ല. അപ്പോൾ സംഭവിക്കേണ്ടതു് സംഭവിച്ചു. തന്നെക്കാൾ പ്രായം കുറഞ്ഞ ഒരുവൻെറ കാമുകിയായി മിനി. എങ്കിലും അവൾക്കതിൽ ദുഃഖമുണ്ടു്. അവൾ ദുഃഖിച്ചുകിടക്കുമ്പോൾ കഥയവസാനിക്കുന്നു. ഭാര്യയുടെയും ഭർത്താവിൻെറയും വൈകാരികബന്ധത്തെ വിശ്വസനീയമായി ചിത്രീകരിക്കാത്തതാണു് ഈ കഥയുടെ ന്യൂനത. അച്ഛനും മകളും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം അതിനേക്കാൾ അവിശ്വസനീയമായിരിക്കുന്നു. മിനി കോളേജിലെ വിദ്യാർത്ഥിനിയായപ്പോൾ അച്ഛൻ പറയുകയാണു്—"നിനക്കു പ്രേമിക്കാൻ തിടുക്കമാണെങ്കിൽ ആയിക്കോളൂ—പക്ഷേ, വളർച്ചയുടെ കാലഘട്ടമാണിതു്. വഴിയിൽ പ്രേമത്തിനു വേണ്ടി തങ്ങിനിന്നാൽ മററുപലതും നഷ്ടപ്പെട്ടേക്കും. കുട്ടീ, അച്ഛൻ പ്രേമത്തെ വിലയിടിച്ചുകാണിക്കയല്ല...എങ്കിലും മനസ്സിനു് പക്വതവന്നിട്ടു പോരേ?" മിനിയുടെ "ഭാവിഭർത്താവിനെ" അവൾക്കു പരിചയപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്തതിനുശേഷം കള്ളച്ചിരിയോടെ അയാൾ ചോദിച്ചുപോലും: "ഞാൻ പരിചയപ്പെടുത്തിയ ജേണലിസ്റ്റു് എങ്ങനെയുണ്ടെടീ മോളേ?" ഏതു ലോകത്താണപ്പാ ഇമ്മാതിരി ഒരച്ഛൻ! ഏതു കലാലോകത്തുണ്ടു് ഇമ്മട്ടിൽ ഒരേഭ്യൻ!

ഇന്നു് ഉച്ചയ്ക്കു ഞാനൊരു കാഴ്ചകണ്ടു. തമ്പാനൂരുള്ള ഒരു വൃക്ഷത്തിൻെറ കൊമ്പിൽ കെട്ടിയ ഒരു തൊട്ടിൽ. അതിലൊരു ശിശു. അതിൻെറ അമ്മ തൊട്ടിലാട്ടുമ്പോൾ ശിശു നിഴലിൽനിന്നു വെയിലിലേക്കു പോകും. അവിടെനിന്നു് നിഴലിലേക്കും. ലയത്തിൻെറ തൊട്ടിലിൽ കിടത്തി അന്ധകാരത്തിൽനിന്നു പ്രകാശത്തിലേക്കും പ്രകാശത്തിൽനിന്നു് അന്ധകാരത്തിലേക്കും നമ്മെ കൊണ്ടുപോകുന്നവനാണു് കലാകാരൻ. അങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ "ചന്ദ്രിക" വാരികയിൽ "കറുപ്പും വെളുപ്പും" എന്ന ചെറുകഥയെഴുതിയ ശ്രീ. ഷാഹുൽ ഹമീദ് കലാകാരനെന്ന പേരിനു് അർഹനല്ലെന്നു പറയേണ്ടതായി വരും. ഒരു പെണ്ണുകാണലിൻെറ കഥ അദ്ദേഹം വളരെ വിരസമായി പറഞ്ഞുവയ്ക്കുന്നു.

X X X

X X X

എസ്സ്. എസ്സ്. എൽ. സി. പരീക്ഷയിൽ ഉന്നതമായ രീതിയിൽ വിജയം പ്രാപിച്ച കുട്ടികളോടു് പത്രപ്രവർത്തകർ ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിക്കുമ്പോൾ കിട്ടുന്ന ഉത്തരങ്ങൾ ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടില്ലേ? "എനിക്കു ഡോക്ടറാകണം.", "എനിക്കു് എഞ്ചിനീയറാകണം." ഇതു കേട്ടുകേട്ടു് മടുത്തു. ഇതു കേട്ടാൽ ഈ ലോകത്തെ സകല ഭാഗ്യങ്ങൾക്കും ഇരിപ്പിടം ഈ ഡോക്ടറിലും എഞ്ചിനീയറിലുമാണെന്നല്ലേ നാം ധരിക്കേണ്ടതു്? ഇനി ആഗ്രഹമനുസരിച്ചു ഡോക്ടറായാലോ? എഞ്ചിനീയറായാലോ? രോഗികളെ ചികിത്സിച്ചു് നല്ല ഡോക്ടറാകാനും പാലങ്ങൾകെട്ടി പേരുള്ള എഞ്ചിനീയറാകാനും ആയിരിക്കും കൗതുകം എന്നാൽ പ്രസിദ്ധനായ ഡോക്ടർ നല്ല ചിത്രകാരനാകാൻ കൊതിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നില്ല. പേരുള്ള എഞ്ചിനീയർ നല്ല നോവലെഴുത്തുകാരൻ ആകാൻ ആഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നില്ല. രാഷ്ട്രവ്യവഹാരത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നവർ സ്വാർത്ഥരഹിതരായി സേവനതൽപരരായി മാത്രം പ്രത്യക്ഷരായിക്കാണുന്നില്ല. അങ്ങനെയുള്ളവർക്കു ചിലപ്പോൾ രാഷ്ട്രവ്യവഹാരസംബന്ധമായ മോഹഭംഗം—Political disillusionment—ഉണ്ടായെന്നുവരും. ശ്രീ. കാക്കനാടൻെറ "ഒരു വിഗ്രഹത്തിൻെറ കഥ" (മലയാളനാട്—പുറം 14) ആ രീതിയിലുള്ള ഒരു മോഹഭംഗത്തെ വിദഗ്ദ്ധമായി ആവിഷ്കരിക്കുന്നു.... എറണാകുളം മഹാരാജാസ് കോളേജിൽ ബി. ഏ. ക്ലാസ്സിൽ പഠിക്കുന്ന കുമാരി സി. പി. വിജയ എഴുതിയ "ചാരിത്രം എൻെറ കാഴ്ചപ്പാടിൽ" എന്ന ലേഖനം ചിന്തോദ്ദീപകമാണു്. ലേഖനത്തിനു "ചാരിത്ര്യം" എന്ന തലക്കെട്ടു നല്കിയിരിക്കുന്നതു തെററാണു്. "ചാരിത്ര്യം" എന്നൊരു വാക്കില്ല "ചാരിത്ര"മാണു ശരി...ശ്രീ. മൈലേട്ടു് എം. വി. നവയുഗത്തിൻെറ "തൃശ്ശൂർപൂരം വിശേഷാൽപ്രതിയിൽ" എഴുതിയിട്ടുള്ള "ആധുനികസാഹിത്യം: വസ്തുപരമായൊരു സമീപനം" എന്ന ലേഖനം യുക്തിചിന്തകളുടെ നിവേശനം കൊണ്ടു സമാദരണീയമായിട്ടുണ്ടു്.

X X X

X X X

നെന്മാറ കോളേജിൽവച്ചു കൂടിയ ഒരു മീററിങ്ങിനുശേഷം ഊണുകഴിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ എൻെറ അടുത്തിരുന്ന ശ്രീ. ഒളപ്പമണ്ണയോടു ഞാൻ പരാതി പറഞ്ഞു:—"കൂട്ടാനൊന്നും എരിവില്ല." ഒളപ്പമണ്ണ മറുപടി നല്കി:— "അതേ, തിരുവനന്തപുരത്തുകാർക്കു് എരിവു കൂടുതൽ വേണം." പ്രാദേശികമായ വിചാരഗതി ഒട്ടുമില്ലാത്ത ഈ ലേഖകൻ നേരമ്പോക്കിനു മാത്രമായി പറഞ്ഞു: "അതേ, തിരുവനന്തപുരത്തുകാർക്കു കൂട്ടാനിൽ മാത്രം എരിവു കൂടുതൽ വേണം." കവി ഒളപ്പമണ്ണയ്ക്കു് ഉപദംശങ്ങളിൽ എരിവുവേണ്ട; നിത്യജീവിതത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു എരിവില്ല. എപ്പോഴും ചിരിച്ചുകൊണ്ടു, മധുരമായി സംസാരിച്ചുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം പ്രതിയോഗികളെ വീഴ്ത്തുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ ആ മാനസികനില മാതൃഭൂമിയിലെ "മണ്ണാങ്കട്ട" എന്ന നല്ല കവിതയിൽ ദൃശ്യമാണു്. കുഞ്ഞിനെ നോക്കിക്കൊണ്ടു് അദ്ദേഹം ചോദിക്കുന്നു:—

"അദ്ദേഹം കുഞ്ഞുകയ്യാ-
ലിറുക്കിപ്പിടിക്കുമ്പോൾ
നിവർന്നു, നിവർന്നു നീ വിടർന്നു.
വിടരുമലരി—
ലോരോന്നും വിടർകൊൾവു
കുളിരായ്,
അടികാണും തെളിവായ്
പീയൂഷമായ്
ഉറന്നു പൊന്തിപ്പൊന്തി
നിറഞ്ഞപൊയ്ക കണ്ണുമേൽ
പ്പൂത്തനിന്നിതളിലെ
പ്പുതിനീരാമോ കണ്ണിൽ-
ച്ചലനം പഴഞ്ചുണ്ടു-
ലോർക്കവാൻ ശ്രമിക്കുക-
യാവുമോ മുത്തശ്ശിയമ്മ""

ഹൃദ്യമായ കവിത എന്നുമാത്രം പറഞ്ഞു നിറുത്തട്ടെ. ശ്രീ. കെ. വി. തമ്പി 'മലയാളനാട്ടി'ലും ശ്രീ. ടി. വി. ഗോപാലകൃഷ്ണൻ കുങ്കുമത്തിലും ആകർഷകങ്ങളായ കാല്പനികകവിതകൾ എഴുതിയിരിക്കുന്നു. എന്നിലുള്ള നിരൂപണശിശു ചോദിക്കുന്നു:—"ഹൃദ്യം, ആകർഷകം എന്നൊക്കെപ്പറഞ്ഞാൽ മതിയോ?" സ്ഥലത്തിൻെറ പരിമിതികൊണ്ടു് അതേ സാദ്ധ്യമാവൂ എന്നു ഞാൻ ഉത്തരം നല്കുന്നു.

X X X

X X X

മദ്ധ്യാഹ്നത്തിനു നിഴൽ, ചന്ദ്രനു നിലാവു്, യുവതിക്കു മന്ദസ്മിതം, നദിക്കു തരംഗം, ചലനചിത്രതാരം ശാരദയ്ക്കു കുലീനത—ഇവയൊക്കെ ആ വസ്തുക്കളുടെയും വ്യക്തിയുടെയും സാമാന്യധർമ്മങ്ങളാണു്. കലയ്ക്കു സൗന്ദര്യവും. കലയ്ക്കു സൗന്ദര്യം വേണ്ടെന്നാണു ഷാക്ക് മാരിതെയ്നും ഹെർബർട്ട് റീഡും പറയുക. എന്തൊരസംബന്ധം!

—0—

പായൽ

(27-ൽനിന്നും തുടർച്ച)

ഏകാവലംബമായിരുന്ന അവർ. അവർ മരിച്ചപ്പോൾ തൻെറ അഗാധമായ ഏതോ ഗർത്തത്തിലേക്ക് നിരാലംബനായി താണുതാണു പോകുന്നുവെന്ന് തോന്നി.

എങ്ങോട്ടാണീ യാത്ര...' എത്രകാലത്തേക്കാണ് ഇതു നീണ്ടുനില്ക്കുക...

പരിസരങ്ങൾക്ക് താനൊരു കളിപ്പാട്ടമായി മാറി. തന്നെ രൂക്ഷമായി വീക്ഷിച്ചു. ദുരൂഹമായ ഇരുട്ടിൻെറ നെറുകയിൽ വട്ടക്കണ്ണുകളോടെനില്ക്കുന്ന സിഗ്നലിൻെറ ചെമന്ന വെളിച്ചത്തെ അനുസ്മരിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് പരിഹസിച്ചു. പല്ലിളിച്ചു. കുത്തിയൊഴുകുന്ന ജീവിതം തൻെറ മുന്നിൽമാത്രം തളംകെട്ടിക്കിടന്നു, തടാകംപോലെ. തടാകത്തിലെ ജലമായി താൻ. പായൽനിറഞ്ഞ ജലം...

എന്നിട്ടും തനിക്ക് ഭയമായിരുന്നു. എന്തിനെയെന്നില്ല എല്ലാററിനേയും, കാണുന്നതിനേയും, കേൾക്കുന്നതിനേയും, അറിയുന്നതിനേയും ഭയന്നു. തന്നിലെ ഓരോ സിരകളിലും ഭയത്തിൻെറ അണുക്കൾ അരിച്ചുനടക്കുന്നു. ചിന്താശക്തിയേയും, യുക്തിബോധത്തേയും ഭയത്തിൻെറ ബലിഷ്ടഹസ്തങ്ങൾ ഞെരിച്ചമർത്തിക്കളഞ്ഞു.

എല്ലാററിൽനിന്നും താനൊററപ്പെടുകയായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഒററക്കുഴഞ്ഞു. ഭൂതകാലചിന്തകൾ തലപൊക്കുമ്പോൾ അതിനടിമപ്പെടുകയും, പുതുതായി ശപഥം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ ഒരിക്കൽപോലും ശപഥത്തിൽ ഉറച്ചുനില്ക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല...

ഇപ്പോഴും ശപഥം ചെയ്യുന്നു സിഗ്നലിൻെറ ചെമന്ന, തുറിച്ച കണ്ണുകളിൽ നോക്കുകയില്ലെന്ന് ശപഥം ചെയ്യുകയും, അതിനെത്തന്നെ ഒളിഞ്ഞൊളിഞ്ഞു നോക്കുകയും ചെയ്യുന്നു...!!

പെട്ടെന്നയാൾക്ക് നടുക്കമുണ്ടായി. ഈ ഭൂതലമാകെ കുലുങ്ങിത്താഴുന്ന ഒച്ചകേട്ട് അയാൾ സിമൻറുബെഞ്ചിൽ നിന്ന് ചാടിയെണീററു. പിന്നീടാണ് മനസ്സിലായതു്, ട്രെയ്ൻ വരുന്ന ശബ്ദമാണെന്ന്. ഇരുമ്പിൻെറ ശബ്ദം...പ്ലാററ്ഫോമിൽ ആ ശബ്ദം തീവ്രത കുറഞ്ഞു... യാത്രക്കാർ തിരക്കിട്ട് കയറുകയും ഇറങ്ങുകയും ചെയ്യുന്നതു് അയാൾ അറിഞ്ഞില്ല. ഭയത്തിൻെറ അലകളെ അമർത്താൻ പരിശ്രമിക്കുന്നതിനിടയിൽ സിഗ്നലിൻെറ ചെമന്ന വെട്ടത്തിൽ ഒളിഞ്ഞുനോക്കുകയായിരുന്നു.

—o—

ശ്രീകാളി ചാത്തൻസേവയുടെ മഹത്തായ നേട്ടങ്ങൾ!

അനേകം തലമുറകൾ നടത്തിയ കർമ്മസിദ്ധി.

ഉദ്ദിഷ്ടകാര്യസിദ്ധിയിൽ സന്തോഷകരമായ അനുഭവം.

ഓം ശക്തി

മാന്യരെ,

വ്യവസായം,വ്യവഹാരം, ഉദ്യോഗം, ശത്രുവിൽ വിജയം ഇവകൾക്ക് ആരാധനയിൽ വിശ്വസിക്കുന്നവർക്ക് സമീപിക്കാം. തൃശ്ശൂർവന്ന് അന്തിക്കാട്ട പോകുന്ന ബസ്സിൽക്കയറി അന്തിക്കാട്ട ഹൈസ്ക്കൂളിനു മുൻവശം ഇറങ്ങി സ്വല്പം തെക്കോട്ടു നടന്നാൽ ബോർഡ്യ് കാണാവുന്നതും അവിടെനിന്നു പടിഞ്ഞാട്ട് 2 ഫർലോങ്ങ് നടന്നാൽ മഠത്തിൽ എത്താവുന്നതുമാണ്. വരാൻ സാധിക്കാത്തവർ നിർദ്ദേശത്തിന് സ്റ്റാമ്പുസഹിതം എഴുതുക.

ററി. എസ്സ്. വേലായുധൻ S. K. C. S മഠം. P. O അന്തിക്കാട്ട്, തൃശ്ശൂർ

വിദ്യാർത്ഥി-യുവജന നേതാക്കളെപ്പററി

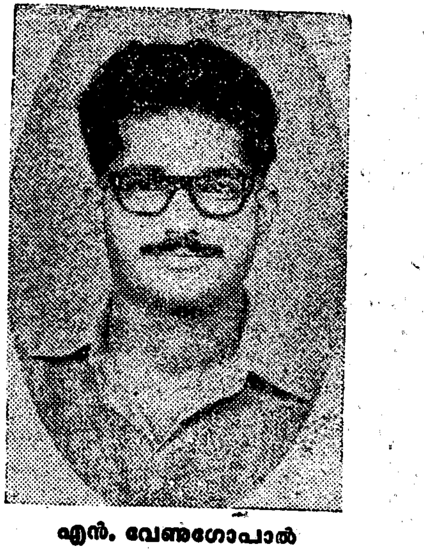

എൻ. വേണുഗോപാൽ

ആയിരത്തിത്തൊള്ളായിരത്തി അറുപത്തിയേഴിൽ തേവരക്കോളേജിൽനിന്നും പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ട സംസ്ഥാനമൊട്ടാകെ കോളിളക്കം സൃഷ്ടിച്ച മുരളീസമരത്തിലൂടെയാണ് ശ്രീ. എൻ. വേണുഗോപാൽ സമരരംഗത്തു പ്രവേശിച്ചതു്. ഇരുപത്തിയേഴ ദിവസം നീണ്ടുനിന്ന ഈ സമരത്തിൽ ശ്രീ: വേണുവിനു ജയിൽവാസവും, പോലീസ്മർദ്ദനവും ഏൽക്കേണ്ടിവന്നു. അവിടുന്നങ്ങോട്ട് ശ്രീ: വേണുവിൻെറ സമരവീര്യത്തിൻെറ ജൈത്രയാത്രയാണ്.

1968-ൽ തേവരക്കോളേജിൽ ഡയറക്ററ് ഇലക്ഷൻ ആവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ട് ഈ വിദ്യാർത്ഥിനേതാവ് വീണ്ടും

മുരളീസമരത്തിലെ നേതാവ്

സമരരംഗത്തിറങ്ങി. അറുപത്തിയേഴുദിവസം നീണ്ടുനിന്ന ഈ സമരത്തിൽ മാനേജുമെൻറ് വേണുവിൻെറ മുന്നിൽ അടിയറ പറഞ്ഞു. എന്നാൽ, താൻ ആ വർഷം ഇലക്ഷനിൽ മത്സരിക്കയില്ല എന്ന ഒരു വ്യവസ്ഥ അംഗീകരിച്ചുകൊടുക്കുവാൻ ശ്രീ: വേണു നിർബ്ബന്ധിതനായി. അങ്ങനെ അധികാരത്തിൻെറ അപ്പക്കഷണം അദ്ദേഹം പുല്ലുപോലെ വലിച്ചെറിഞ്ഞു. അന്നുമുതൽ മാനേജ്മെൻറിൻെറ ഒരു പേടിസ്വപ്നമായി മാറി, ശ്രീ. വേണു.

അതിനടുത്തവർഷം കോളേജുയൂണിയൻ സെക്രട്ടറിയായി അദ്ദേഹം മത്സരിക്കുകയും വമ്പിച്ച ഭൂരിപക്ഷത്തോടെ വിജയിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ വർഷംതന്നെ കേരളായൂണിവേഴ്സിററിയുടെ പ്രഥമ ജനറൽ സെക്രട്ടറിയായും അദ്ദേഹം തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടു.

മട്ടാഞ്ചേരിയിലെ പയനപ്പിള്ളി നീലകണ്ഠൻനായരുടെ അഞ്ചാമത്തെ സന്താനമായ വേണു, ആലപ്പുഴയിലാണ് ജനിച്ചതു്. ആലപ്പുഴ തിരുവമ്പാടി ഹൈസ്ക്കൂളിലും, മട്ടാഞ്ചേരി ഹൈസ്ക്കൂളിലുമായാണ് അദ്ദേഹം സ്ക്കൂൾജീവിതം കഴിച്ചതു്.

1964-ൽ ഒരു ഹൈസ്ക്കൂൾവിദ്യാർത്ഥിയായിരിക്കെ, യൂത്തുകോൺഗ്രസ്സിൻെറ ഭക്ഷ്യസമരത്തിൽ അദ്ദേഹം സജീവമായി പങ്കെടുത്തു. അന്ന്, തൻെറ നേതൃത്വത്തിൽ മട്ടാഞ്ചേരിയിലെ ചില വ്യാപാരികൾ പൂഴ്ത്തിവച്ചിരുന്ന അരി ബലമായി പിടിച്ചെടുത്ത് വിതരണം നടത്തിയതിന് വേണുവിനെ പോലീസ് അറസ്റ്റുചെയ്തു. എട്ടാമത്തെ ദിവസം ജയിൽവിമോചിതനായ വേണു പ്രൈവററ് ബസ്സ്സമരത്തിൽ പങ്കെടുത്തതിനെ തുടർന്ന് വീണ്ടും അറസ്റ്റുചെയ്യപ്പെട്ടു.

ഈ അവസരത്തിൽ ശ്രീ. വേണു കെ. എസ്സ്. യു. വിൻെറ കൊച്ചിൻതാലൂക്കുപ്രസിഡൻറായി തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടു തുടർന്ന്, എറണാകുളം ജില്ലാപ്രസിഡണ്ട്,

എ. കെ. സുകുമാരൻ

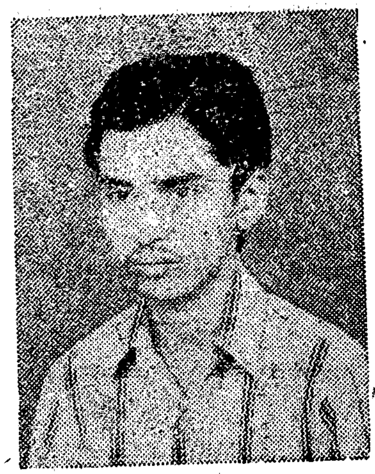

ലേഖകൻ

മാത്രമാണെന്ന് നിസ്സംശയം പറയാം. തന്റെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള ഒരു സമരവും വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ഹാനികരമായ തീരുമാനത്തോടെ ശ്രീ. വേണുവിനു നിർബ്ബന്ധമുണ്ട്.

വേണുവിന്റെ നേതൃത്വം ഒരു ദിക്കിലും പരാജയപ്പെട്ടിട്ടില്ല. പരിത്യാഗസമരവീര്യമാണ് വേണുവിന്റെ മുഖമുദ്ര.

കെ. എസ്. യു. വിന്റെ മുഖപ്പത്രമായ 'കലാശാല'യുടെ എഡിറ്റർ ആയി പ്രവർത്തിച്ച ശ്രീ വേണു കൊച്ചിൻ പ്രദേശത്തെ ഒരു പ്രമുഖ ട്രേഡ് യൂണിയൻ നേതാവുകൂടിയാണ്. അഞ്ചു ട്രേഡ് യൂണിയനുകൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കീഴിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. കേരളത്തിലെ മൂന്നാമത്തെ യൂണിവേഴ്സിറ്റിയായ കൊച്ചിൻ യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിലെ ഒരു സെനറ്റ് മെമ്പർകൂടിയാണ് ശ്രീ വേണുഗോപാൽ.

നല്ലൊരു പ്രാസംഗികനായ ശ്രീ വേണു ഇപ്പോൾ തേവര സേക്രഡ് ഹാർട്ട് കോളേജിൽ മലയാളം ബി. എ. ഫൈനൽ ഇയർ വിദ്യാർത്ഥിയാണ്. വിദ്യാർത്ഥികൾക്കിടയിൽ ജാതിമതചിന്തകൾ വളർത്തുന്ന മാനേജുമെന്റുകൾക്കെതിരെ സംഘടിക്കുക എന്ന പുതിയ മുദ്രാവാക്യം ആദ്യമായി ഇറങ്ങിത്തിരിച്ചിരിക്കുന്ന വിദ്യാർത്ഥിവർഗ്ഗത്തിന്റെ അനിഷേധ്യനേതാവായ ഈ ഇരുപത്തിയഞ്ചുകാരനു ശോഭനമായ ഒരു ഭാവി നമുക്കു പ്രതീക്ഷിക്കാം.

—0—

ഡി. സി. സി. എക്സിക്യൂട്ടീവ് മെമ്പർ, കെ. എസ്സ്. യു. സംസ്ഥാന വൈസ് പ്രസിഡണ്ട് എന്നീ സ്ഥാനങ്ങളിൽ സ്തുത്യർഹമായ സേവനം അനുഷ്ഠിച്ച അദ്ദേഹം ഇപ്പോൾ കെ. എസ്സ്. യു. വിന്റെ സംസ്ഥാന ജനറൽ സെക്രട്ടറിയാണ്.

ശ്രീ. വേണുഗോപാലന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ നടന്ന കോതമംഗലം എം. എ. കോളേജിലെയും, കായംകുളം എം. എസ്സ്. എം. കോളേജിലെയും, കോലഞ്ചേരി കോളേജിലെയും സമരങ്ങൾ വിജയിച്ചതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേതൃത്വമൊന്നു

ആത്രേയാശ്രമം

കൈതമുക്ക്
തിരുവനന്തപുരം.

കദളീരസായനം

ശരീരത്തിലെ സൗമ്യാംശങ്ങൾ ദൈനംദിനം നഷ്ടപ്പെട്ട് ഓജസ്സും ഉന്മേഷവും നശിച്ച്, ജീവിതംതന്നെ ഭാരമായിത്തോന്നുന്നവർക്ക് ഏററവും ഫലപ്രദം. ശരീരച്ചൂട്, ദാഹം, കൈകാൽകഴപ്പ്, സന്ധികൾതോറും വേദന, വയറുകത്തൽ, എപ്പോഴും ക്ഷീണം, ആഹാരം വെറുപ്പ്, ഭയം, ദേഷ്യം, മുതലായവ ലക്ഷണങ്ങളിൽ ചിലവമാത്രം.

ഒരു മാസത്തെ ഉപയോഗത്തിനുള്ള മരുന്നിനു വില രൂപാ 20-00

അഞ്ചുരൂപാ മുൻകൂറായി അയയ്ക്കുക.

ഗ്രന്ഥനിരൂപണം

ളെങ്ങുമെന്നെന്നേ വീശി!"

(കാഞ്ചനകേളീരംഗം)

"സാംസ്കാരിക കേരളത്തിന്റെ ഹൃദയമിടിപ്പുകളെ ദിങ്മാത്രമായി പ്രതിധ്വനിപ്പിക്കുന്ന ഏതാനും കവിതകൾ" എന്ന് കവി തന്നെ ഈ കേരളോത്സവകവിതകളെ വിശേഷിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. ആദ്യവസാനമുള്ള ഏകതാനമായ ഈ കേരളപ്രകീർത്തനം ആഹ്ളാദകരമാണെങ്കിലും പലപ്പോഴും അപൂർണ്ണമാണ്. അതിനു കാരണം കേരളമഹിമയുടെ വിശദാംശങ്ങളെയെല്ലാം ആവിഷ്കരിക്കുകയല്ല, ഉള്ളിൽ തട്ടിയതു് എഴുതിയതു് സമാഹരിക്ക മാത്രമല്ലേ ചെയ്യുള്ളൂ. ഈ സമാഹാരത്തിൽ എന്നെ ഏററവും ആകർഷിച്ച രണ്ടു കവിതകൾ "മഹാഭാരതവ്യാസൻ", "ആർദ്രാചന്ദ്രിക" എന്നിവയാണ്. ഇതരകവിതകളിൽനിന്നും വ്യത്യസ്തമായ

"അസ്പൃഷ്ടകോഗി മാർഗഃ" എന്നപണ്ടൊരാചാര്യൻ കാവ്യരീതികളുടെ വൈവിദ്ധ്യത്തെപ്പററി പറഞ്ഞതു ശരിമാത്രമാണ്. നമ്മുടെ കവികളുടെ കാര്യം മാത്രം നോക്കിയാൽപോലും അവർ സഞ്ചരിക്കുന്ന സരണിയുടെ പ്രത്യേകതകൾ എളുപ്പത്തിൽ എടുത്തുപറയാൻ കഴിയുന്നതാണ്. ചിലർ ചില മാറ്റങ്ങളുടെ പ്രതിനിധികളായി ഭവിക്കുന്നു. സൂക്ഷ്മം ആലോചിച്ചു നോക്കിയാൽ മൂന്നു ഭിന്നമാർഗ്ഗങ്ങളിലൂടെ സഞ്ചരിക്കുന്ന മൂന്നുപേരുടെ കവിതകളാണ് ഇവിടെ നിരൂപണവിധേയമാകുന്നതു്. എം. എസ്സ്. കുമാരൻനായർ നിരന്തരം കവിത എഴുതിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരാളല്ല. പലപ്പോൾ (വല്ലപ്പോഴുമൊക്കെ) എഴുതിയതു സമാഹരിച്ചുവെന്നു മാത്രം. ഒ. എൻ. വി. യും ശ്രീകുമാരൻതമ്പിയും മിക്കവാറും കാവ്യനിരതരോ ഗാനനിമഗ്നരോ ആണ്. പക്ഷേ, അവരും ചില പ്രത്യേകതകൾ സ്വന്തനിലയിൽ പാലിക്കുന്നവരാണ്.

മൂന്നു കാവ്യസമാഹാരങ്ങൾ!

കേരളേ തസവം എന്ന കൃതി, അതിന്റെ പേരു സൂചിപ്പിക്കുന്നതുപോലെ കേരളസംസ്കാരത്തെ ഉൾക്കൊണ്ട ഒരു വ്യക്തിയുടെ രചനകളത്രേ. സമാഹാരത്തിലെ ഇരുപത്തിയാറു കവിതകളിലൊന്നുമില്ല കേരളസംബന്ധിയല്ലാതെ. ഇതാ നോക്കുക—

"ഇക്കേരളം, സർവ്വമുഖ്യ-
സംസ്കാരാര്യന ചേതന.
വാഗ്ദേവയും ശ്രീയുമൊപ്പം
വാഴും മംഗളവേദിക!"

(കേരളിയുടെ ഓടക്കുഴൽ)

"ഇമ്മലനാട്ടിൻ തറയിൽത്തൻ നാവിലാം
ണ്ണൻ മാതൃഭാഷതൻ ഖിശ്രപാം—
സദാ
വിശ-ശ്രുതം)

"കേരളം മുഖപ്പു ഭൂ-
നന്ദനം, മിഥിൻ കീർത്തി—
സൌരഭം ദിഗന്തങ്ങ-

രീതിയാണീ രണ്ടിലും ഉള്ളതു്. ആദ്യത്തേതു കൊടുങ്ങല്ലൂർ കവികളുടെ പരാമർശിക്കുന്നതാണ്. മററേതു തിരുവാതിരപ്പാട്ടിന്റെ പററുന്ന സംഗീതപ്രധാനമായ 'ആർദ്രാചന്ദ്രിക' വർണ്ണനവും. വിസ്തരഭയത്താൽ അതിൽനിന്നു് ഒന്നും ഉദ്ധരിക്കുന്നില്ല. കേരളമഹിമ വർണ്ണിക്കുന്ന ഈ കേരളോത്സവത്തിൽ സാമാന്യവായനക്കാരെ ആഹ്ളാദത്തിനും ഉതകുന്നതും ലളിതമായ ഒരു ശൈലിയിൽ എഴുതപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതുമായ കവിതകളാണുള്ളതു്. പക്ഷേ, കവിതകളെല്ലാം ഉപരിതലസ്പർശിയാണെന്ന കാര്യവും സൂചിപ്പിക്കാതെ വയ്യ. കവിയുടെ കേരളാഭിമാനത്തെ വാഴ്ത്തുകയും ചെയ്യാം.

അടുത്തകാലത്തു് അപൂർവ്വമായിട്ടെങ്കിലും വാദപ്രതിവാദവിഷയമായിട്ടുള്ള കവി

വി. എസ്സ്. ശർമ്മ

യാണല്ലോ. —ഒ. എൻ. വി. കുറുപ്പ്. അതിനു കാരണം അദ്ദേഹം നല്ല ഒരു കവിയാണെന്നതുമാണ്, രചനാഭംഗിയും ഭാവോഷ്മളതയും നിറഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന ഒരു കാവ്യലോകത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥനാണ് അദ്ദേഹം. ഒരുപക്ഷേ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ തലമുറയിൽപ്പെട്ട എല്ലാ കവികളിൽനിന്നും സ്വയം ഒററപ്പെടുന്നതും ആ കാവ്യസവിശേഷതകൾകൊണ്ടാണെന്നും, അതിൽപ്പിന്നെയേ ചിലർ ചൂണ്ടിപ്പറയാറുള്ള ആദർശ്യതിയാനം വരുന്നുള്ളു എന്നും തോന്നുന്നു. പ്രൊ: എൻ. കൃഷ്ണപിള്ളയുടെ പ്രൗഢമായ അവതാരികയോടു ചേർന്ന അഗ്നിശലഭങ്ങൾ എന്ന പുതിയ കാവ്യസമാഹാരത്തിൽ മുപ്പതിലേറെ കവിതകളാണുള്ളത്. വാടകവീട്ടിലെ വനജ്യോത്സ്ന എന്ന കവിതയെപ്പററി "ശോകോദ്വിഗ്നമനസ്സു നാം ഒരേത്തീരത്തിൽ ചാരിതാർത്ഥനമായ കവിയുടെ അന്തരാത്മാവിൽനിന്നുതിരുന്ന നിവേദനപുഷ്പങ്ങളിൽ സ്നേഹത്തിന്റെ ശോണിമയും ശോകത്തിന്റെ മധുരമകരന്ദവും സഞ്ചിതമായിരിക്കുന്നു"വെന്നു പ്രൊ: എൻ. കൃഷ്ണപിള്ള പ്രസ്താവിച്ചതു് ഒ. എൻ. വി.യുടെ കാവ്യസ്വഭാവത്തെ ആവിഷ്കരിക്കുകതന്നെ ചെയ്യുന്നു. കവിയുടെ ആമുഖക്കുറിപ്പും ശ്രദ്ധേയമാണ്—

"ഉയരത്തെഴുന്നേല്പിന്റെ—
യുജ്ജ്വലമുഹൂർത്തത്തെ

നിങ്ങളുടെ തലമുടിയുടെ സമൃദ്ധമായ വളർച്ചയ്ക്കും ആകർഷണീയതയ്ക്കും

ബംഗാൾ കെമിക്കൽസ്
കാന്താരി ഡൈൻ
ഹെയർഓയിൽ

എല്ലാവിധ ശിരോരോഗങ്ങളും അകററി ചുരുണ്ടുനീണ്ട, തിളക്കമുള്ള തലമുടി പ്രദാനം ചെയ്യുന്നു.

ബംഗാൾ കെമിക്കൽ
കൽക്കട്ട, ബോംബെ,
കാൺപൂർ, ഡൽഹി.

വിളിച്ചുണർത്താൻ കാററായ്,
കടലായ്, കാർമേഘമായ്
ഈയനന്തമാം കൂരിരുട്ടിൽ
ഞാനലയുന്നു;
ഈ യഗ്നിശലഭങ്ങളെൻതപ്ത-
ഹൃൽസ്പന്ദങ്ങൾ"

ഈ സമാഹാരത്തിലെ മിക്ക കവിതകളും ആത്മനിഷ്ഠതയുടെ ഒളി വിതറുന്നവയാണ്. തന്റെ ചുററുപാടും കാണുന്ന പ്രകൃതിയിൽ സ്വന്തം ചൈതന്യവും ചലനങ്ങളുമായി അലിഞ്ഞുചേരുന്ന കവി കാല്പനികതയുടെയും ഹൃദയസംഗീതത്തിന്റെയും ഭാഷയിൽ സംസാരിക്കുന്നു. കൊച്ചുദുഃഖങ്ങളുടെ വിഷാദമയതയും ഈ ഭാഷണത്തിൽനമുക്ക് അനുഭവിക്കാം. "ഉദിതാനുസാരിയാം കവി" ദാഹിക്കുന്ന ആത്മാവിനുവേണ്ടി പാടുന്നതു നോക്കുക—

"ഇന്നലെയുടെ കൈത്താ-
രിവിടെ വിതച്ചതാം
പൊൻമണി വിത്തിൻപ്രാണ-
നാളവും കരിഞ്ഞുപോയ്!
ഉടിവെട്ടുന്നു...മിന്നൽ-
പ്പിണർ വീശുന്നു തന്റെ
കടവുളത്തിലാണീ-
യുഴിയെന്നൂററം കൊണ്ടു —
വന്നണയുന്നു, നിജ-
വന്ധ്യതയറിയാത്ത
വർണ്ണമേഘങ്ങൾ!— നീയോ-
ദാഹമായലയുന്നു.

വാഗ്ദത്തഭൂമിയുടെ വിനഷ്ടത്തിൽ ദുഃഖിക്കുന്ന കവി,

"ഒരു നിശാഗന്ധിയായ്—
വിരിയുന്നിതപ്പൊഴു—
മൊരു സ്വപ്നം വാഗ്ദത്തഭൂമി!"

പൂർത്തിയാകാത്ത സ്വപ്നത്തെപ്പററി പേർത്തും പേർത്തും കേഴുന്നുണ്ടു് —

"എൻപ്രിയ സ്വപ്നഭൂമിയിലൂടെ
എന്നുമീയാത്ര ഞാൻ തുടരുന്നു!
(എന്നുമീയാത്ര)
ഈ ദിവാസ്വപ്നം പൊലിയു-
മ്പോഴെന്നുള്ളിൽ
നീ ദയാർദ്രം കൊളുത്തുന്ന-
ദുഃഖത്തിനും നന്ദി! നന്ദി!
(നന്ദി)

ഈ ദുഃഖോപാസനയ്ക്കു വ്യക്തിഗതമോ നിർവ്യക്തിഗതമോ ആയ വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ ചമയ്ക്കാൻ കഴിഞ്ഞേക്കും. ഇതൊരു കാല്പനികദുഃഖമാണെന്നു പറയാനും പ്രയാസമില്ല. പ്രപഞ്ചപ്രകൃതിയെ സ്നേഹിക്കയും അതിന്റെ മാസ്മരികതയിൽ അത്ഭുതം കൂറുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു കവിയാണ് ഒ. എൻ. വി. കുറുപ്പ്: ശൈലീസൗഭഗത കൊണ്ടു് സുന്ദരമായ കവിതകളാണ് അഗ്നിശലഭങ്ങൾ ഉൾകൊള്ളുന്നതു്. ഇതിനകം അദ്ദേഹം രചിച്ച എത്രയോ കവിതകളിലായി വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്ന ജീവിതവ്യസനങ്ങളുടെയും ആത്മാഹ്ലാദങ്ങളുടെയും സ്വരം ഒരു കാവ്യസംസ്കാരത്തിന്റെ നേട്ടമാണെന്നു നിസ്സംശയം പറയാം. താൻസെൻ വാടകവീട്ടിലെ വനജ്യോത്സ്ന തുടങ്ങി പല കവിതകളിലും ഇരുത്തംവന്ന കാവ്യഭാവനയുടെ സൗന്ദര്യപരിവേഷം നമുക്കു കാണാം.

"നാദത്തിൻ മായാജാല-
പിഞ്ചരികയാലദ്ഭുത
നാഗസുന്ദരിമ രെ—
ചൊൽപ്പടിക്കാടിച്ചു ഞാൻ"

എന്നു കവിക്കും അവകാശപ്പെടാം. അങ്ങിങ്ങു കണ്ടേക്കാവുന്ന അവ്യക്തതാവുകതം കവിതയ്ക്കു് ഒരു ഭാരമാകുന്നുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞുകൂട. ഒരു ആന്തരികസംഗീതത്തിന്റെ ബഹിഃപ്രകാശനമാണ് ഈ കവിതകളിലെല്ലാം ദർശനീയമായിരിക്കുന്നതു്.

ഗാനരചയിതാവും കവിയുമെന്ന നിലയിൽ ഒട്ടൊക്കെ പ്രശസ്തിനേടിയ മറെറാരാളാണ് ശ്രീകുമാരൻതമ്പി "അഗ്നിശലഭങ്ങൾ" എന്ന കവിതയിൽ ഒ. എൻ. വി.

"ഉയരത്തെഴുന്നേല്പിന്റെ—
യുജ്ജ്വലമുഹൂർത്തത്തെ
വിളിച്ചുണർത്താൻ, കാററായ്
കടലായ്, കാർമേഘമായ്,

1 കേരളോത്സവം —എം. എസ്. കുമാരൻനായർ, വില ക 2·50
2 അഗ്നിശലഭങ്ങൾ — ഒ. എൻ. വി. കുറുപ്പ് വില ക 2·75
3. നീലത്താമര —ശ്രീകുമാരൻതമ്പി വില ക 1·50
എൻ ബി എസ് കോട്ടയം

ഈയററന്താം ക്രൂരി–
കുട്ടിൽ ഞാനചയുന്നു!
ഈശ ഗന്ധശലഭങ്ങ–
ളൻതപ്തഹൃത്സ്പന്ദങ്ങൾ "

എന്ന പ്രണയദുഃഖങ്ങൾ കണ്ടു വിലപിച്ചപ്പോൾ, അഗ്നിയും ശലഭവും തമ്മിലുള്ള സംവാദം പകർത്തുന്ന തമ്പി ശലഭം അഗ്നിയോടു പറയുന്നതായി എഴുതുന്നു—

"ഇല്ലിനി പിന്മടങ്ങില്ലഞാനെൻ കഥ-
യല്ലലിൽത്തന്നെയൊടുങ്ങുന്നതുത്തമം
എല്ലാരുമെന്നെപ്പരിഹസിക്കട്ടെ, നീ-
യെന്നെപ്പുണരൂ! ലയിക്കട്ടെ നിന്നിൽ-
ഞാൻ!

രണ്ടു കവികളുടെ വീക്ഷണങ്ങളിലുള്ള അന്തരം ഇവിടെ വ്യക്തമാണല്ലോ. 'നീലത്താമര' എന്ന കാവ്യസമാഹാരത്തിൽ ഇരുപത്തിയൊന്നു ലഘുകവിതകളുണ്ട്. ഗാന്ധാരീവിലാപം, രേണുക എന്നിവയൊഴികെയെല്ലാം സമകാലീനതയുടെ നിറമുള്ളവയാണ്.

ഭാരതം കണ്ടു, കുരുനിലവും കണ്ടു
പാതകം നോക്കി നടുങ്ങുമീയമ്മയെ!
....
എത്രയുഗങ്ങളായ് നിൽക്കാതെ–
പെയ്യുമ–
ണശ്രുവർഷം നിസ്സഹായയെൻ–
കണ്ണുകൾ!
ഇല്ലിനിരക്തവും കണ്ണീരുമെന്നുള്ളി–
ലിങ്ങനെ രംഗങ്ങളിൽതല്ലാതെമക്കളേ!

എന്നു ചൊല്ലുന്ന ഗാന്ധാരിയും, പരശുരാമൻ മരിച്ചു കിടക്കവേ കവിയുടെ ഉള്ളിൽ ഉയർത്തെഴുന്നേല്ക്കുന്ന രേണുകയും പ്രാചീന സംസ്കാരചരിത്രത്തിൽനിന്നും അടർത്തിയെടുക്കപ്പെട്ട കഥാപാത്രങ്ങളാണ്. സഹാനുഭൂതിജന്യമായ സ്വരം ഈ രണ്ടു കവിതകളിലും കേൾക്കാം. ആരാധനയും വിശപ്പും എന്ന കവിതയിൽ കാമുകി കലാകാരനായ കാമുകനെ ഭർത്സിക്കുന്നു —

"വിശപ്പുതീർക്കുന്നതാ
വല്ലതു ; ആരാധന
വിശപ്പാറുകയില്ല-
യെന്നുഞാൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ
കവിയും ദുഃഖത്തോടാ
പ്പെൺകൊടി ചോദിച്ചവം:
കലയെ വില്ലും ദ്രോഹീ!
നിന്നെഞാൻ മോഹിച്ചല്ലോ!-
മററൊരു കവിതയിൽ പറയുന്നതുപോലെ,

"ഒരു ഗാനത്തിൻ ചിറകിൽത്തുങ്ങി-
യുറങ്ങാതലയും മോഹത്തിൻചുട്ട-
നെടുവീർപ്പുകളാൽ പുകയും കാന-
വീഥിയിൽ ചുററിത്തിരിയുന്നുഞാൻ!"

അലയുന്ന ഒരു കവിയുടെ കവിതകളാണ് നീലത്താമരയിലെ കവിതകൾ. എല്ലാത്തിനും ഉണ്ട് ഒരു ഗ്രാമമധുരി - ചെറിയൊരു പരിമള ; ക്ഷണികവും നിസ്സാരവുമായ ഒരു അനുഭൂതിയുടെ സ്പന്ദം. വിവാഹദിനത്തിൽ, രാക്കിളി, തുളസിയുടെ കഥ, നീലത്താമര തുടങ്ങിയുള്ള കവിതകളിലും ക്ഷണികാനുഭൂതികളുടെ ക്ഷണികതാംഗി ആവിഷ്കരിച്ചിരിക്കുന്നതു കാണാം. ഒരുകപ്പു ചായകുടിച്ചിട്ടു നീലത്താമര വായിക്കാനിരിക്കുക. ചായയുടെ സ്വാദു നാവിൽ നിലനില്ക്കുന്നിടത്തോളം നേരം ഈ നീലത്താമരയുടെ ഭംഗിയും മനസ്സിൽ തെളിഞ്ഞു നില്ക്കുമെന്നതു നിസ്തർക്കമാണ്.

"നീളമീയുഗത്തിന്റെ
രോദനമാം നാഡീസ്പന്ദ–
വീചികളെന്നാത്മാവിൻ
ഗാനമായുയരുമ്പോൾ "

എന്നും മറെറാരു കവി പറയുന്നുണ്ട് പക്ഷേ, അത്രയൊന്നും പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു ഈ നീലത്താമര ആസ്വദിക്കാൻ ഇവിടെ ശുപാർശ ചെയ്യുന്നില്ല. വായിക്കാം, രസിക്കാം — ഒരരമണിക്കൂർ നേരത്തോളം.

വ്യത്യസ്തരായ മൂന്നു കവികളുടെ കാവ്യസമാഹാരങ്ങളെപ്പററിയാണു കാണിച്ചെന്നു ചർച്ചചെയ്തതു. മൂന്നു കൃതികളും അതതു കവികളുടെ കാവ്യപ്രപഞ്ചങ്ങളുടെ അനുഗുണപ്രതീകങ്ങൾ തന്നെയാണ്; അതതു കവിഹൃദയങ്ങളുടെ ദർപ്പണങ്ങൾ തന്നെയാണ്.

—o—

മലയാളനോവൽസാഹിത്യത്തിൽ അനശ്വരരായി ജീവിക്കുന്ന രണ്ടു് ഉജ്ജ്വലകഥാപാത്രങ്ങളെ കേന്ദ്രീകരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള വികാരസാന്ദ്രമായ കഥയുടെ ചലച്ചിത്രാവിഷ്കരണം.

കേരളത്തിലെ പ്രമുഖകേന്ദ്രങ്ങളിൽ
5-5-72 വെള്ളിമുതൽ

മധു, ഉമ്മർ, ഭാസി, ഷീല etc. in
ശക്തി എന്റർപ്രൈസസിന്റെ

നാടൻപ്രേമം
(മലയാളം)

കഥ: S. K. പൊററക്കാട്ട്
സംഭാഷണം: തോപ്പിൽഭാസി
ഗാനങ്ങൾ: പി. ഭാസ്കരൻ
സംഗീതം: ദക്ഷിണാമൂർത്തി
സംവിധാനം: മണി.
GEO Release

കഥ

എവിടെയോ പോകുന്ന പാത

പി. സുബ്ബയ്യാപിള്ള

ഈ വീട്ടിൽ ഒരു മരണം സംഭവിച്ചിരിക്കുന്നു. പ്രേതം അകത്തു കിടപ്പുണ്ട്. കുറേക്കൂടി കാത്തിരുന്നാൽ പ്രേതത്തെ പുറത്തു കൊണ്ടു പോകുന്നതു നിങ്ങൾക്കു കാണാം.

ആൾ മരിക്കുകയായിരുന്നില്ല! കൊന്നതാണ്!! ഏതാനും മണിക്കൂറുകൾ മുമ്പു നടന്ന കൊലപാതകം. പകൽസമയത്ത്.

വീട്ടിൽ ഇപ്പോഴും തികഞ്ഞ ശാന്തതയാണ്. ഒന്നും സംഭവിക്കാത്ത മട്ടിൽ ശബ്ദമില്ല. ബഹളമില്ല. വിളിയില്ല. കരച്ചിലില്ല. കഴിയുന്നതും വേഗം പ്രേതം മറവു ചെയ്യണം. അതല്ലേ അതിന്റെ യോഗ്യത? അല്പ കൂടി കാത്തിരുന്നാൽ പ്രേതത്തെ പുറത്തു കൊണ്ടു പോകുന്നതു നിങ്ങൾക്കു കാണാം. പരസ്യമായി, മുഖം മറയ്ക്കാതെ.

പ്രേതത്തെ കണ്ടാൽ നിങ്ങൾ ആളിനെ തിരിച്ചറിയുമോ? അറിഞ്ഞാലും ഞങ്ങൾക്ക് ഒരു ചേതവും വരാനില്ല! കാരണം ഈ കൊലപാതകത്തിനു സാക്ഷിയില്ല. കീറാതെ, മുറിക്കാതെ, ഡാക്ടർ സർട്ടിഫിക്കറ്റെഴുതാതെ, പ്രേതത്തെ മറവു ചെയ്യാമല്ലോ? ആ ശ്വാസം. അതു മതി.

നിങ്ങൾ സംശയിക്കുന്നുണ്ടാവും, ഞാൻ ഇവിടെ ഇരിക്കുന്നത് പ്രേതത്തെ കാണാനാണെന്ന്. ഈ ജനലും തുറന്നിട്ട്. ഈ കസേരയിൽ തന്നെ. തെറ്റ്. എഴുന്നേല്ക്കാൻ കഴിയാത്തതുകൊണ്ട്, ഞാൻ ഈ കസേരയിൽ ഇരിക്കുന്നു.

ജനൽ തുറന്നു കിടക്കുന്നതുകൊണ്ട്, പുറത്തു നടക്കുന്നതു കണ്ടേക്കും.

നിങ്ങൾ സംശയിക്കുന്നുണ്ടാവും, കൊലപാതകം നടത്തിയതു ഞങ്ങളിൽ ആരോ ആണെന്ന്. ആരാണീ ക്രൂരത കാണിച്ചത്? എന്റെ അച്ഛനോ? അമ്മയാണോ ഇതു ചെയ്തത്? അതോ ഞാനോ? അമ്മിണിയായിരിക്കുമോ? മൂന്നാം ക്ലാസിൽ പഠിക്കുന്ന എന്റെ അനുജനോ? ശാന്തം. പാപം! ഞങ്ങളിൽ ആരുമല്ല!

ഇപ്പോൾ അല്പം പാടിയാൽ കൊള്ളാമെന്നു തോന്നുന്നു എനിക്ക്. സ്വതന്ത്രമായി. അല്ലെങ്കിൽ, സ്വല്പം പ്രകൃതിഭംഗി ആസ്വദിക്കണം. ദുഃഖമില്ല.

വെള്ളമണൽ വിരിച്ച മുററം. ചട്ടികളിൽ വഴിയായി റോസാച്ചെടികൾ. അവയിൽ വലിയ പൂക്കൾ. അടുത്ത് മാവിൻതൈകൾ. അവയിൽ കണ്ണിമാങ്ങകൾ. ഇരുവശത്തേക്കും വളഞ്ഞു ചെന്ന് ഗേററിൽവച്ച് ഒരുമിച്ചുചേരുന്ന രണ്ടു പാതകൾ. തവിട്ടുനിറമുള്ള വലിയ ഗേററ്.

വെയിലിന്റെ നിറ മങ്ങിത്തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ദൂരെ, ഇടയ്ക്കിടെ കാറിന്റെ ഇരമ്പൽ കേൾക്കാം.

അച്ഛൻ, ബാങ്കിൽനിന്നു വരാൻ സമയമായിട്ടില്ല. അമ്മ, പതിവുപോലെ ഇപ്പോൾ തളത്തിൽ ഇരിക്കുന്നുണ്ടാവും. ചൂരൽക്കസേരയിൽ. മൃദുവായ സ്വരത്തിൽ വല്ലതും പറയുന്നുണ്ടാവും. തടി കൂടിയാൽ ശബ്ദം കുറഞ്ഞുപോകുമോ മനുഷ്യർക്ക്?

"അനുജൻ പന്തടിക്കുന്ന ശബ്ദം കേൾക്കുന്നു. തളത്തിൽ. കൊച്ചുകുട്ടിയല്ലേ അവൻ? പുറത്തിറങ്ങരുത്. വെയിൽ കൊള്ളരുത്. പഠിക്കണം. എപ്പോഴും പഠിക്കണം. ഗുണനപ്പട്ടിക മനഃപാഠമാക്കണം.

അമ്മിണി എന്തുചെയ്യുകയാണെന്ന് അറിയുന്നില്ല വല്ലതും ചെയ്യുന്നുണ്ടാവും. അടുക്കളയിൽ. കിണററിൻകരയിൽ, അല്ലെങ്കിൽ തളത്തിൽ അവൾക്കു വിശ്രമമില്ല മററുള്ളവരെ വിശ്രമിപ്പിക്കാനല്ലേ, അവൾ ഈ വീട്ടിൽ കഴിയുന്നതു?

"ചേച്ചി എവിടെ പോവുവാമ്മേ?" അനുജൻ അന്വേഷിക്കുന്നു. അമ്മയുടെ മറുപടി പുറത്തു കേൾക്കുന്നില്ല. എവിടെ പോകുന്നു അമ്മിണി ഈ സമയത്ത്. പ്രേതത്തിന്റെ കാര്യത്തിനു വല്ലതുമാണോ? ആളെ വിളിക്കാനോ? ആവശ്യമില്ല.

"ചേച്ചി ചേച്ചീടെ വീട്ടീ പോവുവാണോ?" പിന്നെയും അനുജന്റെ ചോദ്യം. മറുപടി പുറത്തു കേൾക്കുന്നില്ല.

മറുപടി വേണമെങ്കിൽ ഞാൻ പറയാമനിയാ. വിശാലമായ ഈ ലോകത്തിൽ വളരെ ആൾക്കും സ്വന്തമായി വീടില്ല. നീ പഠിച്ചിട്ടില്ലേ? കാക്കയുടെ വീട്ടിൽ കുയിൽ മുട്ടയിടുന്നു. നിനക്കു മനസ്സിലാവുകയില്ല. അല്ലേ? ശരി.

നിന്റെ എല്ലാം അമ്മിണിയാണ്. നീ കൈക്കുഞ്ഞായിരുന്ന കാലം മുതൽ. അച്ഛന് അവകാശം. അമ്മയ്ക്കു സ്നേഹം. അമ്മിണിക്കു പരിചരണം. അതായിരുന്നല്ലോ ഈ വീട്ടിലെ നിയമം? നിന്റെ കാര്യത്തിൽ. ഇന്നുവരെ.

പരിചരിക്കുന്നവർക്കു സ്നേഹം വേണമെന്നില്ല. നിന്നെ കുളിപ്പിക്കാം. നിന്റെ തലചീകാം. നിനക്കു പൗഡറിടാം. ആഹാരം തരാം. സ്നേഹിക്കാനുള്ള അവകാശം വേറെ ആളുകൾക്ക്. നീ അമ്മിണിയെ ചേച്ചിയെന്നു വിളിക്കുന്നില്ലേ? അതുമതി. ധാരാളംമതി. നീ കൊച്ചുകുട്ടിയാണനിയാ. പറഞ്ഞാൽ അനുസരിക്കണം. ശരി.

എനിക്കു ലോകത്തോട് അല്പം ചരിത്രം പറഞ്ഞാൽ കൊള്ളാമെന്ന് ആഗ്രഹം തോന്നുന്നു. എന്റെ ചരിത്രമല്ല. നിങ്ങളുടേതുമല്ല. ചരിത്രമുള്ള ആരുടെയും ചരിത്രം എനിക്കു വശമില്ല. ചരിത്ര

മില്ലാത്ത വല്ലവരുടെയും ചരിത്രം പറയാൻ അനുവദിക്കുക. ആരുടെ ചരിത്രം? അമ്മിണിയുടേതാകട്ടെ.

എന്നാണ് അമ്മിണി ഈ വീട്ടിൽ വന്നത്? ആണ്ട്? മാസം? തീയതി? ഒന്നും കുറിച്ചിട്ടിട്ടില്ല. ഓർമ്മയില്ല.

മധ്യവേനൽ അവധി. അത്ഭുതം സൃഷ്ടിച്ചുകൊണ്ട് ഞാൻ പത്താംക്ലാസ്സ് ജയിച്ചിരിക്കുന്നു. വീട്ടിൽ ആഘോഷം. എല്ലാ കാളേജുകളിലും എല്ലാ വിഷയങ്ങൾക്കും അപേക്ഷകളയച്ചുകഴിഞ്ഞു. പ്രവേശനം കിട്ടണ്ടേ? അച്ഛൻ കിണഞ്ഞുശ്രമിക്കുന്നുണ്ട്; മകന്റെ ഭാവി ശോഭനമാകണമല്ലോ.

അന്നെല്ലാം ഈ വരാന്തയിലെ സ്ഥിരം കാഴ്ച അമ്മൂമ്മയായിരുന്നു. അച്ഛന്റെ അമ്മ. ഒരു മുണ്ട് അരയിൽ ചുററി. മറെറാന്നു പുതച്ച്. ചമ്രം പടിഞ്ഞിരുന്ന്, കല്ലിൽ വെററില ചതക്കുന്ന അമ്മൂമ്മ. ആരോടെന്നില്ലാതെ പരാതി പറയും. പരിഭവിക്കും. കവിൾ വീപ്പിച്ചു സദാ ചവച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും.

തീകൂട്ടാൻ തയാറെടുക്കുന്ന ഒരു പ്രഭാതം. അച്ഛൻ കസേരയിലിരുന്നു പത്രം വായിക്കുന്നു. അമ്മൂമ്മ വെററില ചതച്ചുകൊണ്ട് എന്തോ പരാതി പറയുന്നു. അമ്മ അന്തഃപുരത്തിലാണ്. അനുജൻ തൊട്ടിലിൽ കിടന്നു ശ്വാസംവിടാതെ കരയുന്നു.

അപ്പോഴാണ് രാമൻപിള്ള ഗേററുതുറന്ന് അകത്തേയ്ക്കു വന്നത്. കൂടെ മെലിഞ്ഞ ഒരു പെൺകുട്ടിയും. പത്തുവയസ്സു പ്രായം കാണും. വാടിക്കരിഞ്ഞ കുട്ടി. കൈയിൽ ഒരു തുണിക്കെട്ടുണ്ട്. മുഖത്തു ദുഃഖവും ഭയവും.

(രാമൻപിള്ള അച്ഛന്റെ ബാങ്കിലെ ശിപായി ആകുന്നു. വല്ല സ്വകാര്യത്തിനും വീട്ടിൽ വരാറുണ്ട്.)

നിവർന്നുനോക്കിയിട്ട് അച്ഛൻ അമ്മയെ വിളിച്ചു. "സാവിത്രീ." അമ്മ വരാന്തയിൽ വന്നു തലകാണിച്ചു.

"ദാ, പറഞ്ഞിരുന്ന പെൺകുട്ടി. ഇവൾ പററുമോന്നു നോക്ക്."

വിലയ്ക്കുവാങ്ങാൻ തുടങ്ങുന്ന പശുക്കുട്ടിയെ എന്നപോലെ അമ്മ ആ കുട്ടിയെ നോക്കി. കുറെ നേരം കവിൾ വീപ്പിച്ചു ചവച്ചിട്ട് അമ്മൂമ്മ ചോദിച്ചു.

"ഏതാ ഈ പെണ്ണ്?"

"വീട്ടിൽ ജോലിക്കു നില്ക്കാൻ വന്ന കുട്ടിയാ."

"മൊലകുടിമാറാത്ത കുട്ടിയാ ഈ വീട്ടീ ജോലിക്കുനില്ക്കാൻ!" അമ്മൂമ്മ ആക്ഷേപം ഉന്നയിച്ചു. മററുള്ളവർ ശ്രദ്ധിക്കുന്നില്ല.

"ഇവളെന്റെ സ്വന്തം അനന്തരോളാ. അഞ്ചാംക്ലാസിൽ പഠിക്കുവായിരുന്നു. ഈയിടെയാ ഇവളുടെ അമ്മ മരിച്ചത്. നോക്കാൻ ആളില്ല. എനിക്കു മക്കൾ പതിനൊന്നാ" രാമൻപിള്ള വിശദീകരണം നല്കി.

"എന്താ ചെയ്ക?" അച്ഛൻ പത്രത്തിൽനിന്നു കണ്ണെടുത്ത് ആകാശത്തേയ്ക്കു നോക്കി.

"കുഞ്ഞിനെ എടുക്കാനെങ്കിലും ആകും. ഏതിനും ഇവൾ നില്ക്കട്ടെ."

"അപ്പൊ അങ്ങനാകട്ടെ." അച്ഛൻ തീരുമാനമെടുത്തു. കുട്ടിയുടെ കണ്ണു നിറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞിരുന്നു.

"എന്താ നിന്റെ പേര്?" അമ്മ മൃദുവായി തിരക്കി.

"അമ്മിണീന്നാ."

അമ്മിണി അകത്തേയ്ക്കു വരൂ."

അമ്മയുടെ പിന്നിൽ അമ്മിണി അകത്തേയ്ക്കുപോയി. യാത്രപറഞ്ഞു തൊഴുതിട്ടു രാമൻപിള്ള പുറത്തേയ്ക്കും. അച്ഛൻ വീണ്ടും പത്രത്തിൽ ദൃഷ്ടിപതിപ്പിച്ചു.

അമ്മൂമ്മ, ഒന്നും അംഗീകരിക്കാത്തമട്ടിൽ എന്തോ പിറുപിറുത്തു.

അന്നുമുതൽ മുററത്തും അടുക്കളയിലും കിണററിൻകരയിലും അമ്മിണിയെ കാണാൻ തുടങ്ങിയതാണ്. ഓരോ ജോലിയിൽ. അവളുടെ പ്രായം അമ്മ സൗകര്യമായി വിസ്മരിച്ചു. അനുജൻ അമ്മിണിയുടെ എളിയിൽ സ്ഥാനം സമ്പാദിച്ചു.

അമ്മിണിക്ക് ആജ്ഞകൾ നല്കുന്ന കാര്യത്തിൽ അമ്മൂമ്മ, ആരുടെയും പിന്നിലായില്ല. ഒരുതരം വൈരാഗ്യബുദ്ധിതന്നെ പ്രകാശിപ്പിച്ചുതുടങ്ങി. മണിക്കൂറിൽ ആയിരം പ്രാവശ്യം വിളിക്കും "പെണ്ണേ" വേണ്ടത്ര ഭയവും ഭക്തിയുമുണ്ട് അമ്മിണിക്ക്; പ്രത്യേകിച്ചും അമ്മൂമ്മയോട്. എന്തു പറഞ്ഞാലും അനുസരിക്കും. എന്നിട്ടു കോപമാണ് അമ്മൂമ്മയ്ക്ക്.

"അസത്തുപെണ്ണാ. അവൾ അകത്തമ്മേടെ ആളാ." 'അസത്തുപെണ്ണും' 'അ

അഭിലാഷം

തെക്കുംകൂർ സോമവർമ്മ

കൊട്ടുങ്കാറേറ!
കനിഞ്ഞുണരുക; മല-
യടിവാരങ്ങളിൽ, സമതലങ്ങളിൽ,
സമുദ്രസംഹതികളിലുണരുക,
പ്രപഞ്ചശക്തിയായിനിയുണരുക!
അലകടലിൽ കാൽനടയായ് [illegible]ിയ,
ഗിരിയൊരു ചെറുകുടയായ്ച്ചൂടിയ
നിയതിതൻ മനസ്സുണർത്തിയ മന്ദ-
പവനനാണു നീ വളരുക, വള-
ർന്നൊരു ഭയങ്കരസ്വരൂപമായ് വന്നെൻ
കരിമുകിൽ കൂട്ടുതകർക്കുക, കണ്ണീർ-
ക്കണികകൾ പെരുമഴയായ് മാറിയീ
മരുപ്രദേശങ്ങൾ തണുക്കട്ടെ, മഴ-
യുഴക്കുചാലുകൾ കഴുകട്ടേ, വർഷ-
മണ്ണുനല്ലമിപ്പുതുയുഗത്തിന്റെ
പുളകബീജമായ് മുളച്ചിടട്ടെഞാൻ;
വിശുദ്ധഭൂമിക്കുപുടവനല്ലാ-

പുലരിതൻ നവസുഷമയെന്നിലെ-
ച്ചലനചൈതന്യവിശേഷമാകട്ടെ!
അഭിലഷിക്കുമെൻ മനസ്സിനെക്കാററി-
ലടിച്ചുകററുവാൻ കഴിയുന്നകാറേറ,
കൊട്ടുങ്കാറേറ! കനിഞ്ഞുണരുക; മല-
യടിവാരങ്ങളിൽ, സമതലങ്ങളിൽ,
സമുദ്രസംഹതികളിലുണരുക,
പ്രപഞ്ചശക്തിയായിനിയുണരുക!

—0—

കത്തമ്മയും' എന്നും വീട്ടിൽ കേൾക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. കോപം വരുമ്പോൾ അമ്മയ്ക്കു നല്കാൻ, അമ്മൂമ്മ കരുതിവച്ചിരിക്കുന്ന ബഹുമതിയാണ് 'അകത്തമ്മ.'

വാക്കിൽനിന്നു പ്രവൃത്തിയിലേക്കു കടക്കാനും, അമ്മൂമ്മയ്ക്കു വലിയ സമയം വേണ്ടിവന്നില്ല. വിറയ്ക്കുന്ന കൈകൊണ്ട് അമ്മിണിയുടെ ചെകിട്ടത്തു തല്ലുക; വല്ല കാരണവുംപറഞ്ഞ്. ആരുമില്ലാത്ത കുട്ടി.

ആദ്യകാലത്തു ഞാൻ അമ്മിണിയെ ശ്രദ്ധിക്കാൻ ഒരു കാരണമുണ്ടായി. വീട്ടിലെ സ്റ്റോർമുറിയുടെ ഒരു മൂലയ്ക്കായിരുന്നു അമ്മിണിയുടെ ഇരിപ്പും കിടപ്പുമെല്ലാം. കൊണ്ടുവന്ന തുണിക്കെട്ടും ഒരു പുല്പായും അവിടെ സൂക്ഷിച്ചിരുന്നു. ഉച്ചകഴിഞ്ഞ് ഒരു ദിവസം അതിലേ കടന്നുപോകുമ്പോൾ, അമ്മിണി രഹസ്യമായി ഒരു പുസ്തകം വായിക്കുന്നതു ഞാൻ കണ്ടു. ഒളിച്ചും പതുങ്ങിയും. എന്നെ കണ്ടപ്പോൾ പുസ്തകം മറച്ചുവച്ചു.

"എന്താ അമ്മിണീ പുസ്തകം?"

"അഞ്ചാം പാഠമാ" അവൾ പരിഭ്രമത്തിൽ പറഞ്ഞു.

അഞ്ചാം ക്ലാസിൽ പഠിക്കുമ്പോഴല്ലേ അവളുടെ അമ്മ മരിച്ചത്? അവൾ പഠിത്തം നിറുത്തിയതു? കീറത്തുണികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അവൾ തന്റെ പുസ്തകം കൂടി കൊണ്ടുവന്നിരിക്കുന്നു. സൗകര്യംകിട്ടുമ്പോൾ വായിക്കാൻ. അറിവുവർദ്ധിപ്പിക്കാൻ. പഠിച്ചിരുന്ന കൊച്ചുക്ലാസിലെ ഓർമ്മകൾ അയവിറക്കാൻ. "പാവം കുട്ടി."

വർഷങ്ങൾ പലതുകഴിഞ്ഞു അമ്മിണി ഈ വീട്ടിൽ വന്നിട്ട്. രഹസ്യമായ ഈ വായന ഇന്നലെയും തുടരുന്നതുകണ്ടു. ഒന്നുകിൽ അനുജനെ മടിയിൽ കിടത്തിക്കൊണ്ട്. അല്ലെങ്കിൽ അവനു പുസ്തകത്തിലെ ചിത്രങ്ങൾ കാണിച്ചുകൊടുത്തുകൊണ്ട്. അല്ലെങ്കിൽ അതിലെ കഥകൾ വിവരിച്ച്. ഈയിടെ അവനതിലൊന്നും താല്പര്യമില്ലെന്നു തോന്നുന്നു. മൂന്നാംക്ലാസിൽ പഠിക്കയല്ലേ അവൻ? എത്ര വായിച്ചിട്ടും തീരാത്ത മഹാഗ്രന്ഥം!

ബാങ്കിലുള്ള കുറെ കറൻസിനോട്ടുകൾ കാളേജിലേക്കു സ്ഥലം മാറിയപ്പോൾ എനിക്കു കാളേജിൽ പ്രവേശനം ലഭിച്ചു. പഠിക്കണം. പടികൾ കയറണം. എന്റെ ഭാവി ശോഭനമാകണമല്ലോ.

അമ്മിണിയെ കുററപ്പെടുത്തുന്നതിൽ അമ്മൂമ്മ പ്രത്യേകം സാമർത്ഥ്യം കാണിച്ചു. വെററില ഇടിച്ചുകൊടുത്താൽ ചാണകംപോലെ ഇരിക്കുന്നുവെന്നു പറയും. കുളിക്കാൻ വെള്ളം ചൂടാക്കിയാൽ ഒന്നുകിൽ ചൂടു കൂടുതൽ. അല്ലെങ്കിൽ ചൂട്

അല്പവും ഇല്ല. തല തോർത്തിക്കൊടുത്താൽ വെള്ളം പോയിട്ടില്ലെന്നു പറയും. ഇത്ത മുററത്ത് അനുജൻ കടലാസു കീറിയിട്ടാൽ, അവൾക്കു മുററമടിക്കാൻ അറിഞ്ഞുകൂടെന്നു പറയും. തരം കിട്ടുമ്പോൾ ചെകിട്ടത്തു തല്ലും.

അമ്മിണി ഒന്നിനും മറുപടി പറയാറില്ല. മുറിവേററ മാൻകുട്ടിയെപ്പോലെ നോക്കിനില്ക്കും. ചിലപ്പോൾ കണ്ണുനിറയും.

എന്താണീ അമ്മൂമ്മയുടെ കഴപ്പ്? അവൾ അകത്തുള്ളോരാളാണെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നതുകൊണ്ടോ? അമ്മൂമ്മയ്ക്കു പെൺകുട്ടികളില്ല. "മോളെ" എന്നു വിളിക്കാൻ ഭാഗ്യമുണ്ടായിട്ടില്ല. നിരാശയാണോ? തൊണ്ണൂറാം കാലത്ത്!

അച്ഛൻ വീട്ടിൽ ആരെയും പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കുന്ന കൂട്ടത്തിലല്ല. ബാങ്കിൽ നിന്നു വന്നാൽ കാപ്പി കഴിക്കും വിശ്രമിക്കും പത്രം വായിക്കും. അമ്മ, പല പ്രശ്നങ്ങളും അച്ഛൻറ പരിഹാരത്തിനായി അവതരിപ്പിക്കാറുണ്ട്. എപ്പോഴും പ്രതിഫലനം ഒന്നുതന്നെ.

"അതിനിപ്പൊ എന്താ ചെയ്യാ?" അവതരിപ്പിക്കുന്നവർ തന്നെ പരിഹാരവും നിർദ്ദേശിക്കയേ നിവൃത്തിയുള്ളു. അച്ഛൻ അതു അംഗീകരിക്കും. "ശരി. അപ്പൊ അങ്ങനാകട്ടെ" ഒരു വേദാന്തിയുടെ മട്ടാണ് അച്ഛന്.

അമ്മൂമ്മ അച്ഛനോടു പതിവായി പരാതികൾ പറയാറുണ്ട്. എല്ലാം മൂളിക്കേൾക്കും. തിരിച്ചങ്ങോട്ട് ഒന്നു പറയാറില്ല.

"നീ ഒരു പൊട്ടനാണോ മോനെ." അതിനു മാത്രം മൂളാറില്ല. സ്ത്രീകളുടെ മുമ്പിൽ പൊട്ടന്മാരാകുന്നവർ ഭാഗ്യവാന്മാർ.

ഞാൻ ഞങ്ങളുടെ കാളേജിൽ തെരഞ്ഞെടുപ്പിനു മത്സരിച്ചു. ചുവരെഴുത്തുകൾ. പ്രസംഗങ്ങൾ. വാഗ്വാദങ്ങൾ, വിദ്യാർത്ഥിനികളെ കണ്ട്, വല്ലവർക്കും വാക്കുകൊടുത്തിട്ടുണ്ടോ എന്ന് അന്വേഷണം.

[illegible] മാസം തികഞ്ഞപ്പോൾ അമ്മ അമ്മിണിക്കു ശമ്പളം നല്കി. അഞ്ചുരൂപ. എന്തു ചെയ്യണമെന്നറിയാതെ അവൾ മിഴിച്ചുനിന്നു. ഒടുവിൽ പറഞ്ഞൊപ്പിച്ചു.

"ഇരിക്കട്ടമ്മേ. വേണ്ടപ്പൊ ഞാൻ ഒരുമിച്ചു വാങ്ങിച്ചോളാം."

അമ്മിണിയുടെ തണലിലാണ് അനുജൻറ ജീവിതം. ഉണരുമ്പോൾ ചേച്ചിയെ വിളിക്കും. ഉറങ്ങുമ്പോൾ ചേച്ചിയെ അന്വേഷിക്കും. എപ്പോഴും ചേച്ചിയെ കൺമുമ്പിൽ കാണണം, അഞ്ചുരൂപയുടെ ചേച്ചി!

ഞാൻ തെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ ഗംഭീരമായി തോററു. എങ്കിലും കാളേജിൽ പ്രമാണിയായി. എണ്ണമററ സമരങ്ങൾ നയിച്ചു. ഞങ്ങൾ ജയിച്ചപ്പോൾ, തോററതു പൊതുജനങ്ങളായിരുന്നു. ഏതു പൊതുജനം!

അമ്മൂമ്മയ്ക്ക് ഇടയ്ക്കിടെ വാതവും വായുക്ഷോഭവും വർദ്ധിച്ചു. ഡോക്ടർ വന്നു. ഡോക്ടർ പോയി. പലതരം മരുന്നുകുപ്പികൾ ഷെൽഫിൽ നിരന്നു. പരിചരണം, അമ്മിണിയുടെ ജോലിയായിരുന്നു. അച്ഛൻറ ബാങ്കും അമ്മയുടെ ചൂരൽകസേരയും കമ്പമില്ലാതെ തുടർന്നു.

ഓർക്കുമ്പോൾ അതിശയം തോന്നുന്നു. എത്ര വേഗത്തിലാണ് ഈ പെൺകുട്ടികൾ വളരുക. അവരുടെ മാസങ്ങൾ, ദിവസങ്ങളാണ്. വർഷങ്ങൾ, മാസങ്ങളും: സമാധിയിൽ നിന്നു ചിത്രശലഭങ്ങൾ

അമ്മിണി ഇത്രവേഗം വളർന്നതായിരുന്നു. ആരെ ആകർഷിക്കാനാണ് അവൾക്കിത്ര വെളുപ്പും തെളിച്ചവും നല്കിയതു? ആരുടെയും അനുവാദം കൂടാതെ. കുനിഞ്ഞുനിന്നു മുററം തൂക്കുന്ന അമ്മിണിയെ നോക്കി, അമ്മൂമ്മ ഒരു ദിവസം സ്വഗതം നടത്തി.

"പെണ്ണിനു മൂട്ടും മൊലയും വന്നു. സൂക്ഷിക്കണം."

ആരു സൂക്ഷിക്കാൻ? അമ്മയോ? അമ്മിണിയോ? അതോ ഞാനോ? ഞാൻ ചിന്തിക്കാൻ തുടങ്ങി. ആരും ആവശ്യപ്പെടാതെ.

വല്ല ബന്ധവും ഉണ്ടോ എനിക്ക് ഈ അമ്മിണിയുമായി? അറിഞ്ഞോ അറിയാതെയോ? ഞാൻ ഇല്ലാത്ത സന്ദർഭങ്ങളിൽ അവൾ എൻറ മുറി അടിച്ചുവാരാറുണ്ട്. പുസ്തകങ്ങൾ അടുക്കിവയ്ക്കാറുണ്ട്.

ചുവരിലെ ഫോട്ടോകൾ തുടച്ചു വൃത്തിയാക്കാറുണ്ട്.

(ഞാൻ ഒരു ക്യാമറാമാനാകുന്നു. എൻറ ഹോബി ഫോട്ടോ എടുക്കുകയാകുന്നു. മുറിയിൽ ധാരാളം ഫോട്ടോകൾ സൂക്ഷിക്കുന്നു. തൊണ്ണൂറു ശതമാനം എൻറ ഫോട്ടോതന്നെ.)

പല ദിവസങ്ങളിലും അമ്മിണിയാണ് എനിക്കു വിളമ്പിത്തരിക. അമ്മ ചൂരൽക്കസേരയിൽ വിശ്രമിക്കുമ്പോൾ തളത്തിൽ.

ഞങ്ങൾ പരസ്പരം ചിരിക്കാറില്ല. അത്യാവശ്യത്തിനല്ലാതെ ഒരുവാക്കുപോലും സംസാരിക്കാറില്ല. വേറെ യാതൊരു ബന്ധവുമില്ല.

എനിക്കു പരീക്ഷ ജയിക്കണം ഉദ്യോഗം സമ്പാദിക്കണം. ഭാവി ശോഭനമാകണമല്ലോ.

കഴിഞ്ഞ കൊല്ലമാണ് രാമൻപിള്ള മരിച്ചതു്. വിവരമറിഞ്ഞു അമ്മിണി അങ്ങോട്ടു പോയിരുന്നു. അന്നുതന്നെ തിരിച്ചുവരികയും ചെയ്തു. ഇനി അമ്മിണിക്ക് ഈ ലോകത്തിൽ ബന്ധുക്കളില്ല.

ആറുമാസം മുമ്പ് അമ്മൂമ്മ കിടപ്പിലായി. അച്ഛൻ വീണ്ടും ഡോക്ടറെ കൊണ്ടുവന്നു. ചികിത്സകൾ ഊർജ്ജിതത്തിലായി. പറയത്തക്ക ഗുണമൊന്നും കണ്ടില്ല. നാൾക്കുനാൾ നില വഷളാവുകയാണ്. "എന്താ ചെയ്യാ"

അമ്മ വല്ലപ്പോഴും വാതുക്കൽ വന്നുനിന്നു കാര്യമന്വേഷിക്കും. അകത്തു കയറാറില്ല. അമ്മിണിയാണ് അമ്മൂമ്മയെ ശുശ്രൂഷിക്കുക. രാത്രിയും പകലും വിശ്രമമില്ലാതെ. അമ്മിണി ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ അമ്മൂമ്മ വളരെ മുമ്പു യാത്രയാകുമായിരുന്നു.

ഒരു പാതിരാത്രി അമ്മൂമ്മ കരയുന്നതു കേട്ടു. എഴുന്നേററു ശബ്ദമുണ്ടാക്കാതെ ഞാൻ വാതുക്കൽ ചെന്നു. അമ്മൂമ്മയുടെ കട്ടിലിൽ അമ്മിണി ഇരിക്കുന്നതാണു കണ്ടതു്. തളർന്ന കൈകൊണ്ട് അമ്മൂമ്മ അമ്മിണിയുടെ കവിൾ തലോടുന്നു. കരഞ്ഞുകൊണ്ട്. തളർന്ന സ്വരത്തിൽ അവർ അരുമയായി വിളിച്ചു. "മോളെ." എനിക്കു വിശ്വസിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല!

അടുത്ത ദിവസം വൈകുന്നേരം അമ്മൂമ്മ മരിച്ചു. ഏററവുമധികം ദുഃഖിച്ചതു് അമ്മിണിയായിരുന്നു,

മറച്ചുവച്ചില്ല. ഒരിക്കൽ എനിക്കു ഒരു ചെറിയ അബദ്ധം പററി. തോർത്തുമുണ്ട്, എണ്ണ തേച്ച്, ഞാൻ കുളിമുറിയിലേക്കു നടന്നു. വെറുതെ അടച്ചിരിക്കയാണെന്നു കരുതി ഞാൻ കതകു തുറക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. അകത്തുനിന്നു കൊളുത്തെടുത്തതും കതകു തുറന്നതും ഒരുമിച്ചായിരുന്നു. പെട്ടെന്നുള്ള പരിഭ്രമത്തിൽ അമ്മിണി ചാടിവീണതു് എൻറ കൈകളിലായിരുന്നു. ഈറൻമുണ്ട്. മൃദുവായ ശരീരം. നിമിഷംകൊണ്ട് അവൾ ഓടിമറഞ്ഞു.

അന്നുരാത്രി എനിക്കു വിളമ്പിത്തരുമ്പോൾ അവൾ കണ്ണീർ തുടയ്ക്കുന്നതു കണ്ടു. ഞങ്ങൾ ഒന്നും സംസാരിച്ചില്ല.

ഞങ്ങളുടെ വീട്ടിലെ ഏററവും വലിയ വിശേഷം ഞാൻ പരീക്ഷ ജയിച്ചതാണ്. ബിരുദം നേടിയതാണ്. എല്ലാ ദൈവങ്ങൾക്കും നന്ദി.

അച്ഛൻ എനിക്കു ജോലി അന്വേഷിച്ചു തുടങ്ങി. ഭാവി ശോഭനമാകണമല്ലോ. ഇന്നുവരെ ജോലിയൊന്നും കിട്ടിയിട്ടില്ല.

"എന്താ ചെയ്ക." ഇന്നു ഞാൻ സജീവരാഷ്ട്രീയത്തിലാകുന്നു. നാട്ടിനെ അല്പം നന്നാക്കാനുള്ള ശ്രമം!

ഇന്നും എനിക്കു വ്യക്തമാകാത്ത രണ്ടു കാര്യങ്ങളുണ്ട്. ഞാൻ അമ്മിണിയെ ശ്രദ്ധിക്കുന്നതായി എന്നെങ്കിലും അമ്മയ്ക്കു സംശയം തോന്നിയിരിക്കുമോ? അമ്മിണി എന്നെ എന്നെങ്കിലും പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടോ? നിശ്ചയമില്ല.

നിലാവുള്ള രാത്രികളിൽ മുററത്ത് അല്പം ഉലാത്തുക എൻറ പതിവാണ്. വല്ലപ്പോഴും വല്ല പാട്ടും മൂളിയെന്നുവരും. അമ്മിണിയുടെ മുറിയിൽ അസമയങ്ങളിൽ വിളക്കെരിയുന്നതു് അമ്മ കണ്ടുകാണും. അവൾ പഴയ അഞ്ചാംപാഠം വായിക്കയാണെന്ന് അമ്മയ്ക്കു മനസ്സിലായിരിക്കയില്ല.

ഇന്നലെ രാത്രിയിൽ അമ്മ അച്ഛനോട് അടക്കിയസ്വരത്തിൽ സംസാരിക്കുന്നതു ഞാൻ യാദൃച്ഛികമായി കേട്ടു.

"വല്ല ആപത്തും വരാതെ നോക്കണ്ടേ?"

"അതിനിപ്പൊ എന്താ ചെയ്ക?"

"കണക്കുതീർത്ത് അവളെ ഉടൻ പറഞ്ഞയയ്ക്കുക."

"ശരി. അപ്പൊ അങ്ങനാകട്ടെ."

"ഒരു നല്ല പെണ്ണായിരുന്നു. സ്നേഹമൊള്ളതാ."

ഞാൻ ഞെട്ടിപ്പോയി. വല്ലാതെ വിയർത്തു. ഇന്നലെ രാത്രി എനിക്ക് ഉറങ്ങാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. വളരെ ആലോചിച്ചു. ഒന്നും ചെയ്യണ്ടെന്നു തീരുമാനിച്ചു. ഇക്കാര്യത്തിൽ ഒരു വാക്കുപോലും പറയാൻ ഞാൻ തയാറില്ല. ഇരിക്കുക ഈ കസേരയിൽ ഇങ്ങനെ ഇരിക്കുക. പുറത്തേയ്ക്കു നോക്കി.

"എല്ലാം എടുത്തോ?" അകത്തു് അമ്മയുടെ ഇടറിയ സ്വരം.

"ഓ" അമ്മിണിയുടെ മറുപടി.

"ഇതു വച്ചുകൊള്ളൂ. അഞ്ചു രൂപയുണ്ട്."

അഞ്ചുറുപ്പ. അമ്മിണിയുടെ ശമ്പളമാണ്. കണക്കെഴുതുന്ന ചേച്ചിയായും മകളായും ജോലിചെയ്തതിന്റെ ശമ്പളം. അവൾക്ക് എണ്ണിനോക്കാനറിയാമോ?

കനത്ത നിശ്ശബ്ദത.

"ഞാൻ പോട്ടെ അമ്മേ" വിശ്രുസൂചിയുടെ മൂർച്ചയുള്ള ശബ്ദം. അമ്മിണി കരയുന്നില്ല

"ഉം. വല്ലപ്പോഴും ഇങ്ങോട്ടൊക്കെ വരണം കേട്ടോ?"

"..............."

"ചേച്ചി എവിടെ പോവുവാമ്മേ. എന്നെ കളിപ്പിച്ചിട്ടു പോയ മതി."

ആരും ഒന്നും പറയുന്നില്ല. മുൻവാതിൽ തുറക്കുന്ന ശബ്ദം. മുററത്തു കാൽപെരുമാററം.

പാറിപ്പറക്കുന്ന മുടി. രക്തമില്ലാതെ, ജീവനില്ലാതെ, ഒരു രൂപം എന്റെ മുമ്പിൽക്കൂടെ കടന്നുപോകുന്നു. വിളറിവെളുത്തു. കൈയിൽ ഒരു തുണിക്കെട്ട്. കൂടെ ഒരു കലാസുന്ദരിപ്പോതിയും.

അല്പം നടന്നിട്ട് അവൾ ഒരു നിമിഷം നിന്നു. വീണ്ടും നടന്നു. ഗേററുതുറന്നു. പുറത്തേയ്ക്കു കടന്നിട്ട്, വീണ്ടും ഗേററടച്ചു. കുപ്പിവളകൾ ധരിച്ച കൈ ഗേററിന്റെ കൊളുത്തിട്ടു മറയുന്നതു ഞാൻ നോക്കിയിരുന്നു.

എവിടെയോ പോകുന്ന പാത അമ്മിണി നടക്കുകയായിരിക്കും. അവസാനമില്ലാതെ.

—0—

മോഹം എന്താണെന്ന് അനുഭവിച്ചറിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ടു മോഹഭംഗവും.

മോഹഭംഗത്തിന്റെ കായിൽ ഉറങ്ങിക്കിടന്ന വിഷാദത്തിന്റെ വിത്തു മനസ്സിലെ ഈറപ്പുതലത്തിൽ വീണു കിളിർത്തു. പടർന്നു പന്തലിച്ചു. പൂത്തു, നിറയെ കറുത്ത പൂക്കൾ.

ഇപ്പോൾ എനിക്കു പ്രേമത്തിൽ വിശ്വാസമുണ്ടായിരുന്നോ എന്ന് എനിക്കുതന്നെ നിശ്ചയമില്ല. പ്രേമത്തെ അതിന്റേതായ പരിശുദ്ധിയോടെ ഇതുവരെ കണ്ടെത്താൻ കഴിയാത്തതുകൊണ്ടാവും. ഒരാളു

ലേഖിക

പോലും ജീവിക്കാൻ കഴിയാതെ ശ്വാസംമുട്ടുന്ന പ്രേമബന്ധങ്ങളുടെയും പ്രേമത്തിന്റെ പേരിൽ കാട്ടിക്കൂട്ടുന്ന കോപ്രായങ്ങളുടെയും നടുവിൽ ഞാൻ പലപ്പോഴും പകച്ചുനിന്നുപോവുന്നു; വേദനിക്കുന്നു.

മൊട്ടിടുന്ന മോഹങ്ങളുടെ ഇളംതളിർ പനിനീർപ്പൂവുകൾ അകാലത്തിൽ കൊഴിഞ്ഞുപോവുമ്പോൾ ഒരുപാടു ദുഃഖമില്ലേ? എനിക്കു ദുഃഖമുണ്ട്. അതുകൊണ്ടു ഭാവിവരനെപ്പററിയുള്ള സങ്കല്പത്തിൽ കടുങ്ങുമ്പോൾ മനസ്സ് നടുങ്ങുന്നു.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ രൂപത്തെപ്പററി എനിക്കു വലിയ സങ്കല്പങ്ങളൊന്നുമില്ല. ഇരുനിറവും അധികം തടിച്ചതല്ലാത്ത ശരീരവും ഇഷ്ടമാണെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാവത്തിനാണ് ഞാൻ സർവ്വപ്രാധാന്യം നൽകുന്നത്.

പരുക്കൻമട്ടുകാരനായ മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയത്തിന്റെ അഗാധതയിൽ ഒളിഞ്ഞുകിടക്കുന്ന മൃദുത്വത്തിന്റെ സ്നേഹശീതളമായ ഉറവ കണ്ടെത്താൻ കഴിഞ്ഞാൽ അതിനാവും ഏററവും മാധുര്യം എന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നു. അതിരുകടന്ന സ്നേഹപ്രകടനങ്ങളെനിക്കിഷ്ടമല്ല. അതു ശാശ്വതമായിരിക്കുകയില്ല എന്നതുകൊണ്ടുതന്നെ.

വളരെ കുറച്ചുമാത്രം സംസാരിക്കുകയും കൂടുതൽ ചിന്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന മനുഷ്യ

എന്റെ സങ്കല്പങ്ങളിലെ ഭർത്താവ്

ഷന്മാർക്കു തുല്യപങ്കാളിത്തമാണുള്ളതെന്നും ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. എന്റെ വ്യക്തിത്വത്തെ മാനിക്കാനും എന്നെ ഒന്നായി കാണാനും കഴിവുള്ള ഒരു മനുഷ്യനാവണം അദ്ദേഹം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജാതിയും മതവുമൊന്നും എനിക്കൊരു പ്രശ്നമേയല്ല.

എപ്പോഴും വസന്തത്തിനുള്ള വരംപോ

നീ അന്വേഷിക്കുന്നത് കാനൽജലമല്ലേ...?

നെയാണ് ഇഷ്ടം. അങ്ങനെയുള്ള ഒരാളുടെ ഹൃദയത്തിലേക്കു കടന്നുചെല്ലുന്നതിൽ ഞാൻ സന്തോഷം കണ്ടെത്തുന്നു.

അല്പമായി എഴുതുവാനും അതിലുപരി ആസ്വദിക്കാനും കഴിവുള്ള ഒരു ഹൃദയമുള്ളതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിനു കുറഞ്ഞപക്ഷം പാശ്ചാത്യപൗരസ്ത്യസാഹിത്യങ്ങളുടെ ഗതിയെപ്പററി എങ്കിലും വിവരമുണ്ടായിരിക്കണമെന്നു ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു.

പുകവലിക്കുകയോ വല്ലപ്പോഴും മിതമായി മദ്യപിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നതിൽ എനിക്ക് എതിർപ്പൊന്നുമില്ല.

സ്ത്രീ വെറും സുഖഭോഗവസ്തു മാത്രമല്ലെന്നും ദാമ്പത്യജീവിതത്തിൽ സ്ത്രീപുരു

ങ്ങിനിൽക്കുന്ന വിഷാദം. മണലാരണ്യം പോലെ കിടക്കുന്ന മനസ്സ്. കൂട്ടത്തിൽ പെട്ടുപോവുമ്പോൾ ഞാനത്ര ദുഃഖിതയൊന്നുമല്ലെന്നു സ്വയം വിശ്വസിപ്പിക്കാനുള്ള ശ്രമം. ഏകയായിരിക്കുമ്പോൾ വിരസതയുടെ കട്ടിയുള്ള തോടിനുള്ളിലേക്കു് അറിയാതെയുള്ള വലിച്ചിൽ—ഇവയൊക്കെ സഹിഷ്ണുതയോടെ വീക്ഷിക്കാൻ കഴിവുള്ള ഒരു വ്യക്തി.

വേദനാപൂരണ്ട ഒരു നെടുവീർപ്പോടെ മനസ്സു ചോദിക്കുന്നു, നീ അന്വേഷിക്കുന്നതു് കാനൽജലമല്ലേ?

—ഗ്രേസി

✻

തോക്കുചൂണ്ടി പിപ്പിടികാട്ടിയാൽ ഏതു ഖജനാവും താനേ തുറക്കുന്ന ഒരു കാലമുണ്ടായിരുന്നു. മഹാനഗരങ്ങളിലെ വലിയ സ്ഥാപനങ്ങൾ പലതിലും ഇന്ന് ആ പരിപ്പു വേവുകയില്ല. പരമാണു വേപ്പോലും അടിച്ചുപിളർക്കയും, ചന്ദ്രനിൽ കൊടി പറപ്പിക്കുകയും കംപ്യൂട്ടർ കാർട്ടൂണുകൾ വരയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഈ ശാസ്ത്രയുഗത്തിന്നതെല്ലാം വെറും നിസ്സാരം. ബുള്ളറ്റുകൾ ചളുങ്ങിപ്പോവും വിധം ശക്തിയുള്ള മുറികളും, തൊട്ടാൽ ദിക്കെട്ടും മുഴങ്ങുമാറു ബഹളം കൂട്ടുന്ന സേഫുകളും പണിചെയ്യാൻ ശാസ്ത്രത്തിന്നറിയാം. പക്ഷേ ശാസ്ത്രത്തെ ശാസ്ത്രവിജ്ഞാനം കൊണ്ടുതന്നെ വെല്ലുന്ന പമ്പരവിരുതന്മാരും ഈ ലോകത്തിൽ തന്നെയുണ്ട്. അത്തരത്തിൽപ്പെട്ട നാലുപേർ അത്യാധുനികരീതിയിൽ നടത്തിയ ഒരു കവർച്ചയുടെ കഥയത്രെ "പാരമൌണ്ട് പിക്ചേർസ്" അവതരിപ്പിക്കുന്ന ടെക്നിക്കളറിലുള്ള ഈ ഇററാലിയൻ — സ്പാനിഷ് — ജർമ്മൻ സഹനിർമ്മാണം — "ഗ്രാൻഡ് സ്ലാം."

എഡ്വേർഡ് — ജി — റോബിൻസൺ

സ്കൂൾ മാസ്റ്ററായ ജെയിംസ് ആൻഡേർസ് — എഡ്വേർഡ് ജി റോബിൻസൺ — റിയോ ഡി ജാനിറോവിൽ, ജോലിനോക്കിയിരുന്ന വിദ്യാലയത്തിന്റെ ജാലകങ്ങളിലൂടെ മുപ്പതാണ്ടുകളായി കൃത്യം രണ്ടുനേരം നോക്കിക്കാണാറുള്ള കാഴ്ചയായിരുന്നു അത്. ബ്രസീലിയൻ രത്നക്കമ്പനിക്ക് വൈരക്കല്ലുകൾ വെളിവരിചെയ്യുന്ന കാഴ്ച. പത്തു മില്യൻ ഡോളർ വിലപിടിച്ച മരതകക്കല്ലുകൾ അടുത്തു പ്രാവശ്യം കമ്പനിയിലെ സുരക്ഷിതമായ മുറിയിലെത്തിയാലുടൻ അതു് അടിച്ചെടുക്കാനുള്ള പ്ലാൻ പ്രൊഫസർ വളരെ വിദഗ്ദ്ധമായി ആസൂത്രണം ചെയ്തുവെച്ചിരിക്കുന്നു. റിട്ടയർ ചെയ്തു ന്യൂയോർക്കിൽ പറന്നെത്തിയ ഉടനെ ആൻഡേർസ് ചെയ്തതു് തന്റെ പഴയ ചങ്ങാതിയായ മാർക്ക് മിൽഫോർഡിനെ (ആഡാൾഫ് സെലി) ചെന്നു കാണുകയായിരുന്നു. പദ്ധതിയുടെ വിശദാംശങ്ങൾ ചിത്രങ്ങളോടുകൂടി വിവരിച്ചു കൊടുത്തപ്പോൾ കുപ്രസിദ്ധനായ ആ അധോലോകനേതാവു പോലും അത്ഭുതപ്പെട്ടു. എന്നാൽ, ഞങ്ങൾ എന്തിനും റെഡി. നാലു വിദഗ്ദ്ധന്മാരെയാണു പ്രൊഫസർക്കാവശ്യം. ലോകം സമ്മതിച്ച കേമന്മാരായ കററവാളികളുടെ ഫയലിൽനിന്നു്, പ്രൊഫസർ ബോധിച്ച നാലുപേരെ തിരഞ്ഞെടുക്കുക മിൽഫോർഡിനു് പ്രയാസമുള്ള കാര്യമായിരുന്നില്ല.

പ്രൊഫസർ ആളുകളെച്ചെന്നു കണ്ടു കാര്യം പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കി അവരെ ബുക്കു ചെയ്യുന്നതും എത്ര ഗംഭീരമായിട്ടാണെന്നോ? ടീമിന്റെ തലവനായിരിക്കാൻ എല്ലാംകൊണ്ടും യോഗ്യനായ എ

ഗ്രാൻറ് സ്ലാം

മുള്ളുകൊണ്ടു മുള്ളെടുക്കുന്നതുപോലെ, ശാസ്ത്രത്തെ ശാസ്ത്രവിജ്ഞാനംകൊണ്ടുതന്നെ നേരിട്ട് അത്യാധുനിക രീതിയിൽ നടത്തിയ ഒരു കവർച്ച.

റിച്ചിനെ (ക്ലാൻസ് കിൻസ്കി, തിരഞ്ഞെടുത്തതു ന്യൂയോർക്കിൽനിന്നായിരുന്നു വെങ്കിൽ, ഏതു ഖജനാവും പറഞ്ഞ സമയം കൊണ്ടു തുറക്കുന്നതിൽ ലോകപ്രസിദ്ധനായ ഗ്രെഗ്ഗിനെ (ജോർജ്ജ് റിഗോഡ) കണ്ടെത്തതു് ലണ്ടനിൽവെച്ചാണ്. ഇലക്ട്രോണിക് വിദഗ്ദ്ധനായ അഗോസ്റ്റിനോ റോസ്സിയെ (റിക്കാർഡോ കൂച്ചിയോല) ഏർപ്പെടുത്തതു് റോമിൽനിന്നത്രെ, സുന്ദരനും വിലാസലോലനുമായ ഴാങ് പോളി (റോബർട്ട് ഹോഫ്മാൻ) നെ ബുക്കു ചെയ്യാൻ അദ്ദേഹം പാരീസ്സിൽതന്നെ പറന്നെത്തി. പോളിന്റെ ജോലി, ഡയമണ്ട് കമ്പനി മാനേജരുടെ

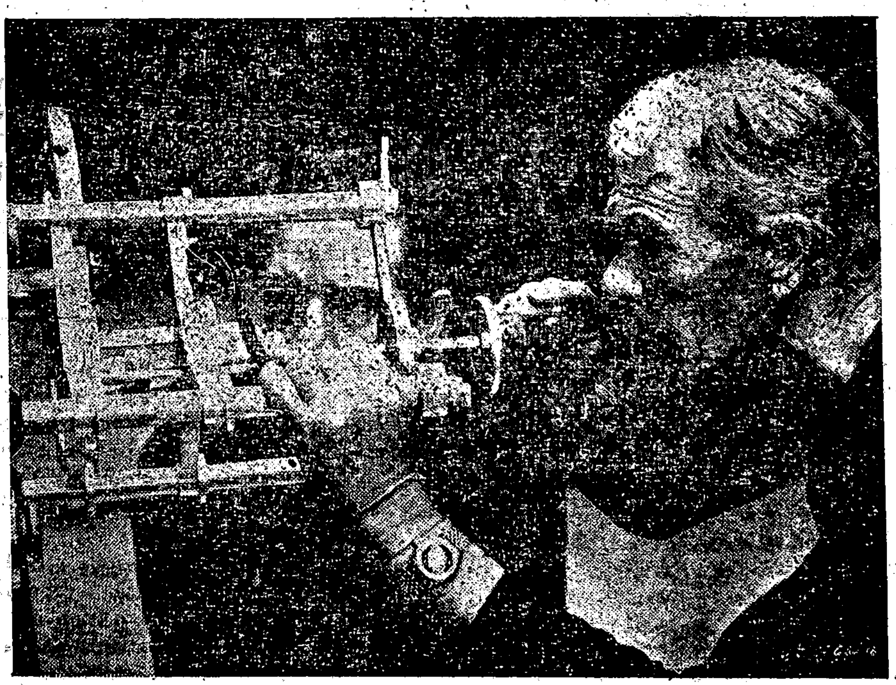

ഗ്രാൻറ്സ്ലാമിലെ ഒരു രംഗം

അവിവാഹിതയായ സെക്രട്ടറിയെ — മേരി ആനിനെ (ജെനാറ്റ ലി) പ്രേമിച്ചു കീഴടക്കുകയും, സേഫ് സൂക്ഷിച്ച മുറിയുടെ കാന്തശക്തിയുള്ള താക്കോൽ കൈക്കലാക്കുകയുമായിരുന്നു.

ബ്രസീലിൽ ഉത്സവം തുടങ്ങുന്നതിന്റെ തലേന്നാൾ സുരക്ഷിതമായ രക്ഷാസന്നാഹങ്ങളോടെ രത്നം വെച്ചു പൂട്ടിയ പെട്ടി ഡയമണ്ട് കമ്പനിയിലേക്കു കൊണ്ടുപോകുന്നതു നാൽവരും നോക്കിക്കണ്ടു. മുറി തൊട്ടുപോയാൽ റിയോ മുഴുവൻ മാറ്റൊലിക്കൊള്ളുമാറു സൈറണേപ്പോലെ ഉച്ചത്തിൽ ശബ്ദമുണ്ടാക്കുന്ന ഒരു പുതിയ അലാറം ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതു് അപ്പോഴാണവർ കാണുന്നതു്. അതിന്റെ പേരാണ്, "ഗ്രാൻഡ് സ്ലാം" കൃത്യമായിപ്പറഞ്ഞാൽ "ഗ്രാൻഡ് സ്ലാം 70." അത്യന്തം സൂക്ഷ്മവേദികളായ അസംഖ്യം മൈക്രോഫോണുകൾ ഘടിപ്പിച്ച, അവന്റെ വായ് മൂടിക്കെട്ടാതെ രത്നങ്ങളെ കുറിച്ചോർക്കപോലും വിഷമമായിരുന്നു. എങ്കിലും, എറിച്ച് ആരെയും പിൻതിരിയാൻ സമ്മതിച്ചില്ല. മേരിയെ പ്രലോഭിപ്പിക്കാൻ കഴിയാതെ നിരാശനായ ഴാങ് പോൾ തട്ടിപ്പാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ എറിച്ച് തന്റെ തനിനിറം ഇഷ്ടംപോലെ കാണിച്ചുകൊടുത്തു. ഇതു കണ്ടപ്പോൾ മററു രണ്ടുപേർക്കും പിന്നെ ആ കൂട്ടമുണ്ടായില്ല. അവർ, ഗ്രാൻഡ്സ്ലാമിനു് "അനാസ്ഥ" കൊടുത്തു മയക്കിയെടുക്കുന്ന വിദ്യയിൽ വ്യാപൃതരായി.

ഉൽസവത്തിന്റെ തിരുതകൃതിയിൽ

ഒരിക്കൽ പാട്ടും നൃത്തവും തുടങ്ങിയാൽ അതുനിർത്താനാവാതെ അതിലാണ്ടു മുങ്ങു

കോഴിക്കോടൻ

ന്ന സ്വഭാവമാണ് ബ്രസീലിലെ ജനങ്ങൾക്കുള്ളത്. ഫുട്ബാളും സംഗീതവും, രണ്ടെണ്ണമാണെന്നു തോന്നുന്ന ബ്രസീലിന്റെ ജീവൻ. ഫുട്ബാൾ കാണുന്നതുതന്നെ അവർ ചെണ്ടയും കുഴലും കൊണ്ടുവന്ന് ആടിയും പാടിയുമാണ്. ബ്രസീലിലെ ഉത്സവവും "സ്ളാമി"നെ കീഴടക്കി ഖജാന കൊള്ളയടിക്കുന്നതും കൂട്ടിക്കലർത്തി ശസ്ത്രപരിജ്ഞാനം കുറഞ്ഞവരെയും അതിൽ താല്പര്യമില്ലാത്തവരായ കാഴ്ചക്കാരേയും ഒന്നുപോലെ ഉത്സാഹഭരിതരും ഉൽക്കണ്ഠാകുലരുമാക്കിപ്പിടിച്ചിരുത്തുന്നതത്രെ ഈയിലിയാനോ മൊൺടാൽഡോവിന്റെ സംവിധാനം. എൽ. എസ്. ഡി. അടിച്ചുകയറ്റിയാലെന്നപോലെ ആളുകൾ ലഹരി പിടിച്ച് സന്തോഷിക്കുന്ന ബഹളത്തിലാണല്ലോ, കക്കാനും കൊള്ളയടിക്കാനും എല്ലാം നല്ല തഞ്ചം. ഒരു പള്ളിയുടെ ഗോപുരത്തിൽക്കയറി ഉരുക്കുകമ്പികൾ ചാട്ടുളിപോലെ ഡൈമൺഡ് കമ്പനിയുടെ ടെറസ്സിന്മേലേക്കെറിഞ്ഞുപിടിപ്പിച്ച്, അതിന്മേൽക്കൂടെയാണ് രണ്ടു വിദഗ്ദ്ധന്മാരും അപ്പുറത്തെത്തുന്നത്—അഗോസ്റ്റിനോവും ഗ്രെഗ്ഗും. താഴെ മേളവും നൃത്തവും പൊടിപൊടിക്കുമ്പോൾ ആരുണ്ട് മേല്പോട്ടു നോക്കുന്നു. വിവിധങ്ങളായ പല ഉപകരണങ്ങളുടെയും സഹായത്തോടെ വൈദ്യുത അലാറത്തിന്റെ സെല്ലുകളിൽനിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുമാറി രണ്ടുപേരും മുറിയിലെത്തിയ ഉടനെ ചെയ്തത്, താക്കോൽ അതിന്റെ വട്ടക്കണ്ണിയിൽ തിരിച്ചെത്തിക്കാൻ എറിച്ചിനെ ഏല്പിക്കയത്രെ. എറിച്ച് അതിനുവേണ്ടി കാത്തുനിൽക്കുന്നത് ഭൂമിക്കടിയിലെ തുരങ്കത്തിലാണ്. വെള്ളം പോകുന്ന കുഴലിലൂടെ അയാൾക്കതു കിട്ടുന്നു. ഴാങ്പോൾ, മേരിയുടെ പൊങ്ങച്ചസഞ്ചിയിൽനിന്നെടുത്ത ആ താക്കോൽ എറിച്ചിന് കൊടുത്തയച്ചതോ ഒരു പോലീസുകാരന്റെ കയ്യിലും! ശബ്ദമുണ്ടാക്കാത്ത ആയുധങ്ങളുപയോഗിച്ച് സുരക്ഷിതമായ മുറിയിൽനിന്ന് സേയ്ഫ് പുറത്തെടുക്കുന്നതും തുറക്കുന്നതും തുരങ്കത്തിൽനിന്നു പുറത്തു കടക്കാൻ കഴിയാതെ എറിച്ച് വിഷമിക്കുന്നതും പോൾ മേരിയേയോ മേരി പോളിനേയോ മയക്കിയെടുത്തതെന്നു നിശ്ചയമില്ലാതെ നീ

ഹോമിയോപ്പതി

വീട്ടിലിരുന്ന് മലയാളത്തിൽ ഭംഗിയായി പഠിക്കാം. പ്രായോഗിക പരിശീലനവും നൽകുന്നതാണ്. വിശദവിവരങ്ങളടങ്ങിയ പ്രോസ്പെക്ടസിനെഴുതുക.

ഡയറക്ടർ,
ഇൻഡ്യൻ ഹോമിയോ മിഷൻ,
കോട്ടയം.

ങ്ങിപ്പോകുന്ന അനർഘനിമിഷങ്ങളിലേക്കു കാഴ്ചക്കാരെ എത്തിനോക്കാനനുവദിക്കുന്നതും ഉത്സവത്തിന്റെ ലഹരി ആസ്വദിപ്പിക്കുന്നതും മാറിമാറി ഒരേ സമയത്തത്രെ. അതിൽ സംവിധായകന്റെ മിടുക്കു കാണാം; ചിത്രസംയോജകന്റെ ജാലവിദ്യയും കാണാം.

ഒരു ചെറിയ തെറ്റുമാത്രം പറ്റി. മേരിയുടെ മുറിയിൽ തിരിച്ചെത്തിയ താക്കോൽ, മറ്റൊരു വട്ടക്കണ്ണിയിലാണ് ചെന്നു തൂങ്ങിയത്. തന്നിമിത്തം ഴാങ്പോൾ, ഗുഡ്ബൈ പറഞ്ഞു പിരിഞ്ഞുപോയ ഉടൻതന്നെ, താക്കോലിന്റെ സ്ഥാനഭ്രംശം മനസ്സിലാക്കിയ മേരി ആപത്തും മണത്തറിഞ്ഞു. അതിനകം രത്നപ്പെട്ടി കള്ളന്മാരുടെ കയ്യിലെത്തിക്കഴിഞ്ഞുവെങ്കിലും, പുള്ളികൾ പട്ടണത്തിൽനിന്നു പുറത്തു കടക്കുംമുമ്പു പോലീസുകാർക്കു നാലുദിക്കിൽനിന്നും വന്ന് വളയാൻ സാധിച്ചു. പിന്നീടു നടന്നത്, കയ്യിൽക്കിട്ടിയ പത്തുമില്യൻ കളയാതിരിക്കാൻവേണ്ടിയുള്ള എറിച്ചിന്റെ മരണപ്പാച്ചിലാണ്. പാസ്പോർട്ടുകൾ പരിശോധിച്ച പോലീസുകാർ കൂട്ടരോടു കാറിൽനിന്നിറങ്ങാൻ പറഞ്ഞു. പുല്ലിനു കൂട്ടാക്കാതെ എറിച്ച് കാർ മുന്നോട്ടുവിട്ടു.

പോലീസുകാരുടെ വെടിയേറ്റു ഗ്രെഗ്ഗ് സിദ്ധികൂടിയെങ്കിലും, അതിവിദഗ്ദ്ധമായി കാറോടിച്ച എറിച്ച് പോലീസുകാരുടെ കണ്ണുവെട്ടിച്ചു രക്ഷപ്പെട്ടു. ആ പഹയൻ, കാറുകൊണ്ടുചെന്നുനിർത്തിയതു കടലിലേയ്ക്കു കടന്നുനില്ക്കുന്ന കിഴക്കാംതൂക്കായ ഒരു പാറയുടെ ഒത്ത മുകളിലാണ്. ഴാങ്പോളിനോടുള്ള ദേഷ്യം എറിച്ച്, അവന്റെ കഴുത്തുപിടിച്ചു ഞെരിച്ച് അവിടെവെച്ചു തീർത്തു. അവന്റെ മൃതശരീരമടക്കി കാറിലെടുത്തിട്ട് ഗ്രെഗ്ഗിനോടൊപ്പം കാർ കടലിലേക്ക് ഒരു ഉന്തും. ഴാങ്ങിനെ ശരിപ്പെടുത്തുന്നതു കണ്ടപ്പോൾത്തന്നെ അഗോസ്റ്റിനോ പേടിച്ച് ഓടെടാ ഓട്ടം. ചെന്നുചാടിയതു് ഒരു സംഘം പോലീസുകാരുടെ തോക്കിന്റെ വായിലും. ഒടുവിൽ ശേഷിച്ച എറിച്ച് ഒക്കെച്ചെയ്തതു കണ്ടു പ്രസാദിച്ച ആ കുറുക്കൻ ഒരു കാറിന്റെ പിന്നിലേയ്ക്കു കയറി, പെട്ടി അതിലിരിക്കുന്ന ആളെ ഏല്പിച്ചു. അതിനുള്ള പ്രതിഫലമോ, ഒരുപിടി ബുള്ളറ്റുകളും! മിൽഫോർഡ് പെട്ടി തുറന്നുനോക്കി—വെറും കാലിപ്പെട്ടി.

സംവിധാനം

പ്രൊഫസർ, റോമിൽ വഴിവക്കിലുള്ള ഒരു തുറന്ന കാപ്പിക്കടയിൽ ഇരിക്കുന്നതത്രെ; നാം പിന്നീടു കാണുന്നത്. കറുത്ത ഉടുപ്പും തൊപ്പിയുമണിഞ്ഞ്, കയ്യിലൊരു പെട്ടിയുമായി ചുറുചുറുക്കോടെ അവിടേയ്ക്കു നടന്നെത്തിയ സുന്ദരി മേരിയല്ലാതെ മറ്റാരുമായിരുന്നില്ല. കയ്യിലുണ്ടായിരുന്ന പെട്ടി പ്രൊഫസറുടെ മുമ്പിൽ മേശപ്പുറത്തുവെച്ചു. അതു രത്നം നിറച്ചതല്ലെന്നു നിങ്ങൾ സംശയിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, അവളതാ അല്പം തുറന്നുകാണിക്കുന്നു. സംശയം തീർന്നില്ലേ? "എല്ലാം പ്ലാനനുസരിച്ചുതന്നെ നടന്നെന്നവൾ പറഞ്ഞു മുഴുമിക്കുംമുമ്പ്", മോട്ടോർസൈക്കിളിൽ പറന്നെത്തിയ ഒരു പരുന്ത്, അവരെ ഗോപി തൊട്ടുവിച്ചുകൊണ്ട്, ആ പെട്ടി റാഞ്ചിക്കൊണ്ടുപോയി. അമ്പരന്ന മേരി, അല്പമൊന്നു ബഹളംകൂട്ടി. ലോകൈകവില്ലനായ പ്രൊഫസർ അപ്പോഴും കുലുങ്ങിയില്ല. "എന്താ പോലീസിനു ഫോൺ ചെയ്യുകയോ മറ്റോ—" ഒരാൾ പ്രൊഫസറോടു ചോദിച്ചു. "ഏയ്", വേണ്ട, ഇതത്ര ഗൗരവമുള്ള കാര്യമല്ല" എന്നായിരുന്നു ആ പെരുങ്കള്ളന്റെ ഉത്തരം. വൻതോതിലാണ് ഈ ചിത്രത്തിന്റെ സംവിധാനം. പത്തു മില്യൺ ഡോളർ വിലപിടിച്ച രത്നങ്ങൾ കവർച്ചചെയ്യുന്നത് ഒരു ചില്ലറക്കാര്യമല്ലല്ലോ. ചില്ലറക്കൊട്ടു സാധിക്കുന്നതുമല്ല. ആ വലിപ്പം—ഗമയും ഗരിമയും സരിഗമയും എല്ലാം—നമുക്കാദ്യന്തം തികച്ചും അനുഭവപ്പെടും. അതാണീ ചിത്രത്തിന്റെ കേമത്തം. പ്രൊഫസറുടെ നീണ്ട മുപ്പതുകൊല്ലത്തെ നിരന്തരമായ ആസൂത്രണമുണ്ടിതിന്റെ പിന്നിൽ. പ്രാവർത്തികമാക്കാൻ നാലുപേർ മുപ്പതുമണിക്കൂർ കഠിനാദ്ധ്വാനം ചെയ്യേണ്ടിവന്നു. വെറും മുപ്പതുനിമിഷംകൊണ്ടെല്ലാം തകർന്നു തരിപ്പണമാകയും ചെയ്തു. സാങ്കേതികവിഭാഗത്തെപ്പറ്റി ഒറ്റ വാക്കേ പറയാനുള്ളു—സൂപ്പർബ്; മിനോ റോളിയുടെ തിരക്കഥയോ, ഉഗ്രനും.

എന്തൊരു ദുനിയാവ്!

നന്നേക്കുറച്ചു നേരം മാത്രമേ കരുത്തനും കോടീശ്വരനുമായ അധോലോകനേതാവ്—അണ്ടർവേൾഡ് ബോസ്—മുഖം കാണിക്കുന്നുള്ളുവെങ്കിലും, തലനരച്ച ആജാനുബാഹുവായ ആ സിസിലിക്കാരന്റെ—അഡോൾഫോ സെലി [illegible]മൻ മുഖം ഗാംഭീര്യവും മനസ്സിൽനിന്നു മായുകയില്ല. ന്യൂയോർക്കിലും പാരീസിലും ലണ്ടനിലും റോമിലും ചെന്ന് ഏറ്റവും വിദഗ്ദ്ധന്മാരായവരെ തിരഞ്ഞെടുത്ത്, ഒടുവിൽ അണ്ടികളഞ്ഞ അണ്ണാനെപ്പോലെ വിഷണ്ണനായിട്ടും ഒന്നും സംഭവിക്കാത്തമട്ടിൽ അഭിനയിക്കുന്ന റോബിൻസന്റെ പെരുങ്കള്ളൻ, ഏതു കള്ളത്തലവനും മാതൃകയത്രെ. റോബർട്ട് ഹോഫ്മാനും ജെന്നാറു്ലീയും നടത്തിയ പ്രേമാഭിനയം സ്വാഭാവികവും സുന്ദരവുമാണ്. പേടിത്തൊണ്ടനായാലും സ്നേഹമുള്ള അഗോസ്റ്റിനോ വെടിയേറ്റു വീണപ്പോൾ രണ്ടിറ്റുകണ്ണീർ തൂകാൻ ഒരു കാക്കക്കുറത്തിയെങ്കിലുമുണ്ടായി. നാത്സിയുടെ അടവുകൾ പ്രയോഗിച്ച നിഷ്ഠുരനും കുട്ടിക്കുറുമ്പനുമായ എറിച്ചിന്റെ മരണത്തിൽ ആരു ദുഃഖിക്കാൻ? ദുനിയാവിന്റെ മോന്തായം പൊക്കാൻപോലും കെല്പുള്ള മനുഷ്യർ; അവരുടെ കണ്ണിലും മൂക്കിലും വായിലും മണ്ണിടുന്ന പടച്ചവൻ! എന്തൊരു വല്ലാത്ത ദുനിയാവ്!!

—o—

മധുരവും മാദകവുമായ സ്വപ്നങ്ങളുടെ മേച്ചിൽഭൂമിയാണു ദാമ്പത്യം.
പരസ്പരവിശ്വാസത്തിലിഴുകി ജീവിത സംതൃപ്തിനേടുവാൻ

വായിക്കുക! പഠിക്കുക!

ദാമ്പത്യതത്വശാസ്ത്രം.

ഋതുകാലം, പ്രേമം, വിവാഹം, ചുംബനം, രതിലീലകൾ, ഇഷ്ടസന്താനലാഭം, ഗർഭധാരണ, ഗർഭിണികളുടെ ദിനചര്യ, കുഞ്ഞിൻെറ ശുശ്രൂഷ, ഗർഭനിയന്ത്രണം എന്നീ ആധുനികശാസ്ത്രവിഷയങ്ങളും വാത്സ്യായനൻെറ കാമശാസ്ത്രരഹസ്യങ്ങളും പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള ഉത്തമഗ്രന്ഥം. ചിത്രങ്ങൾ സഹിതം. വില 6 രൂ. (വി. പി. ചാർജ്ജ് 2 രൂപാ പുറമേ) 6 രൂപാ M. O. അയച്ച് ഓർഡർ ചെയ്യുക. പോസ്റ്റേജ് സൗജന്യം.

VISWAREMA PUBLISHERS
Srinivasa Iyer Road, Kottayam-1, Kerala.

വായിക്കുക! രസിക്കുക !! ചിത്രങ്ങളുടങ്ങിയ ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങൾ

1. മദനലീലകൾ: ഏററവും നവീനപുണ്ണചിത്രഗ്രന്ഥം. ലൈംഗികാവയവങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനം, വിവിധ സംയോഗരീതികൾ etc. വില 7 00
2. സെക്സ് അററ്ലസ്: സ്ത്രീപുരുഷലൈംഗികാവയവങ്ങൾ, പ്രവർത്തനം സംയോഗമുറകൾ, ഫാമിലിപ്ലാനിംഗ് etc. ചിത്രഗ്രന്ഥം. വില 5 00
3. സ്ത്രീപുരുഷശരീരശാസ്ത്രം: ലൈംഗികാവയവങ്ങളുടെ വളച്ച, രതിമാതൃകകൾ, രഹസ്യമുറകൾ, ഗർഭോല്പാദനം,etc. ചിത്രങ്ങൾ സഹിതം വില 5 00
4. കാമശാസ്ത്രം: വാത്സ്യായനൻ മുതൽ ഹാവ്ലോക് എല്ലീസ്വരെ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള കാമശാസ്ത്രരഹസ്യങ്ങളും ലീലകളും ചിത്രഗ്രന്ഥം വില 4 00
5. സ്ത്രീകളും പ്രസവരഹസ്യവും: ഗർഭോല്പാദനംമുതൽ പ്രസവംവരെയുള്ള രഹസ്യങ്ങൾ ചിത്രങ്ങൾസഹിതം. വിവാഹിതർ അറിയേണ്ടതു്. വില 3 00
6. സ്വഭാവപഠനശാസ്ത്രം: നടപ്പ്, ഭാവം, കൈയ്യക്ഷരം, ഒപ്പ്, ജന്മദിനം etc നോക്കി സ്വഭാവവും കഴിവുകളും പഠിക്കാനുള്ള ചിത്രഗ്രന്ഥം വില 3 00
7. പ്രേമലേഖനങ്ങൾ: ശോകപര്യവസായിയായ പ്രേമകഥ, ധാരാളം അത്യുഗ്ര ലൗലെറേറഴ്സ് സാമ്പിളായി ഉപയോഗിക്കാൻ ഉത്തമം. വില 3 00
8. ഹണിമൂൺ: (രതിലീലകൾ) വിവാഹിതരാകാൻ പോകുന്നവർ അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ട എല്ലാ രഹസ്യസംഗതികളും ചിത്രങ്ങൾസഹിതം, വില 3 00
9. വിവാഹജീവിതവും സംയോഗരീതികളും: ഒന്നുമറിയാൻപാടില്ലാത്തവർ ഈ ചിത്രഗ്രന്ഥം വായിച്ചാൽ ജീവിതം സുഖകരമാക്കാം. വില 2 00
10. കല്യാണരാത്രിയിലെ കാമലീലകൾ: എന്നുമെന്നും ദാമ്പത്യം പുതുമയുള്ളതാക്കാനും സുഖിക്കാനും ഈ ചിത്രഗ്രന്ഥം പഠിക്കുക. വില 2 00
11. വശീകരണശാസ്ത്രം. ഇഷ്ടമുള്ളവരെ നിയന്ത്രണത്തിലാക്കാനും കാര്യങ്ങൾ സാധിക്കുവാനും ഈ ഗൂഢശാസ്ത്രം പഠിക്കുക. വില 2 00
12. ശീഘ്രസ്ഖലനവും നിവാരണമാർഗ്ഗങ്ങളും ചികിത്സാഗ്രന്ഥം വില 1 00

എല്ലാ പുസ്തകങ്ങൾക്കും V. P. ചിലവു പുറമെ, കാററ്ലോഗ് സൗജന്യം.
F. P. A. I. Thariannagar, Kuzhikala, QUILON Dt.

അമ്മാവൻെറ കണി

(9 ൽനിന്നും തുടർച്ച)

ല മിസ്റ്റിക് കവികൾക്കുമുണ്ട്. ബ്ലെയ്കിനു പ്രകൃതി എന്നും ഒരനർത്ഥകാരിയായിരുന്നു; ഭാവനാത്മകമായ യാഥാർത്ഥ്യവും. വേഡ്സ്‌വർത്തിനാകട്ടെ, പ്രകൃതിയുടെ നിശ്ശബ്ദതകളിലേയ്ക്കുള്ള അന്വേഷണമായിരുന്നു മിസ്റ്റിസിസം.

ഇന്ദ്രിയാതീതമായ അനുഭവം

ശ്രീ: കെ. കെ. രാജാ വേഡ്സ്‌വർത്തിൻെറയും മററും കിടയിലുള്ള ഒരു മിസ്റ്റിക്കവിയാണെന്നു നിർദ്ദേശിക്കയല്ല, ഉദ്ദേശ്യം. അത്രത്തോളമെത്തിയില്ലെങ്കിലും നമ്മുടെ സാഹിത്യത്തിൻെറ കടവട്ടത്തിൽ മിസ്റ്റിക്ഭാവങ്ങളെ ഇത്ര വിദഗ്ദ്ധമായി അവതരിപ്പിച്ച കവികൾ ചുരുക്കമാണ്. എമേർസ്റ്റ് എന്ന ചിന്തകൻ ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നതിൻവണ്ണം മിസ്റ്റിസിസം ഒരു തത്വചിന്തയെന്നതിലേറെ ഒരു മനോഭാവമാണ്. ഇന്ദ്രിയാതീതമായ സത്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു വിശ്വാസമുള്ളവനത്രേ മിസ്റ്റിക് (One who believes in spiritual apprehension of truth beyond understanding) ഈ വിശ്വാസത്തിൻെറ പ്രകടമായ ആവിഷ്കരണം രാജാവിൻെറ കവിതകളിൽ കണ്ടെത്താം മാത്രമല്ല, ഒരു മിസ്റ്റിക്കവിയുടെ ഉപകരണങ്ങളായ പ്രതീകാത്മകതയും ബിംബകതാളജിയും സുലഭമായിത്തന്നെ അദ്ദേഹം ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു സോണററുകളെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്ന രീതിയിൽ പതിനാലോ പതിനാറോ വരികൾ ഓരോ പ്രത്യേക വൃത്തത്തിൽ എഴുതിയിരിക്കുന്നു. അവസാനത്തെ രണ്ടുവരി ഉജ്ജ്വലങ്ങളായിരിക്കുന്നു. ആധുനികകവികൾക്കുകൂടി പലതും ഈ പഴഞ്ചനിൽനിന്നു പഠിക്കാനുണ്ടെന്നു് അതിശയോക്തി പറയുകയല്ല.

എന്തുറപ്പില്ല യ്കയാലുച്ചത്തിൽ
കരഞ്ഞുപോ-
യന്നൊരു നാളെൻ പേറും പൊള്ള-
യാം ഗളനാളം

എന്നു ലോകത്തിൻെറ കല്ലറിതകണ്ട് അടക്കാൻവയ്യാതെ പറയുന്ന കവി ആധുനികനോ പഴഞ്ചനോ പിന്തിരിപ്പനോ? വൈലോപ്പിള്ളിതന്നെ ഉത്തരം പറയട്ടെ:

പണിയാനാരുണ്ടിനി,
ശ്രീ ചൂണ്ടിക്കാട്ടുവാൻ, നമ്മിൽ
കനിയാം, നിക്കാരണോ-
രാമൃഷികവിപോലെ.

ലയ ഉകവിതയിലെ കാരണവരായിരുന്ന, അകാരണമായി ചൂണ്ടികാണിച്ചിരുന്ന പല്ലില്ലാത്ത ചിരി ചിരിച്ചിരുന്ന ഈ അമ്മാവൻ, ജഗജ്ജനനിയുടെ കയ്യിൽനിന്നു, സത്യത്തെ മൂടുന്ന സ്വർണ്ണപാത്രമകററി, പെരുങ്ങിളിൻെറ കോലം കണികാണുന്നുണ്ടായിരിക്കാം... അകലെ, ആകാശത്തിരുന്നു.

— o —

കാക്കനാടൻെറ പേജ്

(15-ൽനിന്നും തുടർച്ച)

ക്ക്ളിയേ വവാ" എന്നുമറി കുട്ടപ്പൻ പോയി

പക്ഷേ പിന്നീട്, കുട്ടപ്പൻ പോയതിനുശേഷം, എൻെറ കപടമായ ചിരികൾക്കിടയിൽ, എൻെറ കപടമായ, ചായം തേച്ച രൂപത്തിന്നടിയിൽ എൻെറ കപടമായ ബോധമനസ്സിന്നടിയിൽ എന്നെ ഭയപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട്, കുട്ടപ്പൻ ഇരുന്നു. കുട്ടപ്പൻ ഇരിക്കുന്നു കുട്ടപ്പൻ ചോദിക്കുന്നു:

"എന്നെ സൃഷ്ടിക്കുന്നതാരാണ് ?"

— o —

പ്രീഡിഗ്രി, ബി.എ., ബി.കോം പരീക്ഷകൾ പ്രൈവററായി പാസ്സാകാം. കൂടാതെ SSLC, മെട്രിക്, വിദ്വാൻപരീക്ഷകളും—ABC മുതൽ പഠിച്ചുതുടങ്ങാം. കൂടാതെ PSC നടത്തുന്ന വിവിധ ടെസ്ററുകൾക്കും സമർത്ഥമായ പോസ്റ്റൽട്യൂഷൻ. വിവരങ്ങൾക്ക് പഠിപ്പും പ്രായവും കാണിച്ച് കത്തെഴുതുക!!

P. T. COLLEGE
Manacaud, Trivandrum.

ഹിപ്പി തിരിച്ചു വരുമ്പോൾ ഒരു കുപ്പിയും ഗ്ലാസ്സു മുണ്ടായിരുന്നു കൈയ്യിൽ.
കുപ്പി കുടിക്കാൻ എന്തോ കൊണ്ടു വരുന്നുണ്ട്... ചായയായിരിക്കും
...ദം മാരോ ദം... മിട് ജായെ ഗം ... ഹരെ കൃഷ്ണ ഹരെ റാം..
ഹിപ്പി ഒരു മൂളിപ്പാട്ടുമായി പോത്തറിന്റെയടുത്തേക്കു നടന്നു....
ഹരെ കിരിഷ്ണ... ഹരെ രാമ..
ഹരെ കിരിഷ്ണ... ഹരെ രാമ..
പടച്ചോനെ, പഹയൻ രാമനേം കിഷ്ണനേം വിളിച്ചോണ്ട്
ഇതു കുടിക്കൂ! സ്വയം വിസ്കി യാണ്...
ഇസ്കിയോ? എന്ത് ഇസ്കി..!?